Yaratılış Gerçeği

ve Evrim

M. Fethullah Gülen

YARATILIŞ GERÇEĞİ ve EVRİM

M. Fethullah Gülen

YARATILIŞ GERÇEĞİ VE EVRİM

M. Fethullah Gülen

Yaratılış Gerçeği ve Evrim

Copyright © Nil Yayınları, 2011
Bu eserin tüm yayın hakları ***Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.****'ne aittir.*
Eserde yer alan metin ve resimlerin, Işık Yayıncılık Ticaret A.Ş.'nin önceden yazılı izni olmaksızın, elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemi ile çoğaltılması, yayımlanması ve depolanması yasaktır.

ISBN
978-975-315-155-9

Yayın Numarası
208

Çağlayan A. Ş.
TS EN ISO 9001:2000
Ser No: 300-01
Sarnıç Yolu Üzeri No: 7 Gaziemir / İZMİR
Tel: (0232) 252 22 85
Ocak 2011

Genel Dağıtım
Gökkuşağı Pazarlama ve Dağıtım
Merkez Mah. Soğuksu Cad. No: 31
Tek-Er İş Merkezi Mahmutbey/İSTANBUL
Tel: (0212) 410 50 60 Faks: (0212) 445 84 64

Nil Yayınları
Bulgurlu Mahallesi Bağcılar Caddesi No:1
Üsküdar/İSTANBUL
Tel: (0216) 522 11 44 Faks: (0216) 522 11 78
www.nil.com.tr

Bu kitap,
Muhterem Müellif'in 1980 öncesi yaptığı
Evrim Konferansları esas alınarak hazırlanmıştır.

İçindekiler

Giriş 11
Tekâmül (Evrim) 17
Darvinizmin Dayandığı Dört Ana Tez 21
Evrim İddiası Ve Varlıklar Arasındaki Benzerlikler 22
Kullanılan ve Kullanılmayan Organlar Meselesi ve Adaptasyon 27
Evrim ve Ceninin Anne Karnında Geçirdiği Safhalar 31
Fosiller 37
Kuş Fosili 38
Beş Tırnaklı At "Hikâye"si 39
Maymundan İnsana Hayalî Şekiller 42
Mutasyon Mevzuu 44
Soyağacı İddiası ve Varlık Ağacı 52
Natürel Seleksiyon 54
Madde, Tesadüf ve Kendi Kendine Olma İddiaları 59
Tesadüf Mümkün mü ve Varlığı İzah Edebilir mi? 64
Kendi Kendine Olma 71
Miller'in Denemeleri 71
Ototrof, Heterotrof 72
Var Olma ve Kanunlar 73
Protein ve Aminoasitlerin Dizilişi 75
Beslenme ve Büyüme 76

Darvincileri Yanıltan Çok Önemli Bir Diğer Husus 78
Çift Varoluş 80
Hücre ve Hücredeki Faaliyetler 80
Dış Dünyada ve Kendi İçimizde Küçük Bir Seyahat 83
Kur'ân-ı Kerim'de ve Hadis-i Şeriflerde Yaratılış 91
Kur'ân'ın Mucizeliği 91
Kur'ân-ı Kerim'de Yaratılış Gerçeği 96
Kur'ân-ı Kerim'de Yaratılışla Alâkalı Diğer Bazı Ayetlerin Mealleri 103
Hadis-i Şeriflerde YarAtılış 105
Kitab-ı Mukaddes'te Yaratılış 107
Netice 109
Karma İndeks 111
Kaynakların Tespitinde Faydalanılan Eserler 115

Bu kitapçığın esası altmışlı yılların sonuna doğru, çok dar dairedeki bir kısım sohbetlere dayanmaktadır. Konferans unvanıyla daha kalabalık kitlelere arzı ise yetmiş sonrası yıllara rastlamaktadır.

O günlerde konuyla alâkalı doküman ve belge yok denecek kadar azdı; tabiî buna, benim yetersizliğim de inzimam edince, ortaya ne türlü bir eserin çıkacağı açıktır.

Ben şahsen, kitaba konu teşkil eden hususlarla alâkalı çok ciddî şeylerin yazılıp çizildiği bir dönemde, yetersizlik nazara alınmadan, zaruret ve ihtiyaca binaen yazılmış ve söylenmiş bu kabil beyan kırıntılarının neşrine gerek olmadığını düşünürüm. Ama öteden beri hatırlarına hep saygılı kalmaya çalıştığım düşünce ve yol arkadaşlarım, o eski konuşmaları deşifre ve tashih edip önüme koyunca, ben de sırf bir hatıra saygı mülâhazasıyla bu tür evrak-ı perişanın neşrine "evet" dedim; işte hepsi o kadar!

M. Fethullah Gülen

Giriş

Varlık, hayat, canlılar âlemi ve hususiyle de bunlar arasında insanın, değişik ilimlere esas teşkil edecek pek çok farklı yanları vardır. Mevzuu sadece insan olarak ele aldığımızda, karşımıza morfoloji, fizyoloji, psikoloji, sosyoloji, tıp, pedagoji ve daha bir sürü ilim çıkar. Bunlardan her biri ayrı ayrı ihtisas mevzularıdır ve her bir konunun farklı uzmanları vardır. Ne var ki, topyekün kâinatın, canlıların hatta insanın uzmanı yoktur. Dolayısıyla da bu hususî ilimlerle, varlık ve insanla gelen problemleri çözmek mümkün değildir; ve tabiî bu ilimler hakkında nihâî bir şey söylemek de. Bunlardan sadece insanı anlamak ve beşeriyet teknolojisini meydana getirebilmek için, her şeyi kavrayıcı bilgiler üretecek, umumi düşünce ve yekpare sentezler ortaya koyabilecek kolektif şuura ve çağı bütün vâridâtıyla kucaklayabilecek tam tekmil merkezlere ihtiyaç vardır. Zannediyorum önümüzdeki yıllarda bu konuyla alâkalı pek çok kitap yazılacak, sayısız alternatif düşünce serdedilecek ve dünya kadar ilim merkezi devreye girerek bu bakış zaviyesini daha da besleyecektir. İşte o zaman bir kısım tâli'li ilim ve düşünce insanları da, varlığın serencâmesini yeniden yazacak, her şeyi, hususiyle de canlıları ve bu arada insanı yeniden bir kere daha keşfedecek ve insanın enginliklerindeki gerçekleri ortaya çıkararak, ilimlere esas teşkil eden konular hakkında daha net şeyler söyleyebileceklerdir.

Bununla birlikte, artık bugün, modern laboratuvarlarda canlıların tetkik ve tanınmasına hem de şimdiye kadar

erişilmemiş bir şekilde girildiğini söyleyebiliriz. Madde, molekül ve hücre büyük ölçüde hemen her yanıyla bilinir-görünür hâle gelmiş, sıvıların ve vücut hücrelerinin yapısına giren en küçük parçaların şekil ve mimarisi X ışınları sayesinde gözler önüne serilmiş ve yine bir kısım modern laboratuvar ve araştırma merkezlerinde, maddî teşekküllerden daha yüksek seviyede, protein cevherinin kocaman diyebileceğimiz parçacıkları ve bunları birbirinden ayırıp inşa eden enzimlerin tesir ve fonksiyonu belli ölçüde anlaşılır hale gelmiş, hücreler ve bunların teşkil ettikleri dokuların iç vasatla olan münasebetlerinin kanunları, kan-safra gibi sıvılar ve bunların kozmik çevre ile olan münasebetleri, kimyevî cevherlerin vücut ve şuurla alâkaları, nisbî dahi olsa vuzuha kavuşmuş sayılır.

İlmî sahadaki bu türden takdire şâyân gelişmelere rağmen, bilhassa Türkiye'de Tanzimat'tan bu yana, her alanda olduğu gibi, ilim mahfillerinde ve ilim yuvalarında da aynı gelişmelerin yaşandığını söylemek zordur. Araştırma, tetkik ve aydınlatma yerine kör bir taklitçiliğin, ucuz bir şablonculuğun ilmî düşüncenin yerini aldığı bu dönem, gelecek nesillerce hep teessüfle anılacaktır. Zira bu dönemde varlık âdeta bir kaos gibi gösterilmiş, eşya tesadüf rüzgârlarıyla sağa-sola savrulan çer-çöp gibi kabul edilmiş, canlılar "natürel seleksiyon"un insafsız dişleri arasında çiğnenen birer basit lokma ve insan da bu ölüm arenasının tribünlerine yerleştirilmiş bir tâli'siz müşahit durumuna düşürülmüştür; bütün bu olup bitenleri görme, duyma ve yaşamaya mahkûm edilmiş tâli'siz bir müşahit... Oysaki değişik bir zâviyeden bakıldığında, varlığın her parçasıyla bir yardımlaşma ve dayanışma, her yönüyle bir nizam ve âhenk olarak tüllendiği de bir gerçek.. "her şey belirli bir hedef ve gayeye göre planlanmış" ve her şey bir kitap ve bir meşher mükemmeliyeti içinde pırıl pırıl ve akıllara durgunluk verecek mahiyette.

Günümüzdeki bu yanlış bakış zaviyesini sorgulayacak ve bu çarpıklığın sebeplerini araştıracak durumda değiliz. Ne

var ki, bazı şeyleri vurgulamada da yarar var: Bir kere, belli bir dönem itibarıyla laboratuvarlarımız öylesine kısırlaştırıldı ve tek bir yörüngeye bağlandı ki, maalesef birçok araştırma merkezi ve laboratuvar hemen her zaman "nasıl"ların arkasından sürüklenip giden ve dönüp "niçin"lere ve "neden"lere bakmayan bilimcilerin –bu tabiri bilerek "âlimler" yerinde kullanıyorum- bu arada, ders ve laboratuvarlarda "nasıl" sorusuna bile cevap arayan değil, "niçin", "neden", "kim" sorularını bir türlü düşündürtmeyen eğitim sistemimizin yetiştirdiği nesillerden bugüne kadar, dünya çapında kaç mütefekkir ve ilim adamı çıkarabildik?

Evet kaç ilim adamı yetiştirebildik ki, Batı bilim adamlarının yanlışlarını ortaya koydu ve meselâ 'Darvinizm'in, eksik, yanlış ve çarpıtılmış yönlerini belirterek, onun da tıpkı diğer teoriler gibi tartışılabileceğini ifade etme cesaretini gösterdi ve insanın "eşref-i mahlûkât" olduğu mülâhazasını yenileyebildi? Yenileyebildi de, meselâ, insanın göz, beyin, burun, kulak, boşaltım, dolaşım, solunum ve sindirim sistemlerinin yanında duyma, görme, hissetme, varlıkla değişik şekilde münasebete geçme, hatta eşyanın perde arkasına yönelme gibi hususlar üzerinde durdu ve insanı gerçek çerçevesiyle yorumlayabildi..! Bunlar yapılamadığı gibi, bilim, bilhassa dinin karşısında bir tabu hâline getirildi, ideolojik bakış açılarına kurban edildi ve 19. asrın kaba pozitivizminin, hatta kaba materyalizmin sınırlarının dışına çıkamadı.

Bunun neticesi olarak, ne acıdır ki, bugün biyoloji, ispatlanamamış teoriler üzerine kurulmuş bir fantezi gibidir. Bu fantezi teorilerin başında da, hiç şüphesiz evrim teorisi gelmektedir. Gerçi, evrim konusunda yazmak ve konuşmak, benim gibi farklı bir sahada meşgul olan birinin işi değildir. Fakat, bir genetikçi, bir biyokimyacı, bir paleontolog ve konuyu dinî yönüyle ele alabilecek bir ilâhiyatçı bir araya gelip de, uzun bir süredir ilim mahfillerinde münakaşası yapılan bu

meseleyi, konunun mütehassısları olarak Türkiye sathında, hatta gerekirse, bütün dünya sathında anlatıp, gerçeği ortaya koyuncaya kadar benim gibi insanlar hak hatırına konuşmalarını sürdüreceklerdir. Bugün bu mevzu, ilim adına, pek çokları tarafından ideolojiden de öte katı bir dogma olarak savunulmakta ve münakaşasının yapılması bile, âdeta bir suç telâkki edilmektedir.

Beri taraftan, meselenin müzakeresini yapacak ilâhiyatçılarımızın henüz var olup olmadığı bir yana, ilâhiyat eğitiminin, arzu edildiği ve bazılarınca bir asırdır rüyası görüldüğü şekilde, en azından umumi prensipleriyle pozitif ilimlere şamil bulunmadığı da acı bir gerçek olarak karşımızda duruyor. İşte böyle bir zeminde, arz etmeye çalışacağım hususların çoğu doğrudan meşguliyet sahama girmemekle birlikte, iman ile imansızlık arasında âdeta bir duvar gibi duran bu meseleyi, idrakimin elverdiği ölçüde inceleyip takdim etmeyi bir vazife, bir mesuliyet olarak gördüğümden, üstesinden gelinmesi oldukça güç bir işin altına girmiş bulunduğumun farkındayım. Aslına bakılacak olursa, konunun mütehassıslarının bağışlayacağı ümidi içinde böyle bir işe girişmemin altında yatan temel düşünce, bu sahada salâhiyetli olanları gayrete getirmekten başka bir şey değildir. Arzu ediyorum ki, onlar bu yükü yüklensin ve bir asırdır, zihinleri çelinen, imanları çalınan yaralı nesillere mevzu bütün açıklığıyla ifade edilsin ve her şey genişliğine, derinliğine anlatılarak gerçek ortaya konsun.

Esasen itiraf etmeliyim ki, böyle bir mevzu ile uğraşmaktansa, inandığım ve heyecanını daima gönlümde yaşadığım İslâm'ın aslî düsturlarını anlatmayı tercih eder, insanlığı kurtaracak bir neslin vasıflarını nazara vermeye çalışırdım. Ben, yapıcı vasıfların anlatılmasının, inanan gönüllerde daha fazla heyecan uyaracağını düşünüyorum. Ama, okumuşu-okumamışı, üniversitede olanı ve onun dışında kalanıyla, pek çok kimsenin, hatta birtakım diyanet mensuplarımızın

ve âlimlerimizin bile, muhkem Kur'ân âyetleriyle teyit edilen, dolayısıyla, bir bakıma akideyi ilgilendiren yaratılış mevzuunda zıt beyanlarda bulunduklarına, öyle ki, Kur'ân âyetlerinin ve Allah Resûlü'nün o mübarek dudaklarından dökülen lâl ü güher gibi sözlerin, Darvinizm'le telif edilebileceği gibi bazı yorumlar yapıldığına şahit oluyor ve hayretler yaşıyorum.

Kendisine çok saygı duyduğum Allâme Hüseyin Cisrî, bir asır önce bu konuda bir soru ile karşılaştığı zaman, "Bu mesele, henüz bir nazariyeden ibarettir; ama ileride pozitif bir gerçek olarak ortaya konabilirse, o zaman biz de onu Kur'ân'ın ayetleriyle tevfik ederiz." cevabını vermişti. Bu büyük allâmeye ne ölçüde saygı duymuş olursam olayım, onun ve onun gibi düşünen daha başkalarının bu mevzudaki kanaatlerine iştirak etmek mümkün değildir. Çünkü, Darvin'in evrime ait düşünceleri ve evrim teorisi, hiçbir zaman Kur'ân âyetleriyle tevfik edilemeyecektir. Edilemeyecektir, zira o, hayatı birtakım sebeplerin tesadüfî neticesi olarak yorumlamaktadır. Hâlbuki ihya ve imâte (hayat verme ve hayatı alma), Allah'a ait iki fiildir. Her ikisi için de başlangıç itibarıyla birtakım maddî sebeplerden söz edilebilse de, netice, bilhassa hayat noktasında tamamen sebepler üstüdür. Hayatı vermede Cenâb-ı Allah'ın hiçbir sebebe bağlı olmayan, perdesiz icraatı söz konusudur. Dolayısıyla hayat hiçbir maddî sebeple izah edilemeyeceği için, ne Darvin teorisi teori olmaktan öte bir gerçektir, ne de onun Kur'ân âyetleri ve hadis-i şeriflerle tevfik ve telifi mümkün olabilecektir. İşte, konuyu ele alma sebeplerimden biri de budur.

Darvinizm, Lamarck da Darvin de dahil, hiçbir zaman tek bir kişiye mal edilemeyecek bir teoridir. Konuyu önceki asırda ortaya atanlardan başka, asrımızda bir de Neo-Darvinistler vardır ki, bunlar, evrimi güya ispatlamak, teorisinde Darvin'i teyit etmek, ona payandalar bulmak için daha başka nazariyeler geliştirmekte, bunlardan biri tutmayınca, bir başkasını

ileri sürmektedirler. Ne acıdır ki, bu ispatlanmamış, ispatlanması da mümkün olmayan nazariye, ortaokul ve liselerden alın da, üniversitenin son sınıfına kadar bütün mekteplerde, bütün ilim ve eğitim-öğretim müesseselerinde, ispatlanmış bir ilmî gerçekmiş gibi okutulabilmektedir. Burada, konuyu doğrudan alâkadar etmese de, bir dileğimi ve Mevlâ-yı Müteâl'den bir niyazımı arz etmek istiyorum. İnşallah, geleceğin kutlu nesilleri, her mevzuda olduğu gibi bu konuyu da, bütün yanlarıyla ortaya koyar ve gerek mektep kürsülerini, gerekse ilim mahfillerini, ispatı mümkün olmayan böylesi nazariyelerle meşgul etmezler.

Bir de, hususiyle 20. asırda, evrimi güya mutasyonlarla ispatlama gayesiyle laboratuvara taşıyanlar var. Dolayısıyla konunun, Darvinistler, Neo-Darvinistler, mutasyoncular ve nihayet Kur'ân, Kur'ân'ın yaratılış mevzuundaki muhkem hükümleri ve Allah Resûlü'nün (Allah'ın binlerce salât ve selâmı üzerine olsun) yaratılışla alâkalı olarak en sahih hadis kitaplarında yer alan değişme kabul etmez sözleri çerçevesinde ele almayı düşünüyoruz.

TEKÂMÜL (EVRİM)

Basitten mürekkebe (bileşik), kıymetsizden kıymetli olmaya doğru gelişe tekâmül diyoruz. Canlı varlığın menşei ve teşekkülü adına bu mânâda ortaya atılan teoriye önce *Darvinizm* dendi; daha sonra ise, bir bohça gibi kat kat olan bir şeyin katlarının peşi peşine açılması ve içine doğru nüfuz edebilmek için bir şeyin üzerindeki perdeleri açma mânâsında, Lâtince menşeli *evolüsyon* kelimesi kullanılmaya başlandı. Günümüzde evolüsyon, günlük dilde gelişme, olgunlaşma, safha safha kemale erme mânâlarının yanı sıra, sadece teknik ve dar mânâda Darvinizm'i değil, canlılar âleminde iç ve dış tesirlerle ortaya çıkan mutasyon ve transformasyonları ifade etmek için de kullanılmaktadır. Bu sebeple, evolüsyon (tekâmül, evrim) kelimesiyle yeni ve eski bütün Darvinci fikirleri kast ediyoruz.

Gerçi, Darvin'den evvel de benzer iddialarda bulunanlar olmuştur. Bazıları, Kant'ı, Bacon'ı, Hegel'i bunlar arasında sayarlar. Acıdır, Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretlerini (ö. 1780) de aynı kategoriye dahil edenler var. Oysaki İbrahim Hakkı Hazretleri, insanı varlıklar hiyerarşisinde son, yani en yüksek mertebeye yerleştirir. Ona göre, Allah'ın yaratmasıyla, dört unsurdan (su, hava, ateş, toprak) madenlere, sonra

bitkilere, derken hayvanlara ve nihayet insan nev'ine uzanan ıstıfa (saflaşma) ve istihale sürecinin her varlık basamağında bir 'ara' varlık türü yaratılmış olup, hayvanla insan arasındaki ara varlık da, insana en fazla benzeyen maymundur. *Marifetname*'nin eski baskılarının 19. sayfasında böyle bir tekâmül sürecinden söz eden İbrahim Hakkı Hazretleri, hemen 2 sayfa sonra ise, doğrudan doğruya hilkat (yaratılış) mevzuuna girer ve onu, şu-bu nazariye ile değil; âyet ve hadislerin zahirinden anlaşılan şekliyle izah ederek, şöyle der: *"Allah (celle celâluhu), Âdem'i yeryüzündeki balçıktan derledi toparladı, (yani bir protein çorbası veya mürekkep bir macun yaptı) ve sonra ondan insanı halk eyledi (yarattı)"*.

İbrahim Hakkı Hazretleri'nin farklı gibi görünen bu iki tür yaklaşımında, esasen hiçbir farklılık yoktur. Onun önceki ifadesindeki kastı, kendisinden asırlarca önce yaşamış İbn Türke-i İsfahanî gibi zatlar ve bazı sofîler tarafından da ifade edilen aklî ve ruhî bir tekâmüldür. Yani, yeryüzünde varlıklar, aklî ve ruhî melekeler açısından hiyerarşik bir dizi arz etmektedir. Bu, Müslüman hikmet ehlinin paylaştığı bir değerlendirme olup, buna göre, varlık hiyerarşileri yeryüzüne kadar yukarıdan aşağıya doğru bir kavs-i nüzul (iniş yayı) takip edip, yeryüzünde cemadât (unsurlar), bitkiler, hayvanlar ve en nihayet insanla birlikte kavs-i uruca (yükseliş yayı) geçer ve bu kavis, insanda son bulur. Yoksa, üç asır önce, beş asır önce, on asır önce insanların, genlere, kromozomlara, mutasyonlara dayalı olarak iddia edilen bir evrimden söz etmiş olmaları düşünülemez. Bu bakımdan, 19. sayfada böyle bir aklî-ruhî tekâmül çizgisinde varlıkları değerlendiren İbrahim Hakkı Hazretleri, 2 sayfa sonra yaratılışı dile getirmekte ve insanın üstünlüğünü açıkça ortaya koyduğu şu satırlarda, onun asıl maksadı ayan beyan bellidir: *"Allah, kendi nurundan bir latîf ve azîm cevher var edip, ondan bütün kâinatı vücuda getirdiğini, tedrîc ve tertip ile izhar etmiştir ve o, cevher-i evvel*

ve nûr-i Muhammedî ve levh-i mahfûz ve akl-ı küll ve akl-ı izâfî tesmiye olunur.”

İbrahim Hakkı Hazretleri’nin, madde ve ruh için ayrı ayrı ele aldığı varlık gerçeğinin istihalesini (gelişmesini) anlatan ifadelerini, kendinden yaklaşık yarım asır sonra ortaya atılan Lamarck ve Darvin’in biyolojik evrimiyle aynı görmek, zannediyorum o büyük velinin ruhunu rencide edecektir. Bu gerçeğe rağmen, –(Allah taksiratlarını affetsin)– başta Cemaleddin Server Revnakoğlu olmak üzere, Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu ve Erzurumlu meşhur Cevat Dursunoğlu, onun nokta-i nazarının biyolojik tekâmül yönünde olduğunu iddia edebilmişlerdir.

Yukarıda kısmen temas edilen birtakım farklı görüşlere rağmen, Darvin’den önce biyolojik mânâda evrimden söz eden, transformizm (dönüşümcülük) teorisiyle sadece Lamarck olmuştur. O, içinde teorisini anlattığı *Zooloji Felsefesi*’ni Darvin’in doğduğu yıl neşretti (1809). Bu kitap, Darvin tam kitap okuyabilecek yaşa geldiği zaman meşhur oldu.

Darvin’i, o ünlü teorisini ortaya atmaya sevk eden üç önemli tesirden bahsedilebilir. Bunlardan birincisi, papaz Malthus’tur. İngiltere’de fakirliğin hüküm sürdüğü bir dönemde nüfusu ve nüfus artışını fakirliğin sebeplerinden biri olarak gören ve o dönemde İngiltere’de uygulanmakta olup, fakirlere devlet kesesinden yardımı öngören kanuna karşı çıkan Malthus, *Nüfus Üzerine Bir Deneme* (1798) adlı kitabında, yeryüzünde nüfusun hendesî (geometrik-katlanarak) arttığını, buna karşılık, beslenme sahalarının darlığını, gıda maddelerinin gittikçe azaldığını ve eğer âfetler, seller, felâketler, salgın hastalıklar da olmasa, artan nüfusun beslenemeyeceğini ileri sürdü. Malthus, böyle bir iddia ile, fakirler kanununun kaldırılmasını teklif ediyordu. Darvin, tamamen ekonomik endişelerle ileri sürülen böyle bir iddiadan kendine göre ilmî neticeler çıkarmaya durdu ve ileride göreceğimiz üzere, bundan natürel seleksiyonu (ıstıfâ-i tabiî: tabiî ayıklanma) istinbat etti.

Darvin üzerinde ikinci önemli tesiri, onun Güney Amerika kıyıları ve Büyük Okyanus adalarında araştırmalarını sürdürdüğü dönemde, Malaya adalarında çalışmalarını yürüten, *"Yeni Türlerin Ortaya Çıkışını Düzenleyen Kanun Üzerine"* isimli eserin sahibi Alfred Russel Wallace yapmıştır. Wallace, Darvin'e yazdığı kitap çapındaki uzun mektubunda, tabiatta çevreye en iyi uyum sağlayan varlıkların yaşamaya devam ettiğinden ve dolayısıyla canlılar arasında bir hayat mücadelesi olduğundan söz ediyordu. Darvin, meşhur teorisini ortaya atarken, işte bu iddiadan da cesaret aldı.

Darvin üzerinde üçüncü önemli tesir, kendinden önce evrim mevzuunda şu veya bu şekilde ve değerde söz söyleyen bazı ilim adamlarından kaynaklanmıştır. Darvin'e tesir eden bu ilim adamlarının görüşleri, günümüzde büyük ölçüde hüsnükabul görmemekte, meselâ Lamarck için Adnan Adıvar, "Bir kısım meseleleri çok aceleden ve ilim haysiyetine uymayacak şekilde derlemiş, toplamış basit bir insandır." hükmünü vermektedir. Buna karşılık, Darvin'in ise, farklı kaynaklardan derlediği düşünceleri, daha canlı, ilim haysiyetine daha uygun bir hâle getirip ortaya koyduğu ileri sürülmektedir. Oysa, bu konuda basit dahi olsa bazı gerçekleri arz ettiğim zaman görülecektir ki, Darvin'in iddiaları gibi, bunları oluşturması ve takdimi de, ilim metodolojisine ve gerçeklere uymaktan fersah fersah uzak bulunmaktadır.

DARVİNİZMİN DAYANDIĞI DÖRT ANA TEZ

Darvin, canlılar arasındaki bazı benzerliklerden yola çıkar ve onunla birlikte, ona tesir eden bilim adamları, tezlerini başlıca şu dört iddiaya dayandırırlar:

1. Çevreye ait dış şartların, bazen de iç müessirlerin canlılar üzerinde tesiri olur ve bu tesirler, canlılarda az çok değişikliğe sebebiyet verir.

2. Bu değişiklikler, canlıya şu veya bu şekilde ve kısmen fayda sağlar.

3. Bu küçük değişiklikler, veraset yoluyla sonraki nesillere intikal eder.

4. Istıfa-i tabiî veya tabiî ayıklanma (seleksiyon): Nüfusun hızlı artışı karşısında gıdalarını temin için canlılar birbirleriyle mücadele ederler. Canlı hayatı, bu mücadeleden, hatta savaştan ibarettir. Bu savaşta kuvvetli taraf galip gelir ve hayatını devam ettirir; zayıf ve mağlûplar ise yok olmaya mahkûmdurlar. Ayrıca âfetler, belâlar ve musibetler de mukavemetsizleri alıp götürür ve yeryüzünde, güçlü olan yeni türler kalır. Bu düşünce, Malthus'un, yukarıda sözü edilen ekonomik görüşüne dayanmaktadır.

Şimdi, Darvinizm'e esas teşkil eden bu dört unsuru ve onlarla alâkalı hususları detaylarıyla ele alıp değerlendirmeye çalışalım:

EVRİM İDDİASI VE VARLIKLAR ARASINDAKİ BENZERLİKLER

Darvin, tabiattaki benzeşme veya benzerliklerden yola çıkar. Ona göre, bazı üst sınıf canlıların birtakım organlarında görülen güdükleşme ve bodurlaşmalar, onların evrim sürecinde alt sınıflardan getirdiği, fakat yeni sınıfta işe yaramadığı için o hali almış.. ve güdükleşip, bodurlaşmış uzuvlardır. Meselâ, Darvin'e göre, insan vücudundaki kıllar, memeli hayvanların kıllarından verasetle insana geçmiş olup, bu geçiş sürecinde pek çoğu dökülmüş ve sadece bir kısmı kalmıştır. Neden..!

Darvin'in bu tür iddialarının tutarlı bir yanı yoktur. İnsanda yüzün, gözün, kulağın olması, insanın maymundan türediğini veya bazı tür canlılarda aynı ya da benzer organların bulunması, onların birbirlerinden türediklerini göstermez. Kâinatta pek çok canlı ve bu canlı türleri arasında benzerlikler vardır. Çünkü bütün canlı varlıklar gidip dört temel unsura dayanmaktadır: Azot, karbon, oksijen, hidrojen. İnsan da, hayvan da, pek çok ortak gıdadan beslenir. Özellikle insanlar, aynı tür gıdaları alırlar. Buna rağmen, bütün varlık türleri birbirlerinden,

her bir insan ferdi diğerinden pek çok yönleri itibarıyla oldukça farklıdır. Görünüşteki ve yapıdaki benzerlikler, birbirinden türemeyi gerektirmez. Menşe birliğine rağmen görülen farklılıklar, varlıklarda gaye, mânâ ve fonksiyonun önce geldiğini, maddî yapının da buna göre tanzim edildiğini gösterir. Önce gelişigüzel veya çok güzel bir bina yapıp, sonra ona fonksiyon biçilmez. Zihinde oluşmuş bir mânâ, bir muhteva olmadan kelimeler teşekkül etmez, kitap yazılmaz. Her bina, aşağı yukarı aynı malzemeden oluşur; bina çeşitleri arasında pek çok benzerlikler bulunur; ama hiçbiri, diğerinin aynı değildir. Bütün kelimeleri veya dilleri oluşturan harfler sayılıdır; ama her söz o mahdut işaretlerle ifade edilmektedir; öyle ki, 7 harflik bir kelimede 6 harf aynı olsa, bir harfin farklılığı, o kelimeyi diğerlerinden farklı kılar. 6 harf ortak, fakat 1 harf farklı olmak üzere, 7 harfli 7 ayrı kelime bulunabilir. Burada 6 harfin benzerliği, bu kelimelerin birbirinden türemiş olmasını gerektirmez. Her bir kelimeye varlık kazandıran ve onun harflerden müteşekkil malzemesini tayin eden, o kelimenin mânâsıdır. Aynen bunun gibi, varlıklar arasında da, benzer fonksiyonlar için benzer yapılar, benzer organlar gerekir. Canlılar âleminde, birtakım yapı benzerliklerine ve aynı malzemeler kullanılmış olmasına rağmen, görülen nâmütenahî çeşitlilik veya tersinden ifade edecek olursak, nâmütenahî çeşitliliğe rağmen görülen yapı benzerlikleri, tamamen bir kasda, bir iradeye, bir mânâya işaret eder. Bu sebeple, mânâya göre kelime oluşturulduğu gibi, varlık sebebine, gayesine ve taşıyacağı anlama göre canlılar yaratılır ve kendilerine uygun yapı, uygun organlar verilir. Dolayısıyla, canlılar arasındaki benzerlikler, Darvin'in iddia ettiği gibi bir türemeyi değil, tam tersini gösterir.

İkinci olarak, yeryüzünde sayısız denebilecek derecede varlık ve yüz binlerce varlık türü vardır. Eğer, her varlık türüne ayrı bir yüz, apayrı organlar, her bir türe ait diğerlerinden

tamamen farklı yapı ve vücut verilecek olsa idi, bu takdirde, sonsuz sayıda yapı, organ ve vasıf olması gerekirdi. Konuyu insanlar için düşündüğümüzde ise, her bir insan ferdi, hayvanlar âlemine göre âdeta başlı başına bir tür teşkil ettiğinden, o zaman her bir insan için ayrı bir yapı, ayrı bir şekil söz konusu olurdu. Şüphesiz Allah, her bir türe, her bir insan ferdine, ona has ayrı bir şekil, ayrı bir yapı vermeye kadirdir. Fakat bu durumda, canlılar âleminde ve insanlar arasında tanışma, yakınlaşma, yardımlaşma, kaynaşma ve beraberlik gerçekleşmez, dolayısıyla, her bir tür diğerlerine yabancı kalır, neticede de ortaya yaşanmaz bir dünya çıkardı.

Ayrıca, her benzeyen şey veya aralarında benzerlikler bulunan iki şey, birbirinin aynı demek değildir. Meselâ, sıvının çok çeşitleri vardır ama, gülsuyu ile tuz ruhu birbirinden farklıdır; kullanışta bile biri rahatlatır, diğeri yakar. Aynı şekilde, güneş de, elektrik de, mum da, çıra da ışık verir; fakat bunların hepsi tek bir kaynağa bağlanamaz. İnsanın yapısında bulunan bir veya çok sayıda organın hayvanlarda da bulunması, hatta insanlarla hayvanlar arasındaki büyük benzerlikler, iki tür arasında bir geçiş olduğunu göstermez. Çünkü her varlığa, hayatı ve hayattaki vazifesini yerine getirme fonksiyonları için gereken organlar verilir. Kaldı ki, vücutta dün faydasız ve güdükleşmiş görünen pek çok organın bugün çok önemli vazifeler gördüğü anlaşılmış bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, tabiatta da bazen, çevreye, çevrenin umumi yapısına uygun düşmez gibi görünen bazı nesneler var olabilir; olabilir değil, vardır da. Ama, onların da kendilerine ait ne mânâlar ifade ettiği üzerinde durulabileceği gibi, biz, tabiatın yapısını da bütünüyle çözmüş değiliz. Sonra, bazen bir şey, çok da uygun olmayan bir yere bir desen unsuru olarak konabilir ve dikkatleri üzerine çeker. Eğer göz buna takılır ve insan, ona dayanarak, umumi yapı üzerinde bir hüküm

verecek olursa yanılır. İşte bu nokta, çok ayakların kaydığı bir imtihan noktasıdır. 1000 kapılı bir sarayın önce kapalı 2 kapısını görüp, sarayın bütünüyle kapalı olduğunu iddia etmek veya kökü sağlam, gövdesi sağlam, dalları, yaprakları sağlam, bütün meyveleri sağlam, fakat iki meyvesi çürük bir ağaca, meyvelerinden bakıp, önce iki çürük meyveyi görünce ağacın çürüklüğüne hükmetmek ciddi bir yanlış olduğu gibi, bir-iki organın güdüklüğüne ve güya faydasızlığına bakarak, bundan türler arasında geçiş ve evrim neticesine varmak, aynı şekilde gayr-i ilmi bir yanlıştır.

Benzerliklerden hareket eden Darvin, insanlarda bulunan bir kısım hastalıkların hayvanlarda da bulunmasını, güya bir başka delil olarak değerlendirilir. Burada da söylenecek söz, yukarıdakilerden farklı olmayacaktır. İnsanda, şu ana kadar bilinenleriyle onlarca, hatta alt şubeleriyle yüzlerce çeşit hastalık vardır. Eğer her bir canlı türüne ait farklı hastalıklar olmuş olsa idi, sayısız hastalık çeşidi bulunması gerekirdi. İkinci olarak, büyük ölçüde aynı malzemeden yapılmış ve benzer fonksiyonlar gören insan ve hayvan vücutlarında benzer hastalıkların bulunması gayet tabiî olup, bundan canlıların birbirinden türedikleri sonucuna varmak, hiçbir değer ifade etmez. Kaldı ki, insanlardaki hastalıklar, meselâ aynıyla veya bir eksiğiyle maymunlarda görülmemektedir. Tam tersine, bu hastalıklardan bir veya birkaçı farklı hayvan türlerinde görülebilmektedir. Meselâ, kronik amfizem atlarda, lösemi kedilerde ve sığırlarda, kas distrofisi tavuklarda ve farelerde, damar sertliği domuzlarda ve güvercinlerde, kan pıhtılaşması bozuklukları ve nefritler köpeklerde, mide ülserleri domuzlarda, anevrizma hindilerde, safra taşları tavşanlarda, karaciğer iltihabı köpek ve atlarda, böbrek taşları köpek ve sığırlarda, katarakt köpek ve farelerde görülür.

Buradan hareketle, insanın fareden geldiğini, köpekten türediğini, sığırdan dönüştüğünü mü iddia edeceğiz? İnsanda

ve hayvanda aynı tür virüsler, bakteriler bulunabilir. Bu hususların hiçbiri, menşe birliğine delâlet etmez. Biyolojik açıdan insandan çok uzak olan kuşlarda ve tavuklarda bazı hastalıklar vardır ki, insanda da bulunur; fakat bu hastalıklarla tavuğa insanı yaklaştırmak, esas Darvin'in nokta-i nazarından uzaklaşma demektir. Çünkü o, işi tekâmüle bağlamış ve nihayet insanla diğer hayvan türleri arasına maymunu koymuştur.

KULLANILAN VE KULLANILMAYAN ORGANLAR MESELESİ VE ADAPTASYON

Darvin'in hareket noktalarından biri olan benzerliğin evrime hiç de temel olamayacağını bu şekilde ortaya koyduktan sonra, onun diğer hareket noktaları sayılan, kullanılmayan organların zamanla güdükleştiği ve Lamarck'ın, türlerde sonradan kazanılan özelliklerin veraset yoluyla sonraki nesillere geçtiği iddiasının da hiçbir geçerliliğinin olmadığını belirtmeliyiz. Gerçi, insanlarda fazla kullanılan bazı uzuvların, bilhassa kasların geliştiğini görürüz. Halter yapan bir insanda zamanla, özellikle kol kasları çok iyi gelişir. Fakat haltercinin çocuğu, hiç de güçlü kol kaslarıyla dünyaya gelmez; onun da, benzer kol kaslarına sahip olmak için yine halter yapması gerekir. Bunun gibi, meselâ Musevîler, yaklaşık 4.000 yıldır sünnet olmaktadırlar. Fakat, bu kadar uzun bir süre içinde herhangi bir Musevî çocuğunun sünnetli doğduğu görülmemiştir. Aynı şekilde, yüz milyonlarca Müslüman da 14 asırdır sünnet olmaktadır; fakat aramızda sünnetli doğan birine rastlanmamıştır. Dolayısıyla, bir neslin iktisap ettiği, yani sonradan kazandığı bir hususiyetin veraset (kalıtım) yoluyla sonraki nesillere intikal ettiğini, hem de muhkem bir kaziye (yerleşmiş bir kaide) olarak kabul etmek, ilimle ve ilim haysiyetiyle telif edilemez.

Bunun gibi, kullanılmayan uzuvların zamanla körelip, sonraki nesillere de aynen intikal ettiği, kullanılanların ise geliştiği de bir efsane ve hurafeden ibarettir. Lamarck, "Zürafa uzun ağaçlara boynunu uzatma lüzumunu duyduğu için, boynu anormal uzamıştır." iddiasında bulunur. Hayvanlar arasında hangi hayvan vardır ki, boynunu uzatıp, ağaçların en yüksek dallarındaki yaprakları yemek istemesin? Acaba neden sadece zürafanın boynu uzamış da, diğerlerininki uzamamıştır? Keçiler de mütemadiyen ağaç dallarından beslenirler; o kadar ki, ormanların düşmanıymış gibi, ağaçlar üzerinde otlarlar. Ama boyunları hiç uzamadığı için, devamlı ağaçlara tırmanma zahmetine katlanırlar. Yılan, taşta toprakta sürüneceğine, ayakları olsun istemez miydi? Darvin'in, "yılanın ayaklarının zamanla güdükleştiği" şeklinde bir nokta-i nazarı vardır. Buradaki çelişki herkesin görebileceği ölçüde açıktır. Eğer canlılar âleminde bir tekâmül söz konusu ise, bu takdirde yılan, solucan gibi bir hayvan iken, ayakları uzamış, olgunlaşmış ve uzun ayaklı hale gelmiş olması beklenir. Bir devrede kullanıldığı için ayakların uzadığını kabul ediyoruz; sonra da diyoruz ki, yılan ayaklarını kullanmadığı için ayakları bodurlaştı. Oysa, eğer yılan dünyaya at gibi ayaklı olarak gelmiş olsa idi, ayaklarını pekalâ kullanırdı. Hem niye kullanmayıp, sürüngen hale gelmiş olsun ki! Bir yandan yılanın, kullanılmadığı için ayaklarının âdeta yok seviyesinde bodurlaştığı iddia edilirken, beri yandan, sürüne sürüne boyunun uzadığını iddia etmek, bir çelişki değil de nedir?

Yine Darvin'in iddiasına göre, "Kuş, kanadını uçmak için sonradan kazanmıştır." Bu iddiada da, yine apaçık bir çelişki vardır. Çünkü, kullanılan organın geliştiği, kullanılmayanın güdükleştiği iddiasına göre kuş, kendisini uçuracak hâle gelinceye kadar kanatlarını kullanmadı demektir. O hâlde, kullanılmayan, belli bir süre işe yaramayan kanatların bodurlaşıp, yok olması veya yok olma seviyesine gelmesi gerekirdi. Ayrıca, böyle bir iddia pek çok soruyu da beraberinde

getirmektedir: Kuş, kendisini uçuracak kadar bir kanada sahip olmadan, tedricen nasıl olgunlaştı da birden kanat sahibi oluverdi? Kuş, kanat sahibi olmayı veya bunun gereğini nasıl hissetti ve bu kanatlarını nasıl geliştirdi? Kanat sahibi olma his ve ihtiyacıyla sürekli egzersiz yapıyordu da, kanatları birden mi ortaya çıkıverdi? Kanat sahibi oluncaya kadar kuş, yerde, diğer hayvanlarla birlikte mi geziyordu? Kuşun, kullandığı ve birden kanat hâline gelen bir organı vardı da, uzun süre onu muhafaza mı etti; böyle ise, nasıl ve hangi sâikle muhafaza etti? Ne Darvin'in, ne de onun teorisine gerçekmiş gibi herhangi bir dogmaya sarılırcasına sarılanların, bu sorulara verebilecekleri ikna edici hiçbir cevap yoktur.

Evrim üzerinde ısrar edenler, söz konusu, yani kullanılmayan uzuvların zamanla güdükleştiği ve bunların tevarüsle sonraki nesillere geçtiği iddiasına güya delil olarak, insandaki kör bağırsağı ve bademcikleri misal verirler. Kör bağırsağın ince bağırsak ile kalın bağırsak arasında yer aldığını belirterek, onun ot yiyen eski atalarımızdan kalmış ve güdükleşmiş bir uzuv ve dolayısıyla lüzumsuz olduğunu ileri sürerler. Aynı şekilde, bademcikleri de lüzumsuz görürler. Hâlbuki, bugün bademciğin, boğaz yoluyla vücuda girecek mikroplara karşı âdeta bir karakol, bir sigorta gibi çalıştığını ilim söylüyor. Kör bağırsak hakkında da Prof. Osman Barlas, *Klinik ve Teşhis* isimli kitabında, "insan için ikinci bir mide" ifadesini kullanmaktadır. Bu organımızın, lenf ve kan damarlarınca zengin oluşu da onun ehemmiyetini göstermektedir. Belki ileride kör bağırsak hakkında daha çaplı, daha zengin malûmat sahibi olabileceğiz. Bu kadarı bile, sözünü ettiğimiz iddiaların tutarsızlığını ortaya koymaya yeter zannediyorum.

Darvin, insandaki kılların da güdükleşmiş olduğundan bahseder ve "İnsan, kıllı cedlerinden, kılları dökülerek insan hâline gelmiştir." der. Ama, kadının vücudunda aynı tip kılların bulunmamasını izah için de, evrimle hiç de uyuşmayacak

bir mazerete başvurur: "Kadının cazibesi için öyle olması gerekiyordu." Hikmet açısından, Allah'ın yaratması zaviyesinden meseleye belki böyle bir açıklama getirilebilir; fakat, her bakımdan, partiküllere ve onların hareketlerine varıncaya kadar baştan sona küllî bir şuur, mutlak bir bilgi, irade ve kudretin eseri olduğunu ortaya koyan varlığı, hayatı, kâinatı şuursuz, bilgisiz, iradesiz, hikmetsiz maddeye, tabiata ve tesadüflere havale eden bir teorinin, kadında erkekteki kılların aynıyla bulunmamasını izah sadedinde bir hikmete, şuurlu bir sebebe müracaat etmesi, tam bir çelişki, bir kaçma, daha doğrusu asıl gerçekten kaçamamadır. Darvin, aynı müracaatı, insanın başındaki kılların niye dökülmemiş olduğunu güya izah etme adına da yapar ve, "Kafa, darbelere çok maruz kaldığından onların kalması gerekiyordu." der. Acaba insanın burnu, alnı, onlardan da öte dizleri, ayakları daha mı az darbeye maruz kalıyor ki, burnundaki, alnındaki kıllar dökülmüş, dizdekiler seyrekleşmiş veya küçülmüş de, baştakiler kalmış ?!

Neo-Darvinistler, adaptasyon, yani canlının yaşadığı vasata uyum sağlayıp değişim geçirdiği iddialarına güya delil olarak şunu ileri sürmektedirler:

Avrupa'da sanayi bölgelerinde isin, dumanın, pasın çok bol olduğu yerlerde endüstri melanizmi dediğimiz bir vaka karşımıza çıkmaktadır. Bu ortamda koyu renkli güveler, açık renkli güvelere nispeten koyu renkli duvarların üzerinde iyi kamufle olduklarından düşmanlarından daha iyi korunmakta, dolayısıyla da daha fazla üremektedirler, demek ki, bir değişme söz konusu olmaktadır. Bir gün gelecek ve açık renkliler tamamen yok olurken, sadece koyu renkli güveler kalacaktır.

Böyle bir misalin evrime delil olduğu iddiasının ne kadar tutarsız olduğu açıktır. Çünkü, her şeyden önce, ister açık renkli olsun isterse koyu renkli olsun, yok olan da, ayakta kalan da güvedir. Ortada bir türden başka bir türe geçiş söz konusu olmadığı gibi, tür içinde bir değişiklik de söz konusu

değildir. Demek ki güvelerde, belli şartlara maruz kaldıklarında renk değiştirme özelliği vardır ve olan da işte budur.

Aynı cinsten varlıkları, ister 'tabiî' bir hâdise neticesinde, isterse sunî izolasyonla, yani farklı şartlarda yaşamaya terk etmekle aralarında farklılaşmalar olduğu iddiası, adaptasyon temelinde evrime güya bir başka delil olarak ileri sürülmektedir. Bu türden farklılaşmalar her zaman görülebilir; fakat farklılaşmalar yine zahirîdir ve aynı tür içinde cereyan etmektedir. Böyle bir tür içi değişimin, tekâmül zinciri içinde dönüşümle değişik türleri meydana getireceği iddia edilemez. İddia edilse de, böyle bir iddia hiçbir ilmî değer taşımaz.

Evrim ve ceninin anne karnında geçirdiği safhalar

Bu konuda delil diye ileri sürülen bir diğer iddia da, ceninin, anne karnında geçirdiği gelişme safhalarında diğer canlılara, yani bütün omurgalı canlı ceninlerinin anne karnındaki ilk safhalarda birbirlerine benzediğidir. Bu iddianın da tutarlı bir yanı yoktur. Prof. Şengün bunu da eleştirir ve döllenmiş bir yumurtanın söz konusu gelişme safhalarında ne derece analojik, yani diğerleriyle benzer bir hüviyete sahip olduğunu bilemediğimizi ifade eder. Esasen bunun tespiti çok kolay değildir. Çünkü bazı canlı embriyoları çok hızlı gelişir; bazılarının gelişmesi ise yavaş olur. Zahiren morfolojik bir benzeşme var gibi görünse de, her canlı nesli, kendine has özellikler, kromozomlar, genler ve mücehhez bulunduğu istidat materyaliyle yine kendine has bir gelişme seyri izler.

Kur'ân, ceninin anne karnında geçirdiği safhalarla ilgili, oldukça açık ve ilmin 14 asır sonra ulaştığı bilgileri verir. Bu bakımdan, konuyu ilgili Kur'ân âyeti çerçevesinde ele alalım:
وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نُطْفَةً فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ۝ ثُمَّ خَلَقْنَا
النُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ عِظَامًا فَكَسَوْنَا الْعِظَامَ لَحْمًا ثُمَّ
أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا اٰخَرَ فَتَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ "Şurası bir gerçek ki Biz,

insanı çamurdan alınıp süzülmüş bir hülâsa, bir özden yaratırız. Sonra onu nutfe (sperm) hâlinde sağlam bir yere yerleştiririz. Sonra nutfeyi alakaya (kan pıhtısı veya yapışkan, döllenmiş hücreye), alakayı mudğaya (et görünümünde bir çiğnemlik maddeye) çevirir, mudğayı kemiklere dönüştürüp, sonra da kemiklere et giydirir, ardından onu yeni bir yaratılışa mazhar ederiz. Şimdi bak da, Allah'ın ne mükemmel Yaratan olduğunu düşün!"[1]

Âyet, insanın maddî menşei olarak, önce topraktaki elementlerden veya burada tamamen sembolik veya teşbihî bir kullanım varsa, insana gıda olarak giren bu elementlerin insanda meydana getirdiği bir sıvı veya protein çorbasından söz etmektedir ki, iki mânâ da doğrudur. Sonra bu sıvı, nutfe olarak anne karnına geçmekte ve artık anne karnında farklı merhaleler takip etme yoluna girmektedir. Bu yolda, Allah önce onu alaka, yani rahim cidarına yapışan pıhtımsı madde yapmaktadır. Alaka kelimesinin, Türkçe'de "ilgi" mânâsına gelen *alâka* ile de münasebeti vardır. Yani, nutfenin aldığı bu ilk şekil, rahim cidarına yapışarak anne ve vücuduyla bir bağ teşkil etmekte, o vücuttan beslenmektedir. Esasen Kur'ân, bütün bu oluşları Allah'a nispet etmektedir. Çünkü, ne o nutfenin, ne de alakanın kendi kendine bir şey yapabilme, insan hâline gelme vetiresinde sonsuz bir şuur, irade, ilim ve kudretin varlığını gerektiren işlerin en küçüğüne bile muvaffak olabilme imkânı yoktur. Bu sebeple, bütün bunları yapan Allah'tır; bizim, hâdiseyi izah ederken sanki bütün bunlar anne karnında kendiliğinden meydana geliyormuş gibi ifadede bulunmamız ancak mecaz olabilir. Hâlbuki evrim ve onu iddia eden bilim, bütün bunları tesadüflere ve kendi kendine oluşlara bağlayarak, tarihte görülmemiş bir cehalet ve inkâr sergilemektedir. Zannediyorum, materyalist bilimin evrim üzerinde bu derece durması da bundan olsa gerek...

1 Mü'minûn sûresi, 23/12-14.

Anne karnında rahim duvarına yapışıp kalan, anne ve onun vücuduyla derin ve köklü bir münasebete geçen *alaka*, daha sonra *mudğa* hâline gelir. Mudğa, ağza alınıp çiğnenmiş et parçası gibi biçimsiz, yuvarlak gibi ama yuvarlak olmayan bir şey demektir. Derken, çiğnenmiş et parçası görünümündeki bu hücre yığını içinden bir grup, önce kıkırdak ve daha sonra da kemik hâline gelmeye başlar. Bu hücreler teşekkül ettikten sonra kas ve bağ dokusu hücreleri teşekkül eder ve bu hücrelerden meydana gelen et, kemiğe giydirilir. Bütün bunlar, röntgen ışınlarıyla anne karnını görebilmek mümkün olduktan sonra modern embriyolojinin tespit ettiği safhalardır ve Kur'ân, bunları, 14 asır öncesinden apaçık bir dille ortaya koymuştur. Oysa o, bu türden ilmî gerçeklere, ana maksatları olan Tevhid, Nübüvvet, Haşir, İbadet-Adalet'i tespit, ispat ve izah sadedinde teşbih, istiare, temsil, mecaz yüklü ifadelerle ve istidradî olarak (antr-parantez) temas edip geçer. Ancak Kur'ân'ın ceninin anne karnında geçirdiği safhaları, bu şekilde apaçık bir anlatımla ortaya koyması, herhâlde bu mevzuda ileri sürülecek şüpheleri izale ve evrim gibi, yaratılışı inkâra yönelik teorilerin yanlışlığını 14 asır öncesinden belgelemek için olsa gerektir.

Kur'ân, kemiklere et giydirilmesinin ardından, ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا اٰخَرَ *"Sonra Biz onu, o ana kadar takip ettiği seyir içindeki durumunu değiştirerek başka bir varlık hâlinde inşa ettik."*[2] der. İşte bu nokta, artık insanın başlı başına kendine has bir yaratılışa sahip olmaya başladığı noktadır.

Bütün omurgalı canlıların ceninleri, ilk 5, yani nutfe, alaka, mudğa, ızam (kemik), lahm (et giyme) safhalarında aynı gibi görünür. Bu safhalarda teşekküle durmuş bir kuş, bir balık, bir insan ceninine de bakılsa, çok farklı bir hâlde görülmez. Fakat aynı gibi olan bu benzeyiş, tamamen zâhirîdir.

---

2 Mü'minûn sûresi, 23/14.

Bir defa, daha önce ifade edildiği gibi, süreç, bazılarında çok kısa, bazılarında ise uzundur. İkinci olarak, her bir canlı türüne ait ceninin, dıştan, belki anne karnının içine bile girsek göremeyeceğimiz kendine has özellikleri vardır ve o, bu hususiyetlerine göre gelişmektedir. Hatta öyle ki, bu, her insanda diğerinden bir dereceye kadar farklıdır; çünkü neticede ortaya gözlerden saçlara, burundan dudaklara, boydan kiloya, parmak uçlarından DNA'lara, görünümden karaktere, istidatlardan tercihlere kadar farklı bir tip çıkacaktır. Bu ceninler arasında, sadece türe bağlı ortak noktalar söz konusu olabilir. Meselâ, bütün insanlar, *ahsen-i takvîm*, yani en güzel kıvama, yaratılmışlar içinde akıl, şuur ve iradeye, dünyaya geldikten sonra da öğrenme, iman ve ibadetle terakki edecek istidatlara sahip bir hususiyet kazanabilme sırrına ulaşacağı için, her insan cenini bu hedefi gerçekleştirecek donanımdadır. Bununla birlikte, yukarıda arz edildiği gibi, her bir ceninin, ferdî farklılıklara vasıta olabilecek kendine has hususiyetleri de vardır. O canlıyı bütün diğer canlılardan ayıran DNA programı, kromozomlarında genler hâlinde yazılmış durumdadır. Durum böyle olduğu hâlde, omurgalı canlıların ceninlerinin ilk 5 safhasında bu hususiyetleri dıştan görmek mümkün olmadığından, sanki onların hepsi birbirinin aynıymış gibi telâkki edilebilir. Kaldı ki, bu safhaya kadar kuş, balık, insan gibi omurgalı varlık ceninlerini birbirinin aynısı dahi olsa, bu safhada ortaya çıkan ani değişikliği, bilim de, evrimciler de ne ile izah edebilirler ki? Hadis-i şerifler, bu safhada insana ruh üflendiğinden ve kaderinin "alnı"na yazıldığından söz ederler.[3] Materyalist bilim ve evrim, ruhu da, kaderi de kabul etmediğine göre, bu ani farklılaşmayı, hatta her bir insan ferdinin bu safhada başkalarından farklı olarak kendi olmaya yönelmesini ne ile açıklayacaklardır? Bu farklılaşma, her bir insana gerçek hüviyetini veren ruhtan ve

---

3 Buhârî, kader 1; Müslim, kader 1.

onun kaderinden, yani, onu o yapan hususiyetlerden kaynaklanıyor ise, bu da tamamen mânevî olduğuna göre, bu nokta, bilimi ve evrimcileri, oturup her meseleyi yeni baştan düşünmeye sevk etmeli değil midir? Bununla birlikte biz, evrimcilerin aksi iddialarına rağmen, her bir hayvan türünün ve her bir insan ferdinin cenininde, ona has, her bir insan için, ona ait ruhu ve kaderi kabullenecek farklılıkların bulunduğunu düşünmekteyiz.

5. safhadan sonra insan cenini, artık dış görünüşüyle de insan olma; her bir insan cenini, tamamen, hususiyetlerini taşıdığı fert olma yoluna yönelir. Bu süreç, onun *ahsen-i takvîm* sırrını kazanacağı süreçtir. İşte Allah (celle celâluhu), insanın yaratılışında, yaratılışın bilhassa bu son safhasında, yaratma sıfatının en yüksek, en şümullü mertebesini veya en büyük, en yüksek, en şümullü mertebedeki yaratıcılığını ifade sadedinde âyeti, فَتَبَارَكَ اللّٰهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ *"İşte bak da, Allah'ın ne mükemmel Yaratan olduğunu bir düşün!"*[4] diyerek noktalar. Kısaca, insanda *Hâlık* (Yaratıcı) ismi a'zam mertebede tecelli ettiğinden, insan, Allah'ın isimlerinin a'zamıyla donatılmış, *ahsen-i takvîm* sırrına mazhar, çok müstesna bir varlıktır.

Netice olarak, omurgalı canlılara ait ceninlerin, ilk gelişme safhalarında birbirlerine, bu arada, insan ceninin omurgalı hayvan ceninlerine benzemesi zahirîdir; dış görünüş itibarıyladır ve dolayısıyla bu görünüş, hiçbir zaman evrime delil olamaz.

20. asrın gerçek ilim adamlarından, meşhur astrofizikçi ve pek çoklarınca kendisine ikinci Einstein nazarıyla bakılan Sir James Jeans –*Esrarlı Kâinat* ve *Etrafımızdaki Kâinat* isimli eserleri MEB tarafından tercüme ettirilip, yayınlanmıştır– "İnsanlar, meşgul oldukları fenlerde fenâfi'l-fen olurlar." der. Yani insan, hangi fende, hangi ilim dalında fazla meşgul olursa, onda fâni

4 Mü'minûn sûresi, 23/14.

olur. Artık hep bu ilmin kulağıyla duyar, onun gözüyle görür, o ilim hesabına konuşur ve onun heyecanını yaşar. O kadar ki, Sir Jeans, bu hususta şöyle bir misal de verir: Bir müzisyen, piyanonun 5. ve 8. tuşlarında mütemadiyen aynı sesi duyduğu için, merdivenlerden inerken de 5. ve 8. basamakta aynı sesi duyacağını zanneder.

Hendese (Geometri) ile meşgul olan bazıları, başka gezegenlerde insan gibi hendesî düşünen varlıklar varsa, onlara mevcudiyetimizi hissettirmek için Afrika'da, Arap yarımadasında ve Büyük Sahra'da, müsellesler (üçgenler), murabbalar (dörtgenler) yapıp, içlerinde ateş yakıp büyük büyük ışıklar oluşturdular. Onlar, hendesede fânî olmuşlardı. Matematikle ciddi meşgul olanlar, kâinatın Sanatkârının kâinatı matematik ölçülere göre yarattığını iddia ederler. Bunlar da matematikte fâni olmuşlardır. Darvin ise, hayatı boyunca hayvanla, hayvan fosilleriyle uğraşmıştır. Dolayısıyla, meşgul olduğu sahanın dışına çıkamadığı için, varlığa, yaratılışa, kısaca her şeye bu sahanın penceresinden, onun gözlükleriyle bakmış ve hipotezini ispat için de aklın, mantığın ve ilmin kabul edemeyeceği yorumlara başvurmuştur. Onun teorisini ısrarla ve bir dogma hâlinde kabul edip, ispata çalışanlar da aynı tavır içindedirler. James Jeans, bu düşüncesiyle, büyük faydalarına rağmen, branşlaşmanın getirdiği tehlikelere de dikkat çekmiş olmaktadır.

FOSİLLER

Hayatın menşeini keşfetmek için evrim teorisine sarılanlar, hem güya teorilerini ispat etme adına, hem de bilinen tarih çağlarında bir evrim vakıasına rastlanmaması karşısında fosillere başvurmaktadırlar. Darvin de aynısını yapmıştır. O, zengin bir ailenin, bir doktorun oğlu olarak önce tıp tahsiline başlamış, fakat okuldan kaçmış, kırlarda dolaşmış, otlarla, ağaçlarla meşgul olmuş ve tıp tahsilinde muvaffak olamayınca İlahiyat tahsil etmeye karar vermiştir. Nazarî zekâsı belki yerinde olmakla birlikte, pratik zekâsı aynı seviyede görünmediğinden, ilâhiyat tahsilinde de oldukça zorlanmış, ama nihayet, bir münasebetle gerçek mesleğini bulabilmiştir. İngiltere hükümeti tarafından tertip edilen bir araştırma gezisi vapuruyla yola çıkıp, Büyük Okyanus adaları, Afrika, Güney Amerika ve Avustralya'da incelemelerde bulunmuş, Galapagos adaları ile kıta kıyılarındaki hayvanları mukayese etmiş, bazı fosilleri incelemiş, yanardağların, mercanların faaliyetlerine dikkat etmiş, nebat ve hayvanat numuneleri toplamıştır.

Kısaca, insanla maymunun ortak bir atadan geldiğini ve türden türe atlamayı ispat etmek için bir ara türün bulunması gerektiği kendiliğinden ortaya çıkınca, fosillere başvurma lüzumu hissedilmiştir. Bunu yapacak olanlar ise, paleontologlar

(fosil bilimciler)'dır. Eğer peşin hükümlü olmayan paleontologlar ara müstehâseleri (fosil) bulup, insanı maymuna bağlamak mümkündür der, aynı şekilde, yine peşin hükümlü olmayan genetikçiler de onlara omuz verirlerse, ancak o zaman böyle bir nazariye ilim mahfillerinde kabul görebilir; ancak o zaman böyle bir nazariyenin kabul görmesi ve üzerinde araştırma yapmaya değer bulunması gerekir. Bu mümkün olmadıkça, evrim iddiasına ilmî bir teori deme imkânı yoktur.

Kuş fosili

Şu ana kadar bulunan fosiller arasında uzun kuyruklu, dişleri ve ön kanatlarında pençeleri olan bir kuş fosilinden söz edilmekte ve *Archaeopteryx* adını verdikleri bu fosilin, kuşlarla sürüngenler arasında bir ara tür olduğu ileri sürülmektedir. Buna dayanarak evrimciler, evrim sürecinde bir tane ara tür veya nesil buldukları, diğer kayıp halkaları da bulup, insanla ilk solucan arasındaki boşlukları doldurarak, insanın maymundan "evrildiği"ni ispat edebilecekleri düşüncesindedirler.

Oysa, bu kuşun sürüngenlerle kuşlar arasında bir ara kademe, ara nesil olduğuna dair hiçbir emare yoktur. Evrim teorisinin müdafilerinden olan Prof. Atıf Şengün, evrimi müdafaa için yazdığı *Evolüsyon* isimli kitabının 1. cildinde, bu fosille ilgili iddiaları kuşkuyla ve tereddütle karşılamakta ve "Bu fosil, ilim mahfillerinde kabul edilebilecek hüviyette bir delil değildir." demektedir. Eğer, bulunduğu ileri sürülen böyle bir fosil ara nesil kabul edilecek olursa, bu takdirde yarasayı da aynı kategoride değerlendirmeye hiçbir mani yoktur. Çünkü yarasa, memeli bir kuş olup, pekalâ memelilerle kuşlar arasında bir ara kademe kabul edilebilir.

Hâlbuki ilim, yarasanın bulunmadığı bir dönemden bahsetmediği ve yarasa, var olduğu günden bu yana herhangi bir değişikliğe uğramadığı gibi, evrimciler bile, onu evrim konusunda kullanmayı düşünmemektedirler. Söz konusu kuş

fosilinde olduğu gibi, bugün de bazı kuşların gagalarının kenarı dişlidir. Amazon ormanlarında yaşayan *Opisthocomus hoatzin* isimli bir kuşun da yavrularının kanatlarında serbest parmaklar vardır. Dolayısıyla, sanki, ilk günden bu yana, hatta bugün dünyada yaşayan bütün hayvan türleri keşfedilmiş gibi, böyle vâhi iddialar üzerinde yürüyüp, evrim halkaları içinde insana gelinceye kadar "ara kademe"ler aramak, oyalanmaktan başka bir mânâ ifade etmemektedir ve etmeyecektir de. Çünkü, milyonlarca canlı nevi arasında birinden diğerine milyarlarca ara geçiş fosilleri bulunması gerekecektir. Üstelik, bütün yaşayıp gitmiş ve nesilleri tükenmiş hayvanların fosilleri bol bol bulunmasına rağmen, ne hikmetse (!) bu ara kademe türlere misal olabilecek tek bir fosile rastlanmamaktadır. Geçmişin bir döneminde yaratılmış ve daha sonra çevre şartları başta olmak üzere çeşitli sebeplerle nesilleri kesilmiş dinozorlar gibi canlılar ise evrimleşmeye değil, ancak yok olmaya misal olabilirler. Bütün bunlara rağmen, bir asırdan fazla bir zamandır bir teori üzerinde, hem de çok büyük masraflar yaparak durmak, hiçbir zaman ilim ve hakikat adına olamaz. Arz ettiğim gibi, evrim, yaratılışa, dolayısıyla dine ve Allah inancına karşı kullanılan bir dogma olduğu içindir ki, hâlâ birtakım ilim mahfillerini meşgul edebilmektedir.

Beş tırnaklı at "hikâye"si

Evrimcilerin ara kademe nesiller adına güya delil diye dayandıkları noktalardan bir diğeri, beş tırnaklı at "hikâye"sidir. Buna göre, ilk atın beş tırnağı vardı ve kendisi tilki kadardı. Daha sonra *Eohippus, Mesohippus, Merychippus* ve *Pliohippus* safhalarından geçerken, ayak parmakları giderek azaldı. Atıf Şengün, bu iddiaya da kuşkuyla yaklaşmakta ve "Atın, fosilleri bulunan bu canlılardan geldiğine dair ilimce kabul edilecek hiçbir emare bilmiyoruz." demektedir. Eğer söz konusu bu fosiller gerçek ise, muhtemelen bunlar, kendilerine has bir tür

olarak yaşayan, sonra da ölüp gitmiş ve nesilleri tükenmiş varlıklardı. Atı bunlara bağlamak mümkün değildir. Eğer atı illâ bunlara bağlayacağız dersek, bu durumda karşımıza, yine Atıf Şengün'ün sorduğu üzere, iki önemli soru çıkar: Atın tırnakları, iddia edildiği gibi 5 iken, neden 1'e düştü; buna karşılık, boyu, tilki kadar iken neden uzadı? İlmin bu sorulara vereceği bir cevap yoktur. Bugün de tek tırnaklı, iki tırnaklı, üç tırnaklı ve dört tırnaklı hayvanlar vardır. Tilki gibi olan varlıklar da vardır ve aynı hayat şartları içinde hâlâ tilki gibidirler. Beş tırnaklı varlıklar da vardır ve hâlâ beş tırnaklı olarak yaşamaktadırlar. At neden tırnaklarından 4'ünü atıp, karşımıza tek tırnaklı ve boyu uzamış olarak çıksın ki? Eğer, at koşma lüzumunu duyduğu için bacakları uzadı denecek olursa, bu defa da, niçin av köpeği at kadar büyümedi sorusu ortaya çıkar. Av köpeği, en az at kadar koşar; büyümeye attan daha müsaittir ve ondan daha hareketlidir. At, tırnaklarını atar ve büyürken, av köpeği neden olduğu gibi kalsın? Dolayısıyla, Atıf Şengün'ün de ifade ettiği gibi, yukarıda adı geçen ve bazı fosillerden hareketle ara nesiller denilen hayvanlar, eğer bir zaman yaşayıp gittikleri iddiasına dayanak yapılan fosiller gerçek ise, ancak daha önceki devirlerde yaşayıp gitmiş ayrı türler olabilirler.

Ara kademe nesillerin varlığı genetik bilimine göre de şarttır. Çünkü, verdiğimiz at misalinden hareketle, daha önceleri yaşamış tilki gibi bir hayvanın, birden bir mutasyonla at hâline gelmesi düşünülemez. Bu, bir insanın 0 metre bir irtifadan birden ve aniden 10.000 metre yukarıya çıkıvermesi gibidir. O bakımdan, değil bu çapta bir mutasyon, bazen tek mutasyon bile bir canlıyı yok edebilir. Dolayısıyla, çok sayıda ve düzenli olarak birbirini takip eden ara kademelerin bulunmasında zaruret vardır. Nitekim araştırmalar da, aslında bu çizgide devam etmektedir. Araştırdılar, eski yeni bir sürü fosil buldular, fakat atın 5 parmaklısından 4 parmaklısına, 3 parmaklısına, 2 parmaklısına tedricî geçişi gösteren hiçbir fosil bulamadılar. Özellikle insanı maymuna bağlayacak fosiller

üzerinde ısrarla durdular; *Australopithecus, Homo erectus, Neandertal*, Java adamı, Pekin adamı gibi adlar verdikleri bazı fosillerden söz ettiler ve bunlara, insanla maymun arasında ara kademeyi teşkil eden canlılar dediler.

Atıf Şengün, *Evolüsyon* adlı eserinin 1. cildinde bu iddiaları da kuşkuyla karşılar ve şu mütalâada bulunur:

Söz konusu bir fosilin eli 50 metre ötede, başı 50 metre beride, bazı kemikleri de bundan birkaç metre derinlikte bulunmuştur. Bunların hepsinin aynı şahsa ait olduğu kesin değildir. Belki bir kısmı, çok evvelki devirlerde yaşamış birine, diğer kısmı da daha sonraki devirlerde yaşamış bir başkasına aittir. Dolayısıyla, bu konuda kat'i bir kanaat izhar etmek mümkün değildir.

Evrimciler, insanla maymun arasında ara nesil arama konusunda o kadar ileri gittiler ki, 1912-1914 yıllarında, insanın tam atası olarak bir *Piltdown adam*ından bahsettiler. Bulunan fosil, 500 yıllık insan kafatası kemiğinde bir orangutan çenesi ve insan dişinden oluşuyordu. 1953-54 yıllarında bunun tamamen bir fabrikasyon, yani uydurma olduğu, insan kafa kemiğine orangutan çenesi ve dişleriyle, insan dişinin monte edilip, meydana gelen yapının kimyevî yollarla çok eskilere aitmiş gibi gösterildiği ortaya çıktı. Bu tür uygulamalar, fosillerle ilgili incelemelere inanmamızı da zorlaştırmakta ve evrimin ilmî bir meseleden çok, bir inanç, bir ideoloji konusu olduğu tezini güçlendirmektedir.[5]

---

5 Evrim adına ortaya konan bu tür aldatmalar, böyle bir misalle sınırlı da kalmadı. Coelacanth (Rhipitistian Crossopterigian) balığı evrimciler tarafından, deniz ve kara hayvanları arasında yaklaşık 70 milyon yıl önce nesli tükenmiş bir geçiş türü olarak takdim edildi. Fakat bu balık, 1939 yılında Madagaskar yakınında canlı olarak bulundu ve o günden bu yana açık denizlerde 50 defadan fazla yakalandı. Bunun da ötesinde, evrimcileri bu balığı geçiş nesli olarak takdim etmeğe sevk eden organlar (iç kulak boşlukları, baş şeklinde sırt kemiği ve yüzme torbası), iddia ettikleri özelliklerde değildir. Netice olarak, evrimci bilim adamlarından A. H. Clark, geçiş türleri olabilecek hiçbir fosile ve canlı gruplarına rastlamadıklarını, dolayısıyla, geçiş türleri denebilecek herhangi bir türün hiçbir zaman var olmadığını itiraf mecburiyetinde kalmaktadır. Richard B. Goldschimdt de, ara geçiş formları bulunmadığını itirafla, türler arasında boşlukların ani atlamalarla doldurulduğu tezini ileri sürmektedir ki, bunun yaratılışı kabul etmekten başka ilmî hiçbir izahı olamaz. (D. Aras, *The Fountain,* sayı: 24 sayfa: 14)

Meselenin bir diğer boyutu da şudur: Paleontologların tespitine göre, söz konusu fosillerin en eskisi 1.5 milyon yıl öncesine aittir. Hâlbuki Kenya'da Rudolf gölü kenarında yakın zamanda 2,8 milyon sene evvel yaşamış bir insan fosili bulundu. Kafatası, aynen bugünkü insanının kafatası gibi. Bilim Teknik dergisinin 71. sayısında kafatasının resmiyle birlikte bu konuda uzun bir değerlendirme yazısı yer aldı. Yani, insanla maymun arasında geçiş formları olarak ilan edilen canlı, birdenbire insanın torunu hâline geliverdi. Gerçi, özellikle bir kısım dinî metinlere dayanan bazı çevreler, meselâ eldeki Kitab-ı Mukaddes metinlerine istinat eden Musevîler, insan için böyle 2.5 milyon yıllık bir geçmiş iddiasını tenkit edebilirler. Bu iddia, kendi ölçülerini ve araştırma tekniklerini kullanan paleontologlara ait. Eğer onların bir fosille ilgili ölçümlerine itiraz edilecekse, bu durumda fosillerle ilgili bütün araştırmalara itiraz kapısı açılacaktır. Evrim meselesinde bu husus, yani, karbon ölçümlerinin, fosillerle ilgili incelemelerin ve bu incelemelerde kullanılan teknik ve ölçülerin ne derece güvenilir olduğu hususu göz ardı edilmemelidir. Fakat burada bizim için önemli olan, yeryüzünde maymundan evvel veya hiç olmazsa aynı devirde insanın yaşamış olduğu gerçeğidir.

Maymundan insana hayalî şekiller

Okul kitaplarında evrimi güya göstermek için yan yana şekiller konur. Bir maymun, 1/4 maymun, yarı maymun-yarı insan, 3/4 insan ve sonra Avrupalı orta yaşta bir erkek tipi. Bu, ne büyük bir aldatmacadır! Maymunlar içinde neden böyle tek bir maymun evrimleşirken, diğerleri evrimleşmeden kalmıştır? Sonra, neden orta yaşlı bir erkek ortaya çıkmış da, kadın ortaya çıkmamıştır? Kadının evrimleşmesi nasıl olmuştur? Aynı anda bir tane mi, birden fazla mı maymun evrimleşmiştir? Tesadüflerin bir adaya sürüklediğini iddia ettikleri çok

sayıda maymun orada evrimleşip insan olmuşsa, aynı yerde bunun tekrar yaşanmamasına mani ne vardır? Böyle bir iddiadaki bütün boşlukları tesadüflerle ve faraziyelerle doldurmak hangi ilmî ölçü ve ilim haysiyetiyle telif edilebilir? Aynı gayret yaratılış yönünde yapılsa idi, varlıkta tesadüflere hiç yer olmadığı, buna karşılık sonsuz bir kudret, ilim ve irade apaçık ortada iken, zincirin birden hayata uzanan halkasını bu kudret, ilim ve irade ile doldurmak daha ilmî olmaz mıydı?

MUTASYON MEVZUU

Evrimci görüşün sözde dayanaklarından biri de, mutasyon, yani, canlıların genetik şifrelerinde kendiliğinden, tesadüflerle veya çevre şartları neticesinde meydana geldiği iddia edilen değişikliklerin, türden türe geçişte bir diğer faktör olduğu faraziyesidir.

Hücrenin bilgi ve komuta merkezi mesabesinde olan çekirdeğindeki kromozomlar, kendilerinde genleri barındırır. Her canlı nevinin o nev'e ait hususiyetleri, kromozomlarındaki bu genlerde (DNA) kaydedilmiştir. Tamamen bir emir ve kumanda mekanizması olan DNA, âdeta genetik bir bilgi deposu ve kendi kendini dahi kopya edebilecek tarzda yaratılmış mükemmel bir irade aynasıdır. Bir bilgisayar, düğmesine basılınca, nasıl daha önce programlanıp hafızasına yerleştirilen şeyleri getirip önümüze sergiliyorsa, bu mekanizma da, mâhiyetine dercedilen programı eksiksiz, kusursuz uygular; hatta bu programı durmadan şifreler. Bu şifreleme sayesinde, emir verme kuşağında, ait bulunduğu nev'in bekçiliğini yapar. Yani, dışarıdan hiçbir tesir bu şifreyi ve onun meydana getirdiği sur ve çeperleri aşarak, ne mutasyonlarla ne de başka şeylerle o nev'e çizgi değiştirmeye muvaffak olabilir.

Vâkıa, çeşitli radyasyonların, kimyevî maddelerin ve daha başka çevre şartlarının tesiriyle canlıların genetik şifre ve

programında bir kısım değişikliklerin meydana geldiği bilinmektedir. Fakat, genetik şifrede herhangi bir sebeple ortaya çıkan ve adına mutasyon denilen bu değişikliklerin, yeni bir türün meydana gelmesine veya türden türe geçişe yol açmadığı da ortadadır. Buna rağmen bilhassa Neo-Darvinciler, bu değişikliklerin ard arda gelerek teraküm edeceği (birikme) ve neticede bir dönüşüme yol açacağı iddiasındadırlar. Hâlbuki, bir defa, bir fertte böyle bir değişikliğin, yani başka türe dönüşümün olması için, o ferdin ömrü buna yeter mi? Yetmeyeceği açık olmakla birlikte, haydi yeter diyelim, bu takdirde, meydana gelen değişiklikler faydalı, işe yarar ve ona daha yüksek vasıflar kazandırabilecek ölçüde mi? Bunun mümkün olmadığı, yani bir fertte sonradan meydana gelen değişikliklerin organ bozukluğu cinsinden, nesli bozucu, zararlı değişiklikler olduğu genetik ilmince teyit edilmiş ve şu ana kadar aksine bir hâdiseye de rastlanmamıştır.

Günümüzde kanser üzerinde yapılan çalışmalar bu hususa bilhassa önem vermekte ve çevreden gelen şua, hava kirliliği gibi tesirlerin hücreyi bozup, kansere sebep olduğu tahmin edilmektedir. İkinci olarak, değil belli büyüklükteki hayvanlarda ve insanda, mikroorganizmalarda dahi, ilmî çalışmaların uzanabildiği geçmişten bu yana bu türden değişikliklerin meydana geldiği tespit edilebilmiş değildir. İlim adamları, iddialarını ispat için *Drosophila* sineği üzerinde yıllarca denemeler yaptılar ve 400'den fazla sineğin biraz farklı yavrularını ürettiler. Atıf Şengün, bu çalışmalar ve neticeleri hakkında şu bilgiyi vermektedir: "Mahiyetlerinde bir değişikliğe rastlanmamış olmakla birlikte, kendi içlerinde mutasyonla az-çok değişikliğe uğrayan bu sinekler arasında yapılan aşılama veya tohumlamalarda yeni bir neslin elde edilemediği görülmüştür."

Kısaca, 400'den fazla Drosophila sineği üzerinde yapılan denemeler göstermiştir ki, mutasyonla –önemsiz değişmeler olsa bile– mahiyet değişmesi mümkün değildir. Bu

sineklerde, çeşitli iklim şartlarının insan üzerinde yaptığı rengin siyahlaşması, tansiyonun yükselmesi gibi önemsiz değişikliklere benzer türde bazı değişiklikler meydana gelmiş, fakat, tür değiştirmeleri ve birbirleriyle telkih edildiklerinde yeni nesil vermeleri mümkün olmamanın dışında, bozuk ve sakat *Drosophila* sinekleri ortaya çıkmıştır.

Kaldı ki insana, belli ölçülerde eşya ve tabiata müdahale hak ve salâhiyeti de tanınmıştır. Onun yeryüzünde halife olması, yeryüzünü imar ve bunun için ilimleri icat ve geliştirme adına böyle bir müdahaleyi de gerektirir. Fakat bu müdahale, hiçbir zaman hayvanlarda bir türün diğerine dönüşmesi şeklinde bir tesir göstermez. Bitkilerde aşılama yoluyla, Allah'ın tabiatta koyduğu veya 'tabiat'ı teşkil eden kanunları gereği, buna müsait ağaçlardan başka bir ağaç elde edilebilir; ama vurgulamak gerekirse, bu, her ağaç için söz konusu değildir. Hangi ağaç yaratılışı gereği böyle bir dönüşüme müsaitse, o ağaç, aşılama ile başka bir ağaca dönüşebilir. Fakat, hayvanlar âleminde bu ölçüde bir dönüşme söz konusu değildir. İnsan, telkih yoluyla, yani soyu daha iyi bir sığırın tohumlarını, soyu daha düşük bir başka sığıra aşılamakla, sığır türünde ıslahta bulunabilir.

Bunun dışında, Allah, meselâ at ile merkep arasında telkihe müsaade etmiş; yani bu hayvanları, buna müsait yaratmıştır. Hayvanlar âleminde istisna sayılacak böyle bir muamelede bile meydana gelen katır, döllenme kabiliyeti olmayan bir hayvandır. Yani, değişik cinsleri böyle birbirine çaprazlama telkihle kısır bir hayvan dünyaya gelir ve ondan yeni bir türün meydana gelmesi düşünülemez. Bunun dışında, uzun zaman üst üste mutasyonlar neticesinde yeni bir canlının meydana geldiği görülmemiştir. Üzerinde çalışma yapılan bir kısım canlılarda bacak kısalığı, renk değişikliği gibi farklılaşmalar görülmüş olsa da, her tür yine kendi olarak kalmış ve orijinini korumuştur; kurt kurt olarak kalmıştır, koyun

da koyun olarak... Müdahaleler ne kurdu koyun, ne de koyunu kurt yapabilmiştir. Değil bu karmaşık yapılarda, en küçük canlı olan bakterilerde dahi kayda değer herhangi bir değişiklik müşâhede edilmemiştir. Yirmi dakikada bir bölünerek çoğalan bakteriler, kendi içlerinde 60.000 nesil sonra mutasyon geçiriyor olmalarına rağmen, 500.000.000 sene evvelkilerle bugünküler arasında; keza, bulunan fosilleri üzerinde yapılan incelemelerden hareketle 1.000.000.000 sene evvel de var oldukları tespit edilen ve bugün de varlığını sürdüren canlılarla, onların 1.000.000.000 sene önceki ataları arasında herhangi bir fark görülmemektedir.

Bir diğer mesele de, daha önce de üzerinde kısmen durulduğu üzere, paleontologlar, evrimi kabûl etmek için orta-ara müstahâselerin (fosillerin) bulunması gerektiğine dikkat çekmektedirler. Ama bazı Darvinciler, ara fosile ihtiyaç olmadığı, bir canlının bir üst türe birden sıçrayıverdiği iddiasındadırlar. Meselâ, onlara göre, sürüngen yumurtasından hemen kuş çıkıvermiştir. Buna cevabı ise genetikçiler vermekte ve birden bire 1000 vasfı birden değiştirmek gibi bir şeyin herhangi bir canlıya isnat edilemeyeceğini belirtmektedirler. Dr. Lecomte de Nouy, "Bir atın 5 tırnağını atması 5.000.000 senede ancak olabilir." der. Mesele bu tekâmül seyri içinde değerlendirildiğinde, milyonlarca sene içinde tedricen meydana gelebilecek bir değişmenin birden olabileceğini iddia etmek, sadece bir saçmalıktan ibaret olmaktadır. Eğer, değişme yavaş yavaş devam etti ve sonra birden dönüşüm oluverdi denirse, bu defa da deriz ki, böyle bir dönüşüm için basamak basamak bir değişimin olması şarttır; yani meselâ, at tek tırnaklı hâle gelinceye kadar, arada 4 tırnaklı, 3 tırnaklı, 2 tırnaklı atların yaşamış olması gereklidir. Tırnaktaki değişme, elbette tırnakla sınırlı kalmayacaktır. Çünkü vücudun tamamı, birbiriyle münasebet içinde faaliyet gösterir. Bir yaranın iyileşirken kapandığı bile çok rahat gözlenebilir. Dolayısıyla, böyle bir değişimin

gözlenmemesi mümkün değildir. Kısaca, sürüngen yumurtasından kuş çıkmaz. Yüzlerce mutasyon kuvvetinde bir değişme, ancak canlının o an ölümüyle sonuçlanır.

Mikroskobik varlıklarda çok süratli bölünme ve üreme olur. Meselâ, bir bakteri olan *Escherichia coli*, 20 dakikada bölünmeye başlar ve çok seri bölünür; yukarıda sözü edilen *Drosophila* sineği, bir senede 30 defa döl verir. Bu sineğin bir senesi, bizim 1.000.000 senemize tekabül eder. Beşer hayatında 1.000.000 senede meydana gelecek bir değişiklik, *Drosophila*'da bir sene içinde görülmesi gerekir. Eğer bu sinekte bir yılda bir tür değişikliği nevinden bir değişiklik olursa, bunun 1.000.000 yıl içinde insanda da olabileceğini kabul ederiz. Fakat, gerçekler bunun tam tersinedir. Bir kısım paleontologlar, ilk jeolojik devirler kabul edilen silür ve perm devirlerinde yaşamış bakterilerden ve mavi-yeşil alglerden bahsetmektedirler. Bazı kitaplarda, bu bakterilerin 300.000.000 sene, bazılarında ise 50.000.000 senedir var olduklarını okuyor ve bunların 50 veya 300.000.000 sene önce nasıl idilerse, bugün de aynı olduklarını görüyoruz. Bazıları, maviyeşil alglerin transformizmi (dönüşüm) reddeder yoğunlukta olduklarını ileri sürerek, bu söylediğimize itiraz edebilirler. Fakat, her nasıl olursa olsun, bakterilerden, çok sık ve süratli değişme istidadına sahip varlıklardan bahsediyoruz. Böyle iken, bunlar 50.000.000 veya 300.000.000 senedir hiç değişmeden geliyorlar.

Dünyanın çeşitli yerlerinde kurulmuş bulunan tabiî parklarda ve ayrıca hayvanat bahçelerinde değişik hayat şartlarına maruz bırakılan hayvanlarda gözle görülür bir değişiklik meydana gelmemektedir. Çeşitli laboratuvarlarda evrime yol açacak mutasyonlar meydana getirmek için çalışmalar yapılmakta, fakat bir netice elde edilememektedir. Görüldüğü veya başarıldığı iddia edilen bazı cüz'î vak'alar ise, şüphesiz üzerinde çalışılan türlerin fıtrî hususiyetlerinden, yani o değişime

müsait olmalarından kaynaklanmaktadır. Kaldı ki evrim gibi, canlı varlığı ve hayatı izahta esas kabul edilmek istenen bir kanun, çok cüz'î vakalarla sınırlı olamaz; onun bütün canlı varlığı kuşatıcı olması gerekir. Allah, kâinatta her umumi kanuna bir istisna koymuştur ki, insanlar, bütün bütün kanunlara takılıp, onların gerisindeki asıl Fâili, Yaratıcı'yı, Rabb'i unutmasınlar. Buna rağmen, evrimle alâkalı laboratuvar çalışmalarında bu seviyede bir istisna teşkil edecek bir vakaya bile rastlandığı söylenemez.

Bu konuda bir diğer iddia, allopoliploidi denilen, ayrı cinsten iki tür varlığın kromozom sayılarını iki katına yükseltip, sonra bunları birleştirerek, yani telkihle melez bir tür elde etme vakasıdır. Meselâ, lahana ile turpun kromozom sayılarını iki katına çıkarıp, sonra bunları telkih ettiğimizde, ortaya farklı bir turp türü çıkabilir. Fakat bu, yine bitkiler âleminde olmaktadır ve varlıklar tekemmül ettikçe, daha üst âlemlere gidildikçe, böyle bir şey imkânsız hâle gelmektedir. Dolayısıyla buna, hayvanlar ve insanlık âleminde rastlanmaz.

Kromozom sayılarını iki katına çıkarmak, normal şartlarda ayrı türler arasındaki telkihler neticesi ortaya çıkan varlığın –katır gibi– kısırlığı sebebiyledir. Böyle bir varlık anne de baba da olabilme kabiliyetine sahip bulunmadığından, kromozom sayılarını iki katına çıkarıyoruz. Fakat, arz edildiği üzere bu, bitkiler âleminde olsa da, hayvanlar âleminde görülen bir vaka değildir. İnsanın kromozom sayısı 46'dır. İnsan, biyolojik hüviyetini bir bakıma bu 46 kromozoma borçludur; yani onun biyolojik karakterini tayin eden, 46 adet kromozomdur. Buna rağmen, bu sayı değiştiğinde, meselâ 45 veya 47, 48 olduğunda, yine de ortaya başka bir canlı türü değil, arızalı, sakat, anomali insan çıkmaktadır. Yani kromozom sayısındaki farklılık, köklü bir arıza sebebidir. Bu bakımdan, insandaki bu kromozom miktarı iki katına çıkarılacak olsa, meydana gelecek yavru, bir başka varlık türü olarak değil, yine insan

olarak dünyaya gelecek, fakat dünyaya gelmeden önce veya geldikten sonra, yaşayamayıp ölecektir. Kromozom sayısının ölüme yol açmayacak ölçüde farklı olduğu durumlarda ise arızalar, sakatlıklar, hastalıklar ortaya çıkacaktır. Dolayısıyla, hayvanlar veya insanlık âleminde kromozomlarla oynamanın getireceği sadece felâkettir.

Demek oluyor ki mutasyon, temelde, canlının sahip bulunduğu DNA sistemine yapılan bir müdahale olduğundan, canlıyı bozucu ve öldürücü tesirleriyle kendini göstermektedir. Dolayısıyla, ciddi bir değişikliğe sebebiyet verecek faydalı bir mutasyondan bahsetmek mümkün değildir.

Bu konuyu tamamlamadan önce son bir hususa daha temas etmek gerekiyor. Bilhassa Türkiye'deki evrimcilerin, son zamanlarda delil gibi kullandıkları bir konu da, insan genomunun güya çözülmüş olduğu iddiası ve bunun evrime temel teşkil ettiği faraziyesidir. Oysa, gerçekçi ilim adamları, gen haritası projesinin tamamlandığını söylemenin oldukça zor olduğuna dikkat çekmekte, genomun belli bir yüzdesinin sıraya dizildiği iddia edilmesine mukabil, insandaki gen sayısı hakkında bile, 28.000 ile 140.000 arasında değişen farklı rakamlar vermektedirler. Genlerin bir kısmını sıraya dizmekle, gen haritasının sırrının çözülmüş olmayacağını belirten bu ilim adamları, bununla "hayat kitabı"nın okunmasının da mümkün olmadığına vurgu yaparken, şu ana kadar başarılanın sadece bazı genetik hastalıkların teşhisine yarayacağını, çünkü genin kodunu bilmek, o genin vücutta hangi proteini ürettiğini bilmek mânâsına gelmediğini ve üretilen proteinin hangi proteinlerle mukabil tesir içine girdiği konusunun da net olmadığını ifade etmektedirler.

Rahmeti Sonsuz, genetik bilgiyi çift koyduğu gibi, emniyet açısından çoğu aminoasitlerin kodunu da birden fazla yaratmıştır. Genetik, tıpkı bir lisan gibidir; doğru okunarak tercüme edilip proteinler hâline dönüştürülmedikçe, hiçbir işe

yaramaz. Bu yüzden de, canlılık ve sağlığın devamında gerekli genetik bilginin olması kadar, o bilginin, canlının hayatı boyunca, doğru şekilde, uygun zaman ve miktarda proteinlere dönüştürülmesi gerekmektedir. Acaba, her biri âdeta bir cilt ansiklopedi durumunda olan kromozomlardaki genetik bilginin bir kısmının kullanılmasına izin veren ve diğerlerini engelleyen şey nedir? Araştırmalar neticesinde görülmüştür ki, burada birtakım proteinler, belirli bilgileri açıp okuma, belirli bilgileri de yasaklama ve kilitleme fonksiyonunu eda etmektedirler. Diğer bir ifadeyle, genetik bilgi, bir seri protein molekülleriyle deşifre edilerek protein sentezinde kullanılmakta, sentezlenen proteinler de, genetik bilginin ne zaman ve ne şekilde okunacağını belirlemektedir. Acaba bunlar, kendilerini böylesine şuurlu ve varlıkların en bilgilisi olan insanın keşfetmeyi bile çok büyük başarısı olarak ilan ettiği faaliyetlere yönelten ilk emri kimden ve nereden alıyorlar? Kendilerinin üretimi için gerekli bilgiyi aldığı genetik programı daha sonra nasıl kontrol edebilir hâle geliyorlar?

Esrarengiz ayrı bir programla, emir ve kumandayı rejenerasyon hâdiselerinde de görmek mümkündür. Hayvanların yaralanan, kopan veya harap olan uzuvlarının, âdiyât perdesi altında, fakat olabildiğince harikulâde bir yenilenme ve tamir süreci yaşaması oldukça hayret vericidir. Kopan veya harap olan herhangi bir uzvun yerindeki hücreler, önceden gayet normal, farklılaşmamış vücut hücreleriydi. Acaba, nasıl oluyor da, meselâ; bir kurbağada ayak koptuktan sonra aynı hücreler, sanki bir yerden gizli emirler alıyormuşçasına kıkırdak, kemik, kas ve epitel hücreleri şeklinde farklılaşarak yeni bir ayak meydana getiriyor? Yoksa bu hücrelerde ayağın bir planı mı var? Bir planı mı var ki, hücreler organizmanın bir ayağa ihtiyacı olduğunu biliyor ve bu bilgilerini o plana göre uyguluyorlar? Neden daha önce başka bir ayak için aynı sistem harekete geçmiyor da, vücudun ona ihtiyacı olduğu

zaman böyle bir faaliyet söz konusu olabiliyor? Hücrelerin böyle bir şeyi bilmesi mümkün olmadığına, vücutta ve tabiatta da onlara böyle bir bilgiyi ve onu kullanarak, gerekli faaliyete geçme mekanizmasını verecek bir merkez bulunmadığına göre, demek ki, vücudun bütün ihtiyaçlarını bilen ve bu ihtiyaçları gidermeye gücü yeten biri var.. biri var ki, yerinde, mevsiminde bu işleri görüyor.

Soyağacı iddiası ve varlık ağacı

Evrimcilerin, ortaya attıkları teorileri adına ısrarla üzerinde durdukları soyağacı serencâmesi de bir hayli karışıktır.. Bir kere moleküler biyolojideki yeni keşifler evrim için yeni yeni açmazlar ve altından kalkılmaz problemler meydana getirmiştir ki, bu haliyle onu tam köşeye sıkışmış kabul edebiliriz. Zira, farklı molekül grupları esas alınarak 'yapılan "soyağaç"larında çok farklı neticeler ortaya çıkmış ve kimin kimden, neyin neden türediği içinden çıkılmaz bir hâl almıştır. Buna rağmen evrimciler, "Çeşitli hayvan gruplarından, temel kabul ederek alacağımız farklı biyolojik molekül ünitelerine göre çok farklı soyağaçları çizebiliriz." iddiasını seslendirmekte, fakat böyle yapmakla, aslında, önce evrimi sabit bir gerçekmiş gibi kabul edip, sonra da ellerindeki malzemeyi bu temel üzerine dizerek, hayalî evrim ağacı çizdiklerini itiraf etmiş olmaktadırlar. Ayrıca evrimcilerin, varlık ağacının kökü başka, gövdesi başka, dal ve meyveleri de başka olduğu iddiaları da doğru değildir. Tam tersine, yapılan araştırmalar, kök sanılan şeylerin gövde ile, gövdenin de dal ve yapraklarla bir arada yaşadığını göstermektedir.

Meselâ, Kambriyen devrine ait ve evrimcilerin birini diğerine ata saydıkları birçok canlı birden ortaya çıkmış ve bir arada yaşamışlardır. Keza, bir kısım basit yapılı canlılarla çok kompleks olanların aynı devirde iç içe yaşadıkları da sabit bir

gerçektir ki, bu da 100.000 nesil sonraki torunun 100.000 nesil evvelki dede ile beraber yaşamasını; milyarlarca sene evvel yaşadığı iddia edilen basit yapılı canlılarla, milyarlarca sene sonra yaşadığı tahmin edilen kompleks canlıların aynı anda bulunabileceğini kabul etmek demektir. Bundan başka, devoniyen devrinin pullu-derili çenesizlerinden, köpek balıklarına kadar günümüzde yaşayan bir sürü canlı bu devrede birden ortaya çıkmış ve çağların şâhikalarını aşarak gelip günümüze ulaşmışlardır ki, evrimci iddialarla bunlardan hiçbirinin durumunu izah etmeye imkân yoktur. Meselâ, bu devrin canlılarından olup ve evrimci düşünceye göre kurbağaların atası sayılan *Crossopterygi* grubu balıkların 70.000.000 sene evvel nesillerinin tükendiği iddia olunurken Güney Afrika açıklarında sürüler hâlinde görülmeleri; karbonifer devrinde kurbağalarla sürüngenlerin bir arada yaşamış olduklarının ortaya çıkarılması, evrimci nazariye açısından doğrusu anlaşılır gibi değildir ve sürüngenlerin kurbağalardan meydana geldiğini iddia eden düşünceye her birisi öldürücü birer darbe mahiyetindedir.

NATÜREL SELEKSİYON

Evrimcilerin kendilerine dayanak yaptıkları hususlardan biri de natürel seleksiyon, Türkçe ifadesiyle ıstıfa-i tabiî veya tabiî ayıklanma iddiasıdır. Onlara göre, değişik felâketler, seller, çöküntüler, hâdiselerin kahrediciliği, mukavemeti olmayan varlıkları alır götürür ve geriye güçlü, dayanıklı olanlar kalır.

Her şeyden önce, bunun evrimle alâkasını kurmak ne ölçüde mümkündür bilemiyorum. Çünkü, bu türden felâketlerde ayakta kalan canlıların tür değiştirdiğine dair bir emare yoktur. Yeryüzünde zamanla bazı hayvan türlerinin yok olup gittiği söylense de, ne bu hayvan fosilleri yeni bir tür olarak ortaya çıkmış, ne de geride kalanlar veya bir felâketten geriye kalan güçlüler, bir üst sınıfa atlamışlardır. İkinci olarak, her canlı nev'inin içinde her zaman güçlüler de vardır zayıflar da; bunlar, bir arada yaşayıp giderler. Fakat Cenâb-ı Allah'ın, hayvanların hayatı için koyduğu kanunlar çerçevesinde, bir nev' veya sürü içinde bazı fertlerin zayıf, bazılarının da güçlü olmasının çok müthiş hikmetleri vardır. Bazı türlerin etle beslenmesi, tabiatta bir gıda zinciri oluşturmakta ve bu sayede ekolojik sistem bütün mükemmelliği içinde devam etmektedir. Eğer böyle olmamış, meselâ bir ceylan sürüsünde aslana, kaplana yakalanmayacak fertler bulunmamış olsa veya her

türün bütün fertleri kuvvetli olmuş olsa idi, bu takdirde etle beslenen hayvanların hepsi ölür gider, diğer hayvanlar berikilerin aleyhine çoğalır ve ekolojik denge kökünden sarsılırdı. Hayvanlar âleminde görülen bu vakıa, zayıf fertleri bazı nev'lere gıda teşkil eden türlerin mevcudiyetlerini sürdürmelerinde mühim bir faktördür.

Burada şunu da kaydetmeliyiz ki, bir nesilde zayıf hayvanlar yok oluyor diye, sonraki nesiller artık güçlü olarak dünyaya gelmemektedir. Her nesilde güçlülerle zayıflar yine bir arada bulunmakta, yine bazı zayıflar, yaşlılar ve sürüye ayak uyduramayanlar et yiyici vahşi hayvanlara gıda olmakta ve türün hayatı sürüp gitmektedir.

Buradan hareketle, evrimciler ve tabiatperestler, hayatın bir cidal, bir kavgadan ibaret olduğu şeklinde, tek bir vakayı bütün canlıların hayatına teşmil etme gibi büyük bir cinayeti de işlemişlerdir. Bunlara göre, hayatın tek gayesi, canlının varlığını sürdürmesi, bunun için de gıda temininden ibarettir. İnsan hayatını da aynı şekilde değerlendiren evrimci, tabiatçı ve materyalistler, bu şekilde zayıfların aleyhine kuvvetlilerin ayakta kalmasını âdeta tabiî bir hak gibi görmüş, insan hayatının gayesini de, yeme, içme ve tenasülden ibaret olarak telâkki etmiş, böylece hem insanlar ve milletler arasındaki yardımlaşmanın önünü keserek istismarı âdeta meşrulaştırmış ve insanı da, taşıdığı bütün ulvî değerlerden soyarak, hayvanlar, hatta onların da altında bir derekeye indirmişlerdir. Hâlbuki, hayatta cidal, tamamen ârızîdir. Aslolan yardımlaşmadır. Bir canlı vücudunun bütün azaları birbiriyle yardımlaşmakta, tek bir meyvenin, cinslerine göre insanlara ve hayvanlara gıda olması için ısısı ve ışığıyla güneş, hava, su, toprak, o meyvenin çimlenme kabiliyeti gibi kâinattaki bütün unsurlar el ele vermekte, bitkiler kendilerine rağmen hayvanların ve insanların, hayvanlar insanların, insan ise, yeryüzünde halifelik vazife ve mesuliyetinin gereğini yaptığı

takdirde bitkilerin ve hayvanların imdadına yetişmekte, hayatlarının devamına hizmet etmektedir. Harikulâde âhenkli bu yardımlaşma korosuna bitkiler ve hayvanlar, Allah'ın kanunlarına mecburî itaatle ve hayatlarının fıtrî (tabiî) bir gereği, bir buudu olarak katılırken, insan, iradeyle serfiraz kılındığından, bu koroya iradesiyle katılmak mevkiinde bulunmaktadır. Buradan hareketle insana düşen, yeryüzünü de bir cidal, bir kavga, bir savaş arenası değil, bir yardımlaşma, bir kardeşlik beşiği hâline getirmektir. Fakat evrimciler, meseleyi tam tersi yönde takdim etmekle, yeryüzünde son 1-2 asırda görülen çatışmalar, savaşlar, sözde devrimler gibi cihan çapında felâketlerden sorumlu olmadıkları söylenemeyeceği gibi, insanlık tarihinde görülen benzeri fecaatleri, beynelmilel sömürgeciliği, köle ticaretini, ırk ayırımını, kuvvetin hakka rağmen hâkimiyetini tarihin "tabiî" seyri olarak görmekle, bunları âdeta meşrulaştırmadıkları da söylenemez. Nitekim, tarih görüşünü bu temele oturtan komünizmin kurucusu Karl Marks, Darvin'e çok şey borçludur ve komünistlerin, materyalistler içinde en hahişkâr evrim müdafileri olmaları da boşuna değildir. Çünkü evrim, ateizmin de temel dayanaklarındandır. Zaten evrim, büyük ölçüde bütün bu faktörlerden dolayı bilim çevrelerinde ısrarla gündemde tutulmakta ve kendisi bir dogma, bir ideoloji olarak takdis edilmektedir. Fakat ne tuhaf ve ne büyük bir tenakuzdur ki, aynı çevreler, çoğu zaman insan haklarının, ezilmişlerin, temel hürriyetlerin yanı sıra bilhassa düşünce hürriyetinin, sulh-ü umuminin şampiyonluğunu da kimseye bırakmamaktadırlar.

Evrimcilerin tabiî seleksiyon iddialarına rağmen, sel, zelzele, çöküntü gibi karşı konulmaz çapta büyük felâketler, zayıfların yanı sıra en güçlüleri de önlerine katıp götürmekte, meselâ korkunç bir deniz dalgasıyla zayıf, kuvvetli binlerce, milyonlarca canlı kayalara çarparak veya dalgalara kapılarak ölmektedir. Ayrıca, yine bu iddiaya rağmen, tarihin

her döneminde, her yıl, her mevsim ve her gününde tabiatta Allah'ın sanatı, kanunu ve icraatı içinde en zayıf ile en kuvvetli, denizlerde iğne balığı ile balinalar ve köpek balıkları, göklerde kartallar ve akbabalarla serçeler, güvercinler, karada karıncalarla, tavşanlarla, karacalarla aslanlar, kaplanlar, vaşaklar, panterler yine bir arada yaşamakta, dolayısıyla ekolojik denge, tabiattaki âhenk, mükemmeliyet, hiçbir yara almadan milyonlarca yıldır sürüp gelmektedir. Hatta, koyun, güvercin, karaca gibi parçalayıcı, et yiyici olmayan zayıf hayvanlar, diğerlerine nispetle daha az ürediği, senede bir veya en fazla iki yavru yaptıkları hâlde, daha fazla üreyen yırtıcı hayvanlara nispeten hemen her yerde nüfusları çok daha fazla kalabalık olarak varlıklarını devam ettirmektedirler. Demek ki ortada, bir yok etme değil, hayata hizmet vardır ve yaptıklarının şuurunda olmayan, neyi niçin yaptığını bilmeyen bitkilerden, hayvanlardan müteşekkil sayısız canlı, esasen hayatlarıyla çok daha ulvî gayelere hizmet ve bu hizmetleriyle de Allah'a tesbih ve hamd etmektedirler. Dolayısıyla, tabiatta evrimcilerin iddia ettikleri hususiyet ve vüs'atte, insanların, milletlerin içtimaî hayatında ise âdeta tabiî, karşı konulmaz bir kanun, sosyolojik bir vakıa gibi takdim edilen tabiî seleksiyondan bahsetmek mümkün değildir.

Mikroorganizmalardan karınca ve arılara, onlardan da sahraların âhûları, deryaların zayıf mâhîlerine kadar bütün iktidarsızların, çok kuvvetlilerden kat kat fazla bulunmaları, beşerî ve hayvanî her türden vahşet ve canavarlıkların öldürücü girdaplarında dahi hayatın sürekli fışkırıp durması, bunca handikaplara rağmen, zayıflardan zayıf narin yaratıkların kendilerine has zırh ve tabiyelerle korunmaları, bunun neticesi olarak da, dünden bugüne ekolojik dengenin muhafaza edilegelmesi gibi hususların hemen hepsi ilmin tespit ettiği meselelerdir ve natürel seleksiyonun tepesine indirilmiş birer balyoz mahiyetindedir.

Kaldı ki bugün paleontoloji, evrimci düşüncenin aksine, iptidaî yaratıklar sayılan basit hücrelilerle, kurbağalar, sürüngenler, kuşlar ve memeliler gibi oldukça kompleks varlıkların bir arada yaşadığını söylemektedir.

Meselâ, ıstifa-i tabiîyle bundan 300-400.000.000 yıl önce silinip gittiği iddia edilen *Neoplina*, 70.000.000 yıl önce yaşadığı kabul edilen *Coelacanth*, 565.000.000 yıl önce yaşamış olduğu söylenen *Crinoid*, 225.000.000 yıl önce yaşadığına hükmedilen *Limulus*, 2.000.000.000 yaşındaki Gunt-Flint bitki fosilleri ve daha yüzlercenin... hâlâ hayatlarını sürdürüp, günümüzdekilerle tıpatıp aynı olması, evrimin yerde ve gökte yerinin olmadığını ilân eden şahitlerdir. Bunu bir kısım mutedil evrimciler de itiraf ederek; balıklar, sürüngenler ve memeliler gibi büyük hayvan gruplarının dünya yüzünde asıl şekil ve hüviyetleriyle birden beliriverdiklerini söylemekten çekinmemektedirler.

Kısaca, evrimde sık sık başvurulan adaptasyon gibi natürel seleksiyon (ıstifa-i tabiî) da, zayıf, tutarsız, karanlık bir faraziyeden başka bir şey değildir. İlmî müşâhedeler, evrimci düşüncenin zannettiği gibi, ne muhit ve iklimin güçsüzleri zorlayıp nev'in sınırları dışına atmasını, ne de kuvvetlinin bütün bütün hayat hakkını ele geçirip zayıfları iflah etmemesini doğrulamıştır. Dolayısıyla, varlığın sinesinde duyulan, sadece güçlünün "hayhuy"u ve güçsüzlerin ölüm iniltileri değildir. İnsanlık tarihinde böylesi manzaralara zaman zaman rastlansa da, çok defa hakkın hâkimiyetiyle, kuvvetli ve zenginlerden zayıf ve fakirlere şefkat ve merhamet, zayıf ve fakirlerden kuvvetli ve zenginlere teşekkür gitmiş ve tarihin çizgisi bugünlere gelip ulaşabilmiştir.

MADDE, TESADÜF VE KENDİ KENDİNE OLMA İDDİALARI

Evrimin temelinde, varlığın kendi kendine ve tesadüflere bağlı olarak meydana geldiği iddiası yatar.

Evrimciliğin Darvin'den önceki babası olan Lamarck, evrimi Allah'a veriyor ve onu, Allah'ın eşyada, tabiatta yarattığı bir kabiliyet olarak görüyordu. Dolayısıyla o, yaratıcı evrim yanlısıydı. Buna karşılık Darvin, varlığın temelini maddeye, atomlara ve onlara atfettiği yaratıcı ruha bağlamaktadır. Bir bakıma vahdet-i mevcutçu, yani monisttir o. Darvin'den sonra gelenler, varlığı tamamen maddeye verip, bütün bütün inkârcılığa, maddeciliğe, materyalizme saptılar ve evrimi Allah'ı inkârın bir dayanağı gibi kullanma yolunu seçtiler.

Günümüzde Darvinizm'e sahip çıkanlar, ona inkârcılık adına sarılan materyalist dünyadır. Bunlar, maddenin ezeliyetine inanmaktadırlar. İlim adına ne korkunç bir cehalettir ki, sonsuz ilim, irade ve kudret isteyen varlığı, böyle bir ilim, irade, kudret ve hayat sahibini inkâr adına, tarifini bile tam yapamadıkları, keyfiyeti üzerinde anlaşamadıkları cansız, şuursuz, ilimsiz, iradesiz ve güçsüz, insanın elinde şekilden şekle giren maddeye verebilmekte ve onu yaratıcı mevkiine çıkarabilmektedirler. Ruh u canımla bağlı bulunduğum Mâbud u Mutlak'ımı mütalâa ederken, O'nu madde ile birlikte düşünmenin beni nasıl dâğidar ettiğini ifadeden bile acizim; kaldı

ki, ilim haysiyet ve namusu, objektif düşünme de bunu gerektirmez. Çünkü, Allah'ın varlığı karşısında maddede, bir müzakere adına ve geçici olarak da olsa –hâşâ– ezeliyet ve yaratıcılık düşünmek, muhalif tarafı tutmak olur ki bu, ilmî ve objektif düşünceye aykırıdır. Ayrıca, Allah'ı inkâr, –sonsuz defa hâşâ– O'nun olmadığını kabullenmek, nefye dayalı bir kabuldür ki, böyle bir kabulü ispat etmek, onun sahibine düşer. Hâlbuki, nefy ispat edilemez; dolayısıyla, –hâşâ– Allah'ın varlığını inkâr, asla ispat edilemeyecek bir iddia olarak kalmaya mahkûmdur. –Hâşâ– O'nun yokluğuna tek bir delil olmamasına mukabil, varlığı hakkında sayısız deliller vardır. Bu delilleri görmemek, ancak sofistler gibi, kişinin kendi varlığıyla birlikte kâinatın da varlığını inkârla mümkün olabilir ki, bu da, akıldan da, hayattan da istifayı gerektiren apaçık bir vehim ve mugalâtadan başka bir şey değildir. Böyle bir iddiaya sahip olmak ve onu seslendirmek bile, varlığı ortaya koymaya yeter. Bütün bu açık gerçeklere rağmen, günümüzde maalesef pek çok insanın imanını kaybetmesine veya inandığı gerçeklerden şüpheye düşmesine sebep olduğu, en azından, bu maksatla kullanıldığı için, Darvinizm'i ret adına maddenin kadim, yani ezelî olmadığını, yaratıcı da olamayacağını ortaya koymak için, tarihin gördüğü bu en cahilane iddiayı, yani varlığın bütünüyle maddeye dayandığı iddiasını, geçici olarak mütalâa dairesine almak mecburiyetinde kalacağız.

Önce hemen hatırlatmak gerekiyor ki, evrimciler, farkında olarak veya olmayarak nâmütenâhî bir mekân tasavvuru içindedirler. Çünkü maddeye ezeliyet vermek ve evrimi bu ezeliyet içinde başlangıcı belli olmayan bir zamana götürmek, zaman ve mekân ayrı düşünülemeyeceği için, mekâna sonsuzluk vermek demektir. Zaman, itibarî (nominal) bir varlığa sahiptir; onu eşya ve hâdiselerin bir buudu yapan mekândır. Mekân olmadan zamana vücud verilemez. Mekân dediğimiz şey ise, atomlar âleminden, madde âleminden ibarettir. Dolayısıyla, maddenin ezelî olmadığı ispat edildiğinde,

mekânın da zamanın da ezelî olmadığı ortaya çıkacak ve ezeliyeti bulunmayan bir şeyin yaratıcı ve kendi kendine de var olamayacağı kendiliğinden anlaşılacaktır.

Artık çoklarınca bilinir hâle gelmiş bulunan termodinamiğin ikinci kanunu, maddenin ezeliyetini nefyetmektedir. Termodinamiğin birinci kanunu, enerjinin korunması, ikinci kanunu ise, meşhur Carnot kanunudur. Buna göre, ısı merkezlerindeki ısı, etrafa sıcaklık neşrede ede bir gün tükenecektir. Işık kaynakları, enerji kaynakları, çevrelerine ışık ve enerji vere vere bir gün kâinatta enerji müsavi hâle gelecektir ki, bu da, enerjinin yok olması demek değilse de, hayat noktasında ölümü, artı-eksinin yok olması demektir. Carnot, bu kanunu, evinde kaynattığı su ve sobasının sıcaklığından edindiği tecrübelerine dayanarak ortaya koymuştur. Onun bu tecrübeleri daha sonra geliştirilmiş ve büyük ilim adamları tarafından bir sisteme bağlanmış olup, bugün kanun adı altında okutulup, öğretilmektedir.

Termodinamiğin kâinat üzerindeki küllî tesirinin nasıl olacağı mevzuunda bugün muhkem olarak bir şey söylemek mümkün değildir. Bununla beraber şu denebilir ki, kâinat yekpâre bir bütün olmayıp, cüz'lerden (parça) meydana gelmiştir. Parçalar hakkında geçerli olan hüküm bütün hakkında da geçerlidir. Bu sahadaki tecrübeler gösteriyor ki, eğer daha önce bir başka sebeple kıyamet kopmazsa, muhakkak bir termodinamik kıyameti olacak, yani kâinattaki enerji sona erecek ve sistem çökecektir. Burada, termodinamik kıyametiyle maddenin ezelî olmaması arasındaki münasebet veya bununla, sonsuzluğu iddia edilen zaman ve mekânın ne zarar göreceği sorulabilir?

Önce hemen belirtelim ki, maddeye ezeliyet verenler, öyle anlaşılıyor ki, ezeliyetin ne demek olduğunu bilmemektedirler. Yeryüzündeki bütün kumları sıfır yapsanız, sonra başına 1 rakamını koysanız, ortaya çıkacak bu korkunç rakam ezel karşısında sadece 0 (sıfır) hükmündedir. Bunun gibi, ezel karşısında, insan dimağının kavrayabileceği, üretebileceği,

düşünebileceği en büyük sayı, yine 0 (sıfır) hükmündedir. Çünkü *ezel*, sonsuz demektir. Ezelî olan:

1. Mürekkep olmaz, terkibe girmez; basit ve parçalanmaz olur.
2. Asla değişmez ve kendisine müdahalede bulunulamaz.
3. Zaman, mekân kayıtlarının ve dolayısıyla zamana, mekâna bağlı hareketin dışında olur.
4. Mutlaka ebedîdir; çünkü her halükârda zamanın dışındadır.

Bu bakımdan, *ezel* ve *ebed*, zamansızlık demek olduğundan, bir bakıma aynı noktada birleşirler. Bu özelliklerin hiçbiri maddede yoktur. Madde değişkendir; termodinamik kanununun da ortaya koyduğu üzere, bir gün tesirini bütün bütün kaybedecek olan enerjiden ayrı düşünülemez. Ayrıca, her türlü terkibe açıktır. Bütün bunlardan farklı olarak, zaman ve mekân kaydı altındadır. Buna karşılık, Kelâm âlimleri, Cenâb-ı Allah hakkında, مَا ثَبَتَ قَدَمُهُ اِمْتَنَعَ عَدَمُهُ *"Bir şeyin kıdemi, yani ezeliyeti sabit ise, onun yok olması mümkün değildir."*[6] demekle, maddenin asla varlığa menşe' olamayacağını ortaya koymuş olmakta, hem de, varlığın kendisine dayandırılabileceği Zât'ın, zâtî hususiyetini ifade etmiş olmaktadırlar.

Mekân, küçük ölçekte atomlardan, büyük ölçekte ise güneşlerden mürekkeptir. Bu güneşlerden sadece biri olan bizim güneşimizde, saniyede 564 milyon ton hidrojen helyuma dönüşmekte ve bunun neticesinde etrafa milyonlarca kalorilik ısı ve ışık olarak enerji yayılmaktadır. Bütün Güneş sistemine yayılan bu enerjinin bir kısmı da küremize gelmektedir. Kâinat, bu türlü güneşlerden müteşekkildir. Bizim güneşimiz, bir gün tükenme noktasına ulaşacak, anilmerkez (merkezkaç) bir hareketle çok korkunç infilaklar, ardından ilelmerkez (merkezçek) bir hareketle büzülme ve kasılmalar meydana

6 er-Râzî, *Mefâtîhu'l-ğayb* 1/110, 16/74, 21/12, 20.

gelecek ve artık etrafındaki meyveleri barındıramayacak, dolayısıyla bir kıyamet koparacaktır.

Bütün kâinat, temel taşı olan bu güneşlerden mürekkep olduğuna göre, enerjileri sürekli tükenmeye doğru giden bu güneşlerin ezelî olması düşünülemez. Çünkü ezelî, yani sonsuz olan, yukarıda da ifade edildiği gibi, mürekkep olmaz, zira o, zaman ve mekân kaydı altına girmez; dolayısıyla aşınmaz, kendinde en küçük bir değişiklik meydana gelmez. Oysa görüyoruz ki, madde ve maddî dünya sürekli değişmekte, hâlden hâle girmekte, çözülme ve yeniden oluşmalara uğramakta veya medar olmaktadır. Şu hâlde madde, hem başlangıcı vardır, hem sonludur; zaman-mekân kayıtlarıyla sınırlıdır. Bunun dışındaki her iddia, hiçbir gerçek payı olmayan bir faraziyeden ibaret kalmaya mahkûmdur. Bizzat Darvin, bu konudaki acziyetini itiraf içinde, "Esasen bu varlıkların yaşadığı devirde bulunamadığım için meseleyi bir kısım faraziyelerle takviye etme lüzumunu duydum." demektedir.

Faraziye, her ne kadar birtakım ön bilgilere dayansa da, temelde, tecrübe edilmemiş görüşler, iddialar demektir. Nasıl Darvin ortaya böyle bir faraziye sürmüşse, ben de bir faraziye sürer ve derim ki, bir insan yerin herhangi bir hareketiyle birden 10.000 metre yukarıya fırladı ve kendisine hiçbir şey olmadı. Bu da bir faraziye, yani hipotezdir. Eğer, birden 10.000 metre yukarıya fırlayan insan, oksijen darlığından hemen ölür diye karşı çıkacak olursanız, bu defa faraziyemi bir başka faraziye ile destekler ve "Siz, bugünkü şartlara göre konuşuyorsunuz. Yeryüzünün bir döneminde şartlar farklıydı ve oldu." derim. Eğer benim bu faraziyem ilmî değil de sadece bir iddia bile olsa, Darvin'in ve Darvincilerin iddialarının bundan bir farkı yoktur ki! Evrim iddiası, kâinattaki ve canlı hayatı için geçerli bütün diğer kanunların tekzip ettiği bir faraziye ortaya atıp, karşılarına çıkan bütün boşlukları başka faraziyelerle doldurmaktan başka bir değer taşıyor değildir.

TESADÜF MÜMKÜN MÜ VE VARLIĞI İZAH EDEBİLİR Mİ?

Evrim teorisini ilmî bir hakikatmiş gibi sürekli gündemde tutmaya çalışanlar, Miller'in denemelerine dayanarak, bir dönem yeryüzü şartlarında deniz dibinde protein yığılmaları meydana geldiğini ve ortaya çıkan kimyevî reaksiyonlar neticesinde aminoasitlerin teşekkül ettiğini, bütün bunların hem de kendiliğinden olduğunu iddia edebilmekte, fakat, Rusya'da Oparin'in, 20 yıl süreyle yeterince mükemmel kimya laboratuvarlarında canlı hücre meydana getirmek için yaptığı çalışmaların sonunda, "Dünyanın en mükemmel kimya laboratuvarlarında dahi saf kimyevî elementlerden canlı hücre yapmak mümkün değildir." itirafında bulunduğunu hesaba katmamaktadırlar. Kaldı ki, sadece bir aminoasitin veya protein molekülünün bile tesadüfen oluşması için, dünyanın şu andaki yaşını kat kat aşan seneler gerektiği hesaplanmaktadır. Dünyanın şu ana kadarki ömrü, ihtimal hesapları içinde bir aminoasit veya protein molekülünün tesadüflerle oluşması için yeterli değilse, bir canlı hücrenin oluşması için nasıl yeterli olabilir?

Esasen, yeryüzünde hayatın varlığı pek çok dengelere ve şartlara bağlıdır. Bir defa, üzerinde yaşadığımız yerküre, şu

anda sahip bulunduğu bütün şartları haiz olmalıdır. Biz, güneşimizden 149,5 milyon kilometre uzaklıkta bulunan bir kürenin üzerinde yaşıyoruz. Sadece bu mesafe bile, kat'iyen tesadüflere verilemez. Küremiz, 23,5 derecelik bir meyil göstermektedir. Mevsimlerin teşekkülünde en önemli sebep olan bu meyil de asla tesadüfe verilemez. Yine, küremizi çepeçevre saran atmosferi oluşturan gazların % 21'inin oksijen olması da tesadüflerle izah edilemez. Tesadüf hesaplarıyla biliyoruz ki, bir görme özürlü yere bir iğne atsa, ardından atacağı bir ikinci iğnenin öncekinin deliğine girmesine % 1 ihtimal versek, peşi peşine atacağı 1000 tane iğnenin birbirlerinin deliklerine girme ihtimalindeki nispeti ifade için gerekli olan rakamı matematik, herhâlde henüz keşfetmiş değildir. Hâlbuki, kâinatın ve yeryüzünün tesadüflerle halihazır vaziyetini alması, bunun kat kat ötesinde bir nispet ve rakam gerektirir ki, buna ihtimal vermek, bırakın ilmî bir tavır olmayı, kat'iyen akıl kârı olamaz. James Jeans, bu konuda şöyle der:

"Sadece küre-i arzın, (tesadüflerle) şu andaki şeklini alması için, yeryüzündeki kumların tamamını elinize alın ve bunları saçın. Bunların birinin güneş, diğerinin yeryüzü, bunun gibi, her birinin yeryüzünü teşkil eden nesnelerden biri olarak yerli yerine gidip oturması hangi nispette mümkünse, yeryüzünün şu andaki şeklini alması da, ihtimal hesapları dahilinde o nispette mümkündür."

Yeryüzünde hayat, sadece yeryüzünün, güneşe 149,5 milyon km mesafede ve şu andaki şekli içinde var olmasıyla bitmiyor. Atmosferin yoğunluğu, güneş şualarını süzmesi, meteorları eritmesi bir mesele; üzerindeki gazların yutulması bakımından toprağın birkaç kademe aşağıda veya yukarıda olması bir başka mesele ve denizlerin zehirli gazları yutması da ayrı bir meseledir. Bitkiler ve hayvanlar arasındaki münasebetler, bitkilerin gece karbondioksit verip gündüz alması, meyveler için gerekli fotosentez hâdisesi, bir elma çekirdeğinden elma

olabilmesi için, çekirdekte çimlenme, büyüme, ağaç olma, yapraklanıp çiçek açma ve meyve verme özelliklerinin varlığıyla birlikte, bu çekirdeğin güneş, su, hava ve toprakla tam bir yardımlaşma içinde bulunması.. kısaca, yeryüzü ve ondaki hayatın varlığı öylesine muhteşem ve çözülmez bir mekanizmayı, öyle bir ilim, irade, şuur ve kudreti gerektirmektedir ki, bunları tesadüfe, kör, sağır, hayatsız, şuursuz, bilgisiz maddeye veya varlıkların kendine vermek, ancak akıldan ve insanlıktan istifa ile mümkün olabilir.

Bir başka misal olarak: Bir eczaneye veya ilaç fabrikasına girelim. Bir ilaç elde etmek istiyoruz ve bakıyoruz ki raflarda, elde etmek istediğimiz ilaç dahil, her türlü ilaç için gerekli maddeler, şişeler içinde bulunuyor. Acaba aklı olan bir insan, içlerinde elde etmek istediğimiz ilacı oluşturan maddelerin bulunduğu şişelerin rüzgâr gibi haricî bir tesirle veya kendiliklerinden devrilip, içlerindeki maddelerin ilaç için gerekli dozda bir araya gelerek, o ilacı oluşturabileceğine ihtimal verir mi? Kaldı ki, misalimizde ilacı oluşturacak maddeler hazır, şişelere konulmuş. Burada, bu şişelerle veya içlerindeki maddelerle tesadüflere düşen, sadece hangi ilacı istediğimizi bilmeleri ya da söylediğimizi anlamaları, sonra da onların yere düşüp boşalarak ve uygun dozda bir araya gelerek, ihtiyacımız olan ilacı meydana getirmeleridir.

Hâlbuki, varlık tesadüflere verildiğinde veya kendi kendine oldu dediğimizde ya da tabiata veya maddeye havale edildiğinde, bu ilacı oluşturacak çeşitli maddelerin de kendiliklerinden veya tesadüflerle ya da tabiat veya maddenin yönlendirmesiyle meydana gelmeleri, bunun da ötesinde, onları şişelere koyacak, sonra şişeleri raflara dizecek, fabrikayı yapacak insanın da, hayatdar, şuur, bilgi, irade ve kuvvet sahibi olarak yine tabiat veya madde veya tesadüfler tarafından ya da kendiliğinden hayat sahnesine çıkmış olması gerekmektedir. Bütün bunları hangi akıl kabul edebilir? Ama ne yazık ki, varlığı sadece Allah'ı inkâr adına, güya ilmîlik perdesi altında

evrime, tabiata, tesadüflere veya maddeye verenler, böyle bir hurafeye inanmaktan başka bir şey yapmıyorlar.

Burada, şöyle bir itiraz gelebilir: Bilim, inanç üzerinde yürümez. O, kâinatta olup bitenleri izah ve buradan çıkacak sonuçlarla geleceği kestirmek ve teknoloji üretebilmek için, objektif mu'talara (veri) dayanır. Biz de deriz ki: Pekalâ, varlık, apaçık bir şuur, irade, plan, ilim, inayet ve kudret ortaya koyarken, bu sebeple de, Allah'ın varlığını gösteren apaçık deliller ortada iken, varlığın menşeini madde, tabiat, tesadüf, kendi kendine olma gibi hurafelerle izaha çalışmanın bilime kazandırdığı, buna karşılık, Allah'ı kabul edip, bundan sonra çalışmalara devam etmenin bilime kaybettireceği nedir?

Aslında, bırakın bütünüyle kâinatı, bir zerre, atom, hücre bile tek başına mutlak kudret, ilim ve irade sahibi Allah'ın varlığına yeter delildir. Çünkü kâinat, insan vücudu gibi, öylesine iç içe ve bütün parçaları birbiriyle, ayrıca kâinatın tamamıyla bütünlük içinde bir birlik, bir münasebet arz etmektedir ki, kâinatı yaratamayan bir atomu yaratamaz. Gerçek ilim ehli, bunu görecek ve itiraf edecektir. Nitekim, kendisini çok takdir ettiğim Sir James Jeans'le ilgili bir hatırayı, Pakistanlı İn'âmullah anlatıyor:

"Amerika'da bulunuyordum. Sık sık Sir James Jeans'le görüşürdüm. Bir gün sokakta giderken baktım, şiddetli yağmur yağıyor. Üstad, şemsiyesi koltuğunun altında süratle kiliseye doğru gidiyor. Sessizce hemen yanına sızıverdim ve "Üstad" dedim, "dalgınsın galiba, yağmur yağıyor!.. Şemsiyen de koltuğunun altında!" Uykudan uyandırmışım gibi kendine geldi. Nazarları çok ileriye, bizim ufkumuzun çok ötesine müteveccih, bakışları çok derindi. İkazım üzerine şemsiyesini açtı. Beraber yürümeye başladık. Kiliseye gittiğini öğrenince, "Kiliseye nasıl gidebiliyorsunuz; çok kimseler, ilim yaptıkça dinden ve kiliseden uzaklaşıyorlar?" dedim. O anda çok doluydu, çok duygulanmıştı. Soruma cevap

vermedi ve "İn'âmullah" dedi, "yarın evime gel; bir çayımı içersin ve bu arada konuşuruz."

Ertesi gün evine varıp, ziline bastığımda, beni nur yüzlü bir çocuk karşıladı ve babasının, kendi odasında çayını yapmış, beni beklediğini söyledi. Onun iç dünyasına girdiğim zaman, gözümde şefkatten damlacıklar, bir bulut gibi dökülmek için bir sâik bekliyordu. Yanına oturdum, o konuşmaya başladı. Yerin yaratılışını, hayata müsait hâle getirilişini anlattı. Allah'ın tasarruflarından söz ederken coşuyor, kendinden geçiyordu. Nebülozlardan bahsetti; bu geniş âlemde nasıl bir iradeye râm olduklarını, mekânın genişlemesini, Allah'ın bütün bu olup bitenlerdeki tasarruflarını izah etti. Bu şekilde kâh büyük âlemdeki (makrokosmos), kâh küçük âlemdeki (mikrokosmos) hakikatleri anlatırken, sanki, "İleride onlara dış âlemde ve kendi nefislerinde âyetlerimizi peyderpey göstereceğiz. O zaman hak ve hakikatin ne demek olduğunu anlayacaklar."[7] âyetinin mânâsı tecelli ediyordu. Bir aralık öylesine doldu ki, "İn'âmullah, hayret ediyorum" dedi ve ekledi: "İnsan ilim yapar, şu feza-i ıtlakı öğrenir, derinlemesine insanın içine girer, şu teşrihata vâkıf olur da, nasıl Allah'a inanmaz, hayret ediyorum!" Taşı tam gediğine koyacağım anı yakalamıştım. "Üstad (dedim) müsaade eder misin?" "Buyur" dedi ve şunu söyledim:

"Kur'ân'da bir âyet var. Resûlullah'a Allah şöyle diyor: "Allah karşısında, kulları içinde ancak hakkıyla âlim olanlar saygıyla ürperir."[8] O zaman ayaklarının bağı çözülüverdi. "Bunu Muhammed mi söylüyor?" dedi ve ilâve etti: "Eğer bunu O diyorsa, sen şahit ol İn'âmullah, Muhammed, Allah'ın Resûlü'dür."

Rica ederim, bir kere düşünün! İnsan gibi, varlıkların en akıllısı ve en kabiliyetlisi, en gelişmişi bir varlık, tahtaya çizdiği

---

7 Fussilet sûresi, 41/53.
8 Fâtır sûresi, 35/28.

bir karenin aynı ebatta tıpatıp aynısını, bırakın bir kareyi, bir doğru parçasının bile ikizini (aletsiz) çizemezken, bir aminoasit dizisi, bir protein, bir hücre, bir organizma ve iç içe organizmalar gergefinde çok komplike olan sıra ve tertiplerin kendiliğinden veya tesadüflerle gözetilmiş ve meydana getirilmiş olmasına ihtimal verilebilir mi? Ve hele, bu mütedahil (iç içe) olmazlar halkasında hayalen oluşturduğumuz bir aminoasit dizisini veya minik bir canlı organizmayı evrim potasında kaynata kaynata mükemmel organizmalar elde etme iddiası..!

Bu mevzuda en iyimser kimseler dahi, sırf zaman bakımından, bir aminoasit dizisinin meydana gelebilmesi için dünyanın ömrünün yetmeyeceği kanaatinde oldukları düşüncesinde ise, işte o zaman insanın sorası geliyor: Acaba evrim, öbür âlemde başlayıp olgunlaştıktan sonra, burada mı gelip meyvesini verdi!? Değilse, başka hangi yollarla şu muhteşem varlık, arkada kaoslar bırakarak hâlihazırdaki göz kamaştırıcı güzellik ve ihtişamı kazandı? Hayat, nasıl kendiliğinden entropiye karşı koyarak varlığa erme başarısını elde etti? Şu anda mevcut olan milyonlarca canlı kendi kendine nasıl meydana çıktı? Termodinamiğin ikinci kanununa rağmen, her şey yok olma tümseklerini aşarak nasıl basitten mürekkep ve mükemmele, sanatsızlıktan sanat harikası olmaya ulaştı? Bütün bunlara, ilimlerin ruhuna uygun cevap verebilecek miyiz? Yoksa, bir kısım kimseler gibi ilmî gerçeklerden kaçarak "Evrim bir kere nasıl olmuşsa olmuş; artık onu ispat etmeye gerek yok!" mu diyeceğiz? Sorarım size; o zaman her biri başlı başına birer sanat harikası olan bütün canlıların, o aşılmaz şahikalarını tesadüf balonlarıyla mı aşacağız?!

Neyin nasıl olacağının, en büyük canlıdan en küçük canlıya kadar daha baştan şifrelenmiş bulunmasını; bir baş döndürücü program içinde (DNA) ve (RNA)'ya en akıl almaz vazifelerin gördürülmesini; en küçük ve basit üniteden en komplikesine kadar her canlı bünyede fevkalâde mükemmel

işleyen bir hiyerarşiyle her şeye en düzenli şekilde hizmet ettirilmesini rastlantılarla mı izah edeceğiz? Yoksa olup biten bunca işi, kafa kafaya vererek anlaşmış atom parça ve parçacıklarına mı vereceğiz? Bir bilgisayar dahi, önceden kendisine şifre edilen bir programla çalışırken, bu minik parçacıkların bu kadar harika işleri kendi kendilerinin yaptığına imkân ve ihtimal verilebilir mi? Böyle bir ihtimali mevcut ilimlerle telifimiz nasıl mümkün olacaktır? Muhalfarz, madde platformunda böyle bir şeye "evet" dense bile, çok komplike olan canlıların yapısındaki aşılmazlar nasıl aşılacaktır?

İlim, aslında imanın kapılarını açar ve insanı Allah'a götürür. Fakat, terkibi yapılmayan, künhüne erilmeyen ilim ise, eğer bir de gurur, kendini beğenmişlik, yanlış bakış açısı ve zulümle birleşirse, bu defa dalâlete, küfre götürür. İlim adına piste ortadan giren ve ilmin mahiyetini kavrayamamış kimseler, yarışı kazandıkları zannıyla ve zafer sarhoşluğu içinde gururdan birer heykel hâlinde ortada gezinirlerken, aslında, Ziya Gökalp'e ait, bilmediğini de bilmeme, fakat biliyorum zannı taşıma mânâsında nasıl bir *cehl-i mük'ab* (katmerli cehalet) içinde olduklarının farkında değillerdir.

KENDİ KENDİNE OLMA

Şemsettin Günaltay, *Felsefe-i Ûlâ*'nın, Hegel'i tenkit bahsinde, Hegel'in bu husustaki nokta-i nazarını çok haklı olarak eleştirir ve alaycı bir tavırla, "Hegel, denizlerin dibinde birbiri peşi sıra gelen 20 nesilden bahsetmektedir. Zavallı, sanki onlarla beraber yaşamış gibi adlarını söylemekte, şekilleri mevzuunda bile fikir beyan etmektedir" der.

Evrim nazariyecileri, hayata geçişi izah edemedikleri için, baştan beri tesadüfe ve kendi kendine oluşa sarılmaktadırlar. İddialarına göre, ilk atmosferimizde bol amonyak, metan, su buharı ve hidrojen vardı. Bunlar, yıldırımlarla ve volkanik patlamalarla gelişigüzel çıkan enerji boşalmaları sayesinde birbirleriyle reaksiyona girerek, aminoasitleri meydana getirdiler. Aminoasitler de, zamanla tasaffiye maruz kalarak, proteinler hâline geldi ve bu protein molekülleri denizlere aktı. Derken, bataklıklarda solucan şeklinde ilk canlılar meydana çıktı.

Miller'in denemeleri

Evrim yanlıları, kimyevî reaksiyonlarla böyle bir şeyin vuku bulabileceğine güya delil olarak, Miller'in denemelerini kullandılar. Hâlbuki Miller'in yaptığı, bilgi, şuur ve irade sahibi insanın hususi olarak seçtiği aminoasitlerden canlı meydana

gelip gelmeyeceğini tecrübe etmekten ibarettir. Bu başarısız tecrübelerde, canlının meydana gelmesi ve geldikten sonra da hayatiyetini devam ettirebilmesi için kendisine devamlı ve kontrollü enerji verilmesi gerekmektedir. Neticede cansız ve işe yaramayan aminoasitler meydana gelmiştir. En önemlisi, seçilen aminoasitleri parçalanmaktan koruyup, bir araya getiren ve biriktiren bir soğuk tuzak mekanizması vardır ve bu mekanizma hususi olarak hazırlanmıştır. Aminoasitlerde hayata dönüşme, ona zemin teşkil etme istidadı varsa –ki bu istidadı veren de Allah'tır– bilgi ve irade sahibi insan, bu istidadı harekete geçirebilir. Fakat, bütün bunların tesadüflerle ve kendiliğinden olduğunu ileri sürmek, bilgi, şuur ve irade ile alay etmek demektir.

Ototrof, heterotrof

Evrimciler, kendiliğinden ve tesadüfler yoluyla meydana geldiğini iddia ettikleri canlıların hayatiyetlerini sürdürmek için de gerekli enerjiyi güneşten veya kimyevî reaksiyonlardan sağlayabileceklerini ileri sürerler. Ayrıca, bir amipin kendi çevresinden beslendiği gibi beslenebileceklerini, gıdalarını kendilerinin oluşturabileceklerini de iddia ederler. Bu iddialarını da, ototrof (kendi kendine beslenme) ve heterotrof (dıştan beslenme) tezleriyle desteklemeye çalışırlar. Bunlardan, canlının kendi besinini kendisinin yapması demek olan ototrof, zaten günümüzde kabul görmemektedir. Gıdayı meydana getiren kimyevî reaksiyonlar, meselâ fotosentez, çok karmaşık bir hâdisedir. Fotosentez yapabilen yeşil nebatlardaki karmaşık reaksiyonları ve bu reaksiyonlarda görev alan enzimleri düşündüğümüzde, nelerin neye muhtaç olduğu, nerelere nelerin gitmesi gerektiği gibi hususların çok mükemmel şekilde işlediği görülür.

Evrimciler, böylesine mükemmel bir sistemin ilk yeryüzü şartlarında hemen teşekkül etmiş olmasını bizzat kendi evrim

iddialarına aykırı bulduklarından çaresizlik içine düşmüşlerdir. Zira böyle karışık, karmaşık reaksiyonlar, ancak karmaşık bir mekanizma ile elde edilebilir. Bu mekanizmanın da ilk yeryüzü şartlarında birdenbire meydana gelmiş olması gerekir ki, canlı için lüzumlu gıdayı hâsıl etsin. Hâlbuki bu, Darvinizm'e temelden aykırıdır. Çünkü, Darvinizm'e göre, çok kompleks bir mekanizmanın birdenbire meydana gelmesi imkânsızdır. Tekâmül, yani evrim düşüncesi, bütün bunların tedricen ve yavaş yavaş, birer birer meydana gelmiş olmalarını gerektirmektedir. Yapılan araştırmalarda ise, bırakın fotosentez gibi karmaşık mekanizmalara sahip bitkileri, bugün hayatta olan yüz binlerce hayvan türünün bile, araştırmaların uzanabildiği en eski devirlerde de var olduğu ortaya çıkmakta ve o devirlerden bu yana bir evrim vakasına da rastlanmamaktadır. Yani evrim, bilemeyeceğimiz kadar uzun bir zaman almaktadır. Dolayısıyla dünyanın ömrü, bu şekilde bitkilerin ve hayvanların oluşmasına ve gıdalarını sağlayacakları mekanizmayı oluşturmalarına yetecek uzunlukta değildir.

Heterotrof tezine göre ise, canlı için gıda hazır değildir; onu, canlı kendisi de yapamaz ve dışarıdan alır. Oysa bu da, aynen ototrof hâdisesinde olduğu gibi, yine karmaşık reaksiyonları meydana getirecek mekanizmaların varlığını gerektirmektedir. Çünkü bir canlının alması gereken gıda da, yine bir canlı tarafından yapılmış organik bir madde olmalıdır. Dolayısıyla her canlı veya ortaya çıkan ilk canlı, kendisinden önce bir canlının varlığına muhtaç olacaktır. Bu ise, teselsül denilen zincirleme bir geriye gidiş mânâsına gelir ve dolayısıyla ortaya, canlıların ezelî olması gerektiği çıkar. Bu ise bâtıldır ve mümkün değildir.

Var olma ve kanunlar

Kaldı ki, kâinatın ve ondaki bütün nesnelerin, canlı-cansız varlıkların oluşmasında apaçık bir şuur, ilim ve tercih, yani

irade vardır. Tabiatperest ve materyalist ilim adamları, bunu bir yandan tesadüflere ve kendi kendine oluşuma havale ederken, bir yandan da kanunlardan söz ederler. Hâlbuki kanun, kendi kendine oluşmayı da, tesadüfü de reddeder. O, ancak bilen birinin eseri olabilir. Şuursuz ve cansız maddede, kâinatı kuşatacak ölçüde şuurlu işlere medar kanunlar bulunmaz. Kanun, kanun koyucuyu gerektirir ve kanun koyucuyu görmeden kanunları varlığın esası, meydana getiricisi saymak, önemli bir mütefekkirin verdiği şu misaldeki duruma benzer:

Akılsız bir adam büyük bir saraya girer. Görür ki, muhteşem bir mimarî eser olan saray çok muhteşem donatılmış. Koltuklar, masalar, sandalyeler, vazolar ve çiçekler, tablolar, soba veya kaloriferler, mutfaktaki eşyalar, kısacası her şey yerli yerinde. Bu akılsız adam, böyle bir tefrişatı kimin yaptığının merakı içinde sarayın içini dolaşır, fakat kimseyi göremez. Derken oradaki masanın üzerinde bir kitap bulur. Kitapta, sarayın tefriş programı yazılıdır. Akılsız adam, "tamam" der, "Bu sarayı böyle döşeyen, işte bu kitaptır."

Bir sarayın tefrişini onu tarif eden kitaba veya bir makinenin yapımını ve çalışmasını, onunla gelen kılavuza veren insana deli demeyecek kimse var mıdır? Gerçek bu iken, üniversite tahsilinin de ötesinde fizik üzerinde, biyoloji üzerinde, kimya ve biyokimya üzerinde ihtisas yapmış bir profesör, şu muhteşem kâinatı, onun tefrişini, her şeyin mükemmel bir dizayn içinde yerli yerine yerleştirilmesini, sahip bulunduğu muhteşem ve asla sarsılmaz, bozulmaz âhengi ve hiçbir tamire ihtiyaç duymadan mükemmel ve âhenkdar işleyişini, onun varlığı ve işleyişi üzerindeki araştırmalar neticesi varılan ve adına kanun denilen birtakım mefhumlara; cansız, bilgisiz, şuursuz, iradesiz maddeye; sadece bir isimden, kavramdan ibaret tesadüflere veya kendi kendine oluşa nasıl verebilmektedir, doğrusu aklım almıyor!

Protein ve aminoasitlerin dizilişi

İsveçli meşhur ilim adamı Charles Eugenie Guye diyor ki: "Bir protein, 40.000 tane atomdan meydana geliyor. Dolayısıyla bir protein, ancak 10 üstü 60 rakamıyla ifade edilen korkunç ihtimalden ancak bir ihtimalle kendi kendine oluşabilir." Dikkat buyuruyor musunuz? Kaldı ki, canlı varlıkta tek bir protein değil, proteinler dizisi söz konusu. Bir dizi proteinin meydana gelmesi için de, Dr. Lecomte de Nouy aynen şöyle der: "10 üstü 243 rakamıyla ifade edilecek korkunç bir rakamdan ancak bir ihtimalle bir protein dizisi tesadüfen meydana gelebilir." Ama, insan bir protein dizisi de değildir, bir hücre de değildir. İnsan, 60 trilyon hücreden müteşekkildir ve bu hücreler, bazen içlerinden bir tanesinin sisteminin bozulmasıyla bile insanın ölümüne yol açabilecek ölçüde birbirleriyle öyle bir münasebet içindedirler ki, insan hayatı, bu hassaslardan hassas, fakat olabildiğince mükemmel münasebet ve işbirliği içinde sürüp gitmektedir! Bu mükemmel sistemi düşündüğünüzde vicdanınızın ancak, سُبْحَانَ مَا أَعْظَمَ شَأْنَكَ *"Allah'ım, Seni her türlü yanlış anlayışlardan tesbih u takdis ederiz. Allah'ım, Senin şanın ne büyüktür!"* dediğini duyarsınız.

Bir canlının teşekkülünde proteinlerden önce aminoasitlerin varlığı söz konusudur. Aminoasitler dizilir ve bir protein meydana gelir. Proteinlerin canlı bir hücre meydana getirmesi için de daha başka şeylere ihtiyaç vardır. Her canlı, belli bir plan dahilinde organize edilmiş bir moleküller sistemi olup, teşekkülünde ve teşekkül ettikten sonra da varlığını devam ettirmek için enerji ile birlikte beslenmeye muhtaçtır. Evrimci biyoloji, ilk canlının bu enerjiyi güneşten aldığını, ayrıca, çakan şimşeklerden ve mor ötesi ışınlardan da istifade ettiğini iddia eder. Oysa biz biliyoruz ki, bir canlı, teşekkülü esnasında da, meydana geldikten sonra varlığını devam ettirmede de düzenli ve kesintisiz olarak, belli bir nispette enerjiye ihtiyaç duyar. Güneş ışınları ise, bulut gibi engellere takılmazsa

gündüz vurur, gece çekilir; sonra yılın önemli bir kısmı kış olarak geçer ve onun enerjisi hiçbir zaman düzenli şekilde ve aynı miktarda gelmez. Şimşekler ise, hiçbir zaman düzenli değildir; bir çakar bir kaybolur. Çaktığı zaman ise yakar, yıkar. Haydi bu iddiaya bir doğruluk payı versek bile, şimşekler, güneş ve mor ötesi ışınların meydana gelmesi ve onlarla canlı varlıkların var olması arasında var olduğu iddia edilen münasebetin tanzimi ne ile izah edilecektir?

Beslenme ve büyüme

Canlının teşekkülü gibi beslenmesi de, karşımıza ayrı problemler çıkarır. O, beslenecek, gelişecek, kendisi için lüzumlu olan yeni maddeler sentez edecek ve hayatiyetini devam ettirecektir. İddiaya göre, eğer evrimle ortaya bir canlı çıkmışsa, bu canlı, difüzyon usulüyle, yani daha henüz sindirim sistemi, dolaşım sistemi, teneffüs sistemi teşekkül etmemiş bulunduğundan, bir bakıma amip gibi beslenmiş olmalıdır. Böyle bir beslenme ise, şu iki sebeple mümkün değildir: Vasat veya muhit yoğunluğu, yani canlının içinde bulunduğu sıvıdaki protein yoğunluğu ile kendi hücresi içindeki katı ve sıvı maddelerin yoğunluğu arasındaki dengenin ayarlanması çok mühim bir problemdir.

Biliyoruz ki, erimiş moleküller daha sıvı olan yerlere akar ve daha katı olan yerlere girmezler. Buna karşılık, daha katı olan yerlerdeki şeyler ise sıvı yerlere akarlar. Bu, bir kaidedir. Bu durumda, yeni teşekkül etmeye ve canlı hâle gelmeye durmuş protein dizisinin eğer çevresi daha sıvı ise, bu çevreden canlının içine bir şey girmeyecek, üstelik, canlının içinde gıda olarak bulunan maddeler dışa akacak, böylece teşekkül etmeye durmuş olan canlı adayı varlık mahvolacaktır. Bu varlığın dış çevresi katı olursa, bu durumda, bu çevreden canlı adayı varlığın içine akmalar olacak ve onun bir canlı

olarak tekemmülüne imkân kalmayacak, çünkü, birden şişecektir. Bu varlık ile dış çevre aynı sıvılıkta veya aynı katılıkta olursa, bu defa difüzyon, yani beslenme için gerekli karşılıklı münasebet olmayacak, emme (imtisas) gerçekleşmeyecek ve yine canlı, tekemmül etmiş haliyle ortaya çıkmayacaktır.

Diyelim ki, bütün imkânsızlığına rağmen, canlı meydana geldi. Beslenmenin dışında, artıklarını dışarıya atmak için de bu canlının enerjiye ihtiyacı olacaktır. Daha yeni teşekkül etmeye başlamış böyle bir canlı, bu enerjiyi nereden alacak? Çünkü enerji santrali mesabesindeki mitokondri isimli hücre organcıklarının da yaratılması gerekmektedir. Kaldı ki, sadece beslenme ve boşaltım için değil, hayatının devamı adına her dakika, her saniye belli nispette enerji almaya muhtaçtır o. Bu enerjiyi almadan hayatiyetini devam ettirmesi mümkün değildir. Bilhassa denizin dibinde, protein çorbası içinde devamlı enerji bulabileceğini düşünmek, ne derece akıl kârıdır?

İhtimal hesapları içinde bu şartlarda bir kimyevî mürekkebin (bileşim) canlı olması, bırakın onu, bir protein dizisinin bile oluşması imkânsızdır. Ama diyelim ki, böyle bir canlı teşekkül etmiş olsun. Bu defa da o, ilk şekliyle kalmayacak, elbette gelişecektir. Bunun için de sindirim, dolaşım, boşaltım ve teneffüs (solunum) sistemlerinin birbiriyle tenasüp içinde müştereken gelişmeleri gerekecektir. Canlının varlığını sürdürmesi için bunlar aynı anda ortaya çıkıp, birlikte gelişmek ve birbirleriyle işbirliği hâlinde çalışmak mecburiyetindedirler. Bu ise, Darvin'in evrim telâkkisine terstir. O, böylesine karmaşık bir mekanizmanın birden ve bir arada teşekkül edemeyeceğini belirtir.

Yine farz-ı muhaller (imkânsız varsayımlar) üzerinde yürüyerek diyelim ki, bu ilk canlıda sindirim, dolaşım, boşaltım ve teneffüs sistemleri birden kendi kendilerine gelişip teşekkül etti ve Darvin'in iddia ettiği gibi, bataklık içinde bir solucan meydana geldi. Bu solucan elbette büyüyecektir. Solucanın ömrü

ne kadardır? Bu ömür, onun tekâmülle bir başka türe dönüşmesine yeter mi? Sonra bu solucan, başka türe dönüşünce, arkadan yeni bir solucan mı oluşacak? Veya aynı anda dünyanın her yerinde çok sayıda solucanlar meydana geldi de, içlerinden bir grup mu başka türe dönüştü? Diyelim ki, solucan kurbağa oldu; bu şekilde tekâmül zincirinde kanguru meydana geldi; sonra insana doğru devam eden zincir insana dayanınca, meselâ lüzumsuzluğundan dolayı kulaklar küçüldü.

Bu şekilde, tür türe dönüşerek bugünkü canlı hayat ortaya çıktı. İyi de, her türde bir veya birkaç fert dönüşürken, diğerleri niye dönüşmeden kaldı? Bu işlemi ve süreci belirleyen bilmediğimiz bir mekanizma mı var? Bu mekanizma, bir başka ifade ile, bir aminoasidin, bir protein molekülünün bile meydana gelmesi için ihtimal hesapları yetmezken, kâinattaki bu muazzam sistemin, yeryüzündeki canlı sistemin kurulması, oluşması, gelişmesi tesadüflere mi verilecek? Haydi, türler içinde bazı fertler başka türe dönüştü diyelim; hangi canlı türünün ömrü böyle bir dönüşüm için yeterlidir? Yoksa o dönüşen fertler, diğerlerinden ayrı olarak milyonlarca yıl mı yaşadı?

Darvincilerin de, esasen bilimin de bu sorulara vereceği bir cevap yoktur; bu sorular karşısında yapabilecekleri, yapabildikleri tek şey, sadece "böyle oldu" demektir. Ve bunu da, bilim adına yapmaktadırlar!..

Darvincileri yanıltan çok önemli bir diğer husus

Darvincileri ve onların peşinden gidenleri aldatan çok önemli bir diğer husus da, meseleye tek bir noktadan, birkaç ilim şubesinin penceresinden bakmalarıdır. Hâlbuki, kâinatta, canlı-cansız, bilhassa canlı sistem konusunda, hiçbir ilim şubesi, diğeriyle tenakuza düşmemelidir. Fizik, Matematik, Kimya, Botanik, Zooloji, Jeoloji ve Paleontoloji, varlığı izahta birbiriyle çelişmemelidir. Fakat, hayatın ve ilimlerin herhangi bir şubesinde yaptığımız çalışmaları, deneyleri, kurduğumuz

sistemleri mutasyon, evrim, adaptasyon ve tabiî seleksiyon üzerine oturtmuyoruz. Bunları nazara bile almadan, kâinatın ve hayatın işleyişinde keşfettiğimiz kanunları, yani Allah'ın bu konuda, hayatın olabilmesi ve sürebilmesi için % 99 aynı minval üzerinde cereyan eden icraatına taktığımız isimleri, yani milyarlarca yıldır aynı şekilde işlediğini düşündüğümüz bir sistemi esas alıyor, çalışmalarımızı da, yorumlarımızı da bunların üzerinde sürdürüyoruz. Meselâ, farmakolojide, koruyucu hekimlikte ilaç yapar, onların tesirleri ve nasıl kullanılacakları üzerinde dururken, hastalıklara sebep olan bakterilerin mutasyonla başka türlere dönüşebileceğini hiç nazara almıyoruz. Mesele evrime gelince, bunların dönüşebileceğini düşünüp, hatta bir zaman dönüştüklerini iddia edip, bu iddiamızı da ispatlamak için, müdahalelerle bu dönüşümleri tekrarlamak adına olabildiğince yoğun çalışmalar yapıyoruz; fakat iş tıbba gelince, farmakolojiye gelince buna inanmıyor ve evrimi de, ona dayalı olarak ortaya atılan diğer teorileri de hiç nazara almıyoruz. Hastalıklar için tavsiye ettiğimiz, kullandığımız antibiyotikler, mutasyonlarla türü değiştirir; cüzzam mikrobu verem mikrobuna, verem mikrobu veya içlerinden birkaç tanesi kolera mikrobuna dönüşebilir diye hiçbir zaman düşünmüyoruz. Koruyucu hekimlikte, mikropların mahiyetlerini muhafaza etmesi esasına göre hareket ediyoruz.

Evet, hayatlarını devam ettirebilmek için nasıl her varlık türünde müdafaa mekanizmalarını geliştirme istidadı vardır ve Allah, bu istidadı onlara vermiştir; bunun gibi, bakteriler de, maruz kaldıkları ilaçlar karşısında birtakım tür içi mutasyonlara uğrayabilirler; ama bu, sadece mikropların, antibiyotiklere karşı dirençlerini artırma adına müdafaa sistemlerini geliştirme yönünde bir değişme olur, bu küçük değişiklikler ise hiçbir zaman bir başka türe dönüşmeye yol açacak bir mutasyon değildir ve olamaz da. Kaldı ki bunlar, mikroskobik varlıklardır. Bunlarda 30 yılda meydana gelecek bir değişme, insan hayatı için milyarlarca seneye tekabül eder. 30

senede bu varlıklarda bir mahiyet değişmesi olmuyorsa, bu bile, dünyanın yaşına göre evrimin olamayacağını görmeye ve göstermeye yeter. Kaldı ki, bırakın 30 seneyi, bilim, denizlerde yaşayan mavi ve yeşil alglerin 50 milyon yıl önce de var olduklarını söylemektedir. Bu canlılar, 50 milyon sene önce nasıl idilerse, bugün de aynıdırlar.

Çift varoluş

Ve yine muhalleri olabilir kabul ederek diyelim ki, evrimle bir solucan meydana geldi. Fakat görüyoruz ki, yalnız canlı değil, cansız sistemde bile her şey erkek ve dişi olarak bulunuyor. Maymundan merhale merhale insan meydana getirip, bunun hayalî resimlerini çizenler, en nihayet ortaya orta yaşlı bir batılı erkek tipi çıkarıyorlar ama, kadının nasıl meydana geldiği üzerinde hiç durmuyorlar. Bunun gibi, ilk meydana gelen canlının dişisi nasıl oluştu; sonra nerede oluştu; hemen erkeğin yanı başında mı, yoksa başka yerde mi? Bunlar birbirini nasıl buldu ve döllenme "insiyakı"nı nereden elde ettiler? Bunlara da mı tesadüf diyeceğiz? Ayrıca, yüz binlerce hayvan türünün, birinden diğerine atlaması ve yeni ortaya çıkan türün bir erkek ve dişiden türeyip, dünyanın pek çok yerine dağılması, acaba kaç yıl tutar, hiç düşünülmüş müdür?

Hücre ve hücredeki faaliyetler

Yeri gelmişken, bir başka hususa daha dikkat çekmek istiyorum: Hücrenin kendisine göre bir koruyucu keyfiyeti vardır. Hücre, bir hükümet gibi çalışır. İçinde her insanın biyolojik yapısının tayin ve tespit edildiği DNA, bir hükümdar ve kumandan gibidir. Bir tarafta da bir kimyacı, bir mühendis gibi iş yapan, terkipler, sentezler ortaya koyan RNA bulunur. İnsanın vaziyetini, keyfiyetini tayin ve tespit işi, kader tarafından âdeta bunlara tevdi edilmiştir. Binlerce ciltlik kitaba denk bilginin moleküller vasıtasıyla şifrelenmesini ve gerektiği zaman

reaksiyonları ortaya çıkararak, hücreye lâzım olan proteinleri sentezlemesini dayandıracak bir merci bulamayan materyalist düşünceye göre bu mekanizma, yani DNA'nın RNA'ya gönderdiği şifreleri RNA'nın deşifre etmesi, şuursuz moleküllerin ve tesadüflerin eseridir. Bugün hücrenin ilk yaratılışı hakkında kesin malûmata sahip olmasak bile, modern ilim, hücre mevzuunda bize artık çok şey söylemektedir. Hücrenin parçalarını karşımıza sermiş, onun ne kadar kompleks bir varlık olduğunu göstermiştir. O kadar kompleks ki, eğer Darvin, hücre hakkında bugünkü bilgilere sahip olsa idi, göz hakkında söylediği sözü hücre hakkında da söyleyecekti. O, bir dostuna yazdığı mektupta şöyle der: "Şu gözü düşündükçe tepem atıyor." Çünkü, onu natürel seleksiyonla izah edemiyor. Eğer bir de beyine bakabilse ve onun nasıl meydana geldiğini bilebilseydi, hayreti de, kızgınlığı da bir kat daha artacaktı.

Hücrenin özellikleri, esasen saymakla bitmez. Onun içinde bir ordunun faaliyetleri gibi faaliyetler cereyan eder. Vücudun ihtiyacı olan şeyler orada sentezlenir; zarına yerleştirilmiş bulunan hususî şifrelere sahip moleküller, dışarıdan hücreye her ne gelirse gelsin, onların faydalısını zararlısından ayırabilir. İhtiyaç baş gösterdikçe yeni şifrelemeler olur. Bu moleküller, birer sınır karakolu zabiti veya gümrük memuru gibi davranıp, faydalı şeylere kapıları açarken, zararlı şeylere karşı ise reaksiyon gösterirler ve hücrede birden bir seferberlik hareketi başlar. Yabancı müdahalelere karşı hücre mukavemet eder; mukavemet edemezse hastalanır, bazen de ölür. Bu defa, vücuttaki bütün hücreler el ele verir ve ölen hücreleri vücudun dışına atmaya girişirler.

Hücreye dışarıdan müdahalelerde o, ya mukavemet eder ve zararlı mikropları dışarı atar; veya mukavemet edemez hastalanır ve ölür. Bu, bazen insanı da ölüme götürebilecek bir hastalık olur. Demek ki, hücreye dışarıdan giren herhangi bir şey, onun mahiyetini değiştirmez; değiştirmediği gibi, onun

yapısına uyum sağlayacak ve ona faydalı olacak cinsten değilse, onu bozar ve hastalığa, bazen de ölüme sürükler.

Kısaca, bırakın bir canlıyı, en basit bir hâdise bile kendi kendine olmaz; bir taş kendiliğinden yer değiştirmez; dış tesir olmadan aşınmaz. Bir yandan, yine Yaratıcı'yı ve O'nun kâinatı, eşya ve hâdiseleri yaratıp, sürekli idare etmesini inkâr adına her şeyi, her hâdiseyi sebep-sonuç kanunlarına bağlayıp, kanunların ve bazen onlardan ibaret gördüğümüz tabiatın dışında bir tesir sahibi kabul etmeyerek, bunlara âdeta ulûhiyet atfedeceğiz; bir yandan da, kendimizle tenakuza düşme pahasına, yine sadece inkâr-ı Ulûhiyet adına, şu muhteşem kâinatın ve ondaki her şeyin kendi kendine var olduğunu iddia edeceğiz. İnkârın ne kadar çirkin, gayr-i ilmî, gayr-i mantıkî, gayr-i aklî olduğuna bundan daha anlamlı bir delil ve misal bulunabilir mi? Kaldı ki insan, bin bir duygu ile, fevkalâde istidat ve zihnî, kalbî pek çok meleke ile donatılmış bir varlıktır. Ayrıca, şuur ve irade sahibidir; hem zamanla hem de mekânla münasebettardır. Hatta, bu kadarla da iktifa etmeyerek, doymayarak zamanın ve mekânın ötesiyle ilgilenmektedir.

Bundan başka, nâmütenahi arzularla donatılmış ve ebed için yaratılmış mükemmel bir varlıktır o. Dolayısıyla, böyle bir varlığı, maddeye, tabiata, tesadüfe, itibarî değer ifade eden kanunlara, evrim gibi faraziyelere bağlamak, –bunu yapanlar dahil– insanlığa, insanın mahiyetine en büyük hakarettir. Evet, insanın kendisine yaptığını başka bir varlık yapamaz. Bu sebepledir ki, insanlıktan istifa etmiş ve bu yoldaki insanları Kur'ân-ı Kerim, kendi kendilerinin zalimleri olarak tavsif eder.

DIŞ DÜNYADA VE KENDİ İÇİMİZDE KÜÇÜK BİR SEYAHAT

Kâinatta büyük-küçük her varlık öyle hassas bir mizan ve baş döndürücü bir denge ile mevcudiyetini devam ettirmektedir ki, her şeyin yüzündeki hikmet, maslahat ve âhenk ibrişimlerinden müteşekkil bu genel vaziyeti görüp de Yaratıcıyı düşünmemek, düşünüp de "Allah" dememek mümkün değildir. Bu konuda, şurada-burada bir şeyler aramayı bırakarak, sadece kendi bünyemize bakmamız bile yeterlidir. Şöyle ki: Vücudumuzun bütün faaliyetleri, çok hassas ve birbirine bağlı hormon ve sinir mekanizmalarıyla ayarlanmış ve âhenkle işleyen harika bir sistem arz etmektedir. Bütün organ, doku ve hücreler, kendilerine düşen vazifeyi hiç aksatmadan, apaçık bir gaye ve maslahat istikametinde ve vücudun yapısına, umumi düzenine, hatta herhangi bir yerindeki işleyişe en ufak bir zarar vermeyecek bir âhenk ve mükemmellik içinde sürdürmektedirler. Basit bir saat dahi sanatkârsız düşünülemeyeceğine göre, bir saatten milyonlarca defa daha kompleks insan vücudundaki hayatî faaliyetlerin zembereğini, çarklarını, en uygun şekilde kurup ayarlayan, faaliyet ve netice arasındaki münasebetleri görüp gözeten birinin bulunmayacağını düşünmek, düşünmeye karşı en büyük saygısızlık olsa gerek.

Hele canlılardaki hassasiyet, onların duyu organlarındaki mükemmeliyet ve her canlının kendine en uygun organ ve duygularla donatılmış olması, her şeyin arkasında her şeyi bilen kusursuz bir ilme, bu ilim çerçevesinde mükemmel bir planlamaya ve bu planı kusursuz uygulayan bir kudrete verilmezse, başka neyle izah edilebilir ki?

Bu konuyu tenvir için sadece bir-iki hususa işaret edip geçelim: "Balık yemeğe uygun şekilde bir gaga ve ağızla teçhiz edilmiş olan pelikan kuşuna, suda yüzebilmesi için lüzumlu olan perdeli ayaklar takılmasaydı, bu zavallı yaratık ne yapardı acaba?" Rica ederim, bu kuşcağız, düşündü-taşındı ve kendi kendine bu gaga ve perdeli ayakları geliştirdi mi diyeceğiz? Midesini ve beslenme sistemini kendi kendine değiştirip, mevcut hâle getirdiğini mi söyleyeceğiz? Yoksa bunu, ne o kuşu, ne onun ihtiyaçlarını, ne balığı, ne de suyu tanımayan maddeye, tabiata mı vereceğiz? Yoksa, kâinatın tamamının ve en küçüğünden en büyüğüne bütün varlıkların yapılarının ve hayatlarının var olmadığını, var olamayacağını açıkça ortaya koyduğu tesadüf rüzgârlarına mı bu işi havale edeceğiz? Veya, neticede, tabiata, maddeye ve tesadüflere dayanan evrimle mi meseleyi çözdüğümüzü iddia edeceğiz? Aman Allah'ım, bunlar, ne dayanaksız iddialar! İstirham ederim, milyonlarca canlının ayrı ayrı beslenme, üreme, korunma, avlanma vs. davranışlarını bilerek ve şaşırmayarak, en uygun şekilde, mükemmel bir ölçü ve karakterde, tıpkı bir terzi gibi, onların deriden elbiselerini diken ve onları bu deri elbiselere en uygun yapılarla donatan şuursuz madde veya maddî kanunları kabul etmek, akıl gibi bir nimete en büyük bir saygısızlık ve nankörlük değildir de nedir?

Bitkiler âlemi de o harikulade canlılığı, âhengi, sihri ve sebepler üstü keyfiyetiyle "nizam" der ve her şeyi kucaklayan bir gizli ilimden, bir sonsuz kudretten sırlı mesajlar sunar. Bu âlemde, en önemsiz, en değersiz gibi görünen nesnelerden yola çıkarak bir fikrî seyahat gerçekleştirebilsek, kim bilir neler

görür ve nelere şahit oluruz! Sadece, çürümüş maddeler üzerinde yaşayan ve bazı türleri itibarıyla hayat kurtarıcı iksir vazifesini de gören küf mantarları bile, hisseden kalblere, düşünen kafalara, kâinatta sanatla, iktisatla, hikmetle, ilimle icraatta bulunan bir Hakîm-i Mutlak'tan neler ve neler fısıldamaktadırlar!

Bırakın bunları, tozlaşmanın ve aerodinamiğin sırlı dünyasında küçük bir gezinti bile insanı hayretten hayrete sürükleyecek mahiyettedir. Çam kozalağının hikmet ve sanat lisanı tam dinlenebilse, polenlerin yumurta hücresi ile tozlaşmasının sırlı dünyasına girilebilse, rüzgârla bitkiler arasındaki esrarengiz diyalog sezilebilse, kim bilir gördüğümüz şu aynı âlem içinde ne büyülü tablolarla karşılaşacak, ne sehhâr (büyüleyici) sesler duyacağız! Yüce Yaratıcı, her bir reçineli bitki nev'inin kozalaklarını farklı şekilde yaratmıştır. Farklı her bir kozalak şekli, kendine has hava akımı desenleri üretmektedir. Böyle bir hava akımı sayesinde kendi nev'inin polenleri daha iyi taşınıp, daha kolay bir şekilde yumurta ile temasa geçebilmektedir. Her çam türüne has hava akımı desenlerinin oluşmasında kozalağın çapı, uzunluğu, polenlerin sayısı, şekli her bir polenin eksenle yaptığı açı ve rüzgârın hızı tek tek tesir icra etmektedir. Sebebi henüz keşfedilememiş olan bir mekanizma ile her bir çam nev'i, havada kendi kozalaklarıyla kendi polenlerini filtre eder. Bu filtre hem uygun olan polenleri havada süzer, hem de yumurtaya zarar veren mantar sporlarının da yumurtaya ulaşmasına engel olur.

İsterseniz, bir küçük seyahat da, günümüzde çok hasta, alîl ve yatağa düşmüş sayılsalar bile, "şehirlerin akciğeri" kabul edilen ormanlarda gerçekleştirelim; gerçekleştirip de, ağaçlar ve insanlar arasındaki dayanışmayı, hususiyle tropik ormanların biyolojik zenginliğini, birçok bitki ve hayvan türünün büyüleyici bir sıcaklık içindeki münasebetlerini ve bu münasebetlerin baş döndürücü bir âhenk içindeki cereyanını görelim.

Tropik ormanlarda birbirine girmiş bin türlü hayatî faaliyetin arz ettiği görünüşteki karışıklığa rağmen, öylesine âhenkli

bir düzen vardır ki, uyanık gönüller onu bir şiir gibi duyar ve bir mûsıkî gibi dinlerler. Yüce Yaratıcı'nın sanatlarındaki mükemmelliğin tüllendiği tropik ormanlarda en küçük bir madde dahi israf edilmemekte, ömür sürelerini tamamlayan her varlık, diğer vazifeliler tarafından, az bir zaman sonra yeniden işlenerek ormanlara yararlı hâle getirilmektedir. Milyonlarca seneden beri devam edegelen bu âhenge, bu mükemmel iş bölümüne, bitki ve hayvan gibi farklı yaratılıştaki canlılar arasında gerçekleştirilen bu müthiş yardımlaşma zincirine, zannediyorum gelecekte bile insanoğlu zor yetişecektir.

Hayvanlar âlemine gelince: Bu âlemde akıl, şuur ve irade ile dahi izah edilemeyecek kadar harika hâdiselerin arkasındaki meyelanın asıl kaynağının, bütün varlığı kucaklayan bir ilim ve iradenin olduğu, yoksa, bu harika hâdiseleri "içgüdü" gibi mahiyeti anlaşılmayan bir kavramla izaha kalkışmanın kendi kendimizi avutmadan öte gitmeyeceği ortadadır. Hayvanların kendi hayat tarzlarına göre ve en uygun şekilde anatomik yapıyla donatılmış olmaları, meselâ ağaçkakanların gagalarının dibindeki şok söndürücü süngerimsi dokunun varlığı; arılar, karıncalar ve termitler gibi mini canlıların iç düzenlerinden ekonomik sistemlerine, haberleşme ağlarından yön tayinlerine, yardımlaşma esaslarından hiyerarşik yapılarına, otlar ve ağaçlarla müşterek hayatlarından gıdalarını teminde gösterdikleri harikulade başarılarına kadar fevkalâde bir mükemmeliyette yaratılmış bulunmaları; insanoğlunun pek çok sahadaki teknolojik başarılarına modellik yapan kuşlar, örümcekler ve çekirgelerin her biri kendi sahasında ayrı bir donanımla model olarak insanlığın istifadesine sunulmaları; bilhassa, çeşit çeşit uçuş yöntemleriyle kuşların, bunca teknolojik başarıya rağmen hâlâ modern havacılığın çok önünde olması; kuş ve böcek nağmelerinin, ritim ve düzen itibarıyla âdeta birer mûsıkî faslı teşkil etmelerinin yanında, birer şifre ve haberleşme vazifesi görmeleri; elsiz-ayaksız yılanların beslenme ve avlanma için sahip oldukları hususiyetler;

kurbağaların, kendilerini ve nesillerini koruyup devam ettirmek için haiz oldukları mazhariyetler; denizlerin sırlı dünyasının sevimli canlıları mercanların büyüleyici kolonileri, akreplerin çok hassas cihazları ve varlıklarını devam ettirmedeki davranış kalıpları ve daha pek çok vak'a, evrimi de, evrimcileri de, inanmaya nefisleri elvermese bile, en azından köşelerine çekilip susmaya mecbur bırakacak birer harikadır.

Seyahatimizi, hastalık, sağlık, ilaç, tedavi ve vücudumuzun muafiyet sistemi ve mikroplar dünyasında da sürdürebiliriz. Aslında bizim "mikrop" deyip antibiyotik ve benzeri ilaçlarla mücadele ettiğimiz o küçük varlıklar bile, insan ve diğer canlıların yararına ve bir muvazene için yaratılmışlardır. Evet, gözümüzle göremeyeceğimiz kadar küçük bu mikroskobik canlılar, insanoğlunun hizmetinde koşturulmaktadır. Ne var ki, yerinde çok faydalı olan bu mini yaratıklar, bizim hazırladığımız kötü vasatlar itibarıyla zararlı da olabilmektedirler. Vücudumuzun en kompleks ve sırlı bir mekanizması olarak kabul edilen "muafiyet sistemi"nin hastalıklara karşı nasıl uyanık davrandığını, nasıl bir erkan-ı harp gibi zamanında ve yerinde harekete geçtiğini, çeşit çeşit mikroplarla ve bilhassa kanser hücreleriyle nasıl savaştığını; hele bu sistemin, gelecekte bilinmeyen yanları da ortaya çıkarılacak olursa, şimdilerde çaresiz gibi görünen pek çok hastalığın –Allah'ın izniyle– bir gün mutlaka iyi edileceğini düşünüyor ve ümitlerimizin heyecan hâline gelip köpürdüğünü hissediyoruz. Evet vücudumuz, kanser hücrelerine karşı bir dereceye kadar başarılı bir mücadele vermesine rağmen, umumiyetle mevcut müdafaa mekanizması tek başına kifayet etmemekte, dolayısıyla da son derece riskli olan kanser tedavi yolları denenmektedir. Ümit ediyoruz ki, ileride bir kısım antikorların üretilmesiyle kanser tedavisinde de daha başarılı olunacak; radyoaktif madde ve izotoplar kullanılmadığı için hastalar daha az zarar görecek ve bir gün gelecek, insanlığın bu korkulu rüyası olan kanser dahi aşılabilecektir.

Bütün bu apaçık gerçeklere rağmen, mesleklerinin temelinde gürültü ve diyalektik, sistemlerinin esasında Allah'ı inkâr davası mühim bir yer işgal eden materyalist düşünce, maddenin dışında hiçbir şeye hayat hakkı tanımama peşin hükümlülüğü içinde ve tamamen dogmatist bir mahiyet arz etmektedir. Yüce Yaratıcı'nın varlığını "ceffelkalem" inkâr edip geçtiğinden, bir baştan bir başa bütün kâinattaki âhenk ve nizamı, iç içe tabiat tablolarındaki güzellik ve ihtişamı, ruh ve hayat gibi oldukça karmaşık ve mutlaka izah bekleyen meseleleri alabildiğine müphem, silik, kaypak ve karanlık mânâlar ifade eden (kuvvet, madde, tabiat) gibi kelimelerle izah etmeye çalışmış; kuvvet ve maddenin tecellisindeki hikmet ve maslahatları olsun sürekli görmezlikten gelmiştir. Bu itibarla da, her biri başlı başına bir harika olan bütün yeryüzü sergilerindeki sanat eserlerini, bütün semalardaki nizam ve güzellikleri, yaptığı şeylerin hepsini birden gören, bilen ve ona göre idare eden bir Zât'a vereceğine, cansız, şuursuz maddeye atfetmek suretiyle, meslekleri aleyhine gariplerden garip en akılsızca hurafeleri irtikap etmiştir.

Bugüne kadar pek çok kimseyi aldatıp yanıltan materyalistlerin 'varoluş' ve 'hayat' nazariyeleri, bir hayli düşünür tarafından tekrar tekrar didiklenmiş, değişik yol ve usûllerle kritiğe tabi tutulmuş; neticede, ne el çabukluğuyla pozitif ilimlere karıştırıp ilim dünyasına takdim ettikleri iddialarının, ne de bin gürültü ile popülarize ederek ileriye sürdükleri hayat nazariyelerinin hiç de sanıldığı gibi sağlam olmadığı anlaşılmıştır. Günümüzde artık, bütün bir varlık; alabildiğine yüksek ve her şeyin üstünde sonsuz bir kuvvetin eseri olan bir kısım kanunlara bağlı bulunduğu; hayat ve hayata ait bütün fonksiyonların maddenin hususiyetlerinden başka bir şey olduğu apaçık ortaya çıkmıştır. Çok iyi bildiğimiz bir hususla misallendirecek olursak; her şeyin esası gibi gösterilen madde, sürekli olarak insan bedeninde değişip durduğu hâlde, hayat ve

benliğimizin hiçbir değişikliğe uğramadan kendi orijiniyle devam etmesi, maddenin canlı mahiyetlerdeki ağırlığının derecesini göstermesi bakımından sadece bir tek vak'adır.

Aslında bugün, fennin keşfedip ortaya koyduğu bütün yeni buluş ve tespitler, materyalistlerin iddia ettiği şekilde, her yerde hâzır ve nâzır bir maddenin olmadığını; her şeyin, madde-enerji, enerji-madde periyotlarından ibaret bulunmadığını, varlığın yaratılış ve devamının, hiçbir zaman tesadüflerle izah edilemeyecek kadar komplike olduğunu göstermiş ve bugüne kadar itiraz kabul etmez bir harika sayılan materyalist görüşün temelindeki çürüklüğü son bir kere daha ispatlamış bulunmaktadırlar.

Küremizde olduğu gibi onun dışında da hemen her yerde madde, doğrudan doğruya kendini idare ve kendi kendine hareket edemeyen âciz, kör, şuursuz, âtıl ve ölü bir şeydir. Onu meydana getiren parça ve parçacıkların da kendi kendilerine bu harika işleri yapmalarına imkân yoktur. Varlığa ermenin karanlık yollarında, hayata mazhariyetin daracık kanallarında ve kanın incecik damarlarında atomları toplayan ve zerreleri hareket ettiren Kuvvet'tir ki, ilminin engin programına göre ve sonsuz kudret ve iradesiyle her şeyi var etmekte, sonra da teker teker hepsini varoluş gayelerine ulaştırmaktadır.

Buna binaen, kâinattaki en küçük parça ve parçacıklardan en büyük sistemlere kadar her şeyin alabildiğine bir âhenk içinde ve birbiriyle münasebettar bulunmasını, maddenin temel hususiyetiymiş gibi görüp göstermeyi aldanmışlık sayıyor, eşya ve hâdiseleri izah için daha sağlam esaslara, daha ciddî nazariyelere ihtiyaç duyulduğuna inanıyoruz.

Evet, bir tarafta harikalardan harika ilk yaratılış, diğer tarafta sistemlerin ilk günden bugüne tâbi oldukları nizam ve bu muhteşem nizamın korunmasıyla beraber mekânın genişlemesi, genişlerken de parçalara ayrılmaya meyilli bulunan

kâinatların "galaktik" kütleler hâline gelmesi; evet bütün bu birbirinden farklı ve birbirine zıt şeyleri nasıl ve ne ile izah edebiliriz? Parçalar arasındaki çekim gücü –ki, o da Yaratıcı'nın var ettiği bir kanun, bir kuvvetten ibarettir– kâinatın genişleme hızının baş döndürücülüğü karşısında ne kıymet ifade eder? Tıpkı bir beyin gibi, birbirinden farklı, birbirine zıt pek çok fonksiyonun birden eda edildiği, pek çok hâl ve vaziyetin birden ortaya çıktığı; farklılıkların âdeta bütünlük rükünleri, zıtlıkların birlik unsuru hâline geldiği kâinat kitabını hakiki sahibine vermedikten sonra, onu, onun hususiyetlerini ve onda olup bitenleri nasıl izah edeceğiz?

İlk yaradılışa bütün bütün gözlerimizi kapayarak, canlıların ortaya çıktığı andan itibaren, her şeyi, açık, belli ve izah edilmiş gibi ele almak, ilim haysiyetine ve ilmîliğe indirilmiş bir darbe değildir de nedir?

KUR'ÂN-I KERİM'DE VE HADİS-İ ŞERİFLERDE YARATILIŞ

Kur'ân'ın mucizeliği

Yaratılış ile ilgili âyetleri arz etmeden önce, Kur'ân'ın nasıl mucizevî bir hüviyette olduğunu göstermek için birkaç Kur'ân âyetine temas etmek istiyorum. Kur'ân-ı Mucizü'l-Beyan, sözü söyleyen, hükmü veren, mührü basandır. Kur'ân'ın, bazıları yeni yeni anlaşılan âyetleri, ilmin ulaşabileceği son ufka işaret etmektedir ki, ilim, hangi sahada olursa olsun vardığı son noktada Kur'ân'ın bayrağını görecek; ihtimal pek çok alanda yine de o bayrağa ulaşamayacaktır. Meseleyi aydınlığa kavuşturmak için birkaç âyeti arz etmekte fayda görüyorum:

1- وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً نُسْقِيكُمْ مِمَّا فِي بُطُونِهِ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا سَائِغًا لِلشَّارِبِينَ *"Doğrusu davarlarda da sizin için deliller vardır: Zira size, onların karınlarında olan ile kan arasından hâlis bir süt içiriyoruz ki, içenlerin boğazından afiyetle geçer."*[9]

Allah'ın varlığına, birliğine emare ve delillerden birisi de hayvanlardır. Allah (celle celâluhu), içtiğimiz hâlis ve tam gıda olan sütü, hayvanların içinde kan ve fışkı (arasın)dan hâsıl etmektedir. Artık ilmen sabittir ki, canlının yediği gıda, midede ve bağırsaklarda sindirilir. Atılacak artık madde bağırsaklarda

---

9 Nahl sûresi, 16/66.

kalır; sindirimle hâsıl olan kan ise bir kısım guddeler tarafından emilir ve kan damarlarına sevk edilir. İlk tasfiye böyle yapılır. Bunun ardından, süt guddelerine gelen kanın bir kısmı bu guddelerdeki hücrelere besin, bir kısmı da memeler musluğunda süt hâline gelir. Modern ilim, hayvanın yediklerinin süt hâline gelebilmesi için, onun midede sindirilmesini müteakip önce fışkıdan, pislikten ayrıldığını ve sonra da kandan ayrıldığını söylüyor. Kur'ân'da, مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لَبَنًا خَالِصًا ifadesiyle, *"Kan ve fışkı arasında iki tasfiyeye tâbi tutularak, meme musluklarında süt hâline gelir."*[10] buyuruyor. Bunu, 14 asır öncesinde Kur'ân'la haber veren Allah Resûlü'nün (sallallâhu aleyhi ve sellem) şahsen bilmesi, şüphesiz mümkün değildi. Bunu O'na, Kur'ân vasıtasıyla öğreten Allah'tı.

2- فَمَنْ يُرِدِ اللّٰهُ أَنْ يَهدِيَهُ يَشْرَحْ صَدْرَهُ لِلإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِي السَّمَاءِ كَذٰلِكَ يَجْعَلُ اللّٰهُ الرِّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ *"Hâsılı, Allah kimi doğru yola koymak isterse, onun kalbini İslâm'a açar; kimi de saptırmak isterse, onun göğsünü, sanki o kişi göğe yükseliyormuşçasına dar ve tıkanık yapar. İşte Allah, bu şekilde imana gelmeyenlere rüsvaylık verir."*[11]

Kur'ân, dalâlet ve küfür bataklığında göğsü daralan, hiçbir zaman iç sıkıntısından kurtulamayan, Allah, Kur'ân, din, iman denilince de daraldıkça daralan bir insanın durumunu bir temsille, yani, bilinmeyen bir şeyi bilinen bir şeyle anlatıyor. "İmansızlığı kendisini sıkan, din ve iman denince de hafakanlara giren insanın hali neye benzer, biliyor musunuz?" diyor ve bu insanın halini şöyle tasvir ediyor: *"Sanki zorla semaya doğru çıkıyor gibidir o."* Kur'ân, "dağa doğru" demiyor, "semaya doğru" diyor. Semaya, yani göğe çıkma, çok yakın bir zamana kadar bilinen bir şey değildi. Özellikle semaya çıkıldıkça teneffüsün zorlaştığı, oksijen darlığı sebebiyle göğüsün sıkışacağı

---

10 Nahl sûresi, 16/66.
11 En'âm sûresi, 6/125.

hiç bilinmezdi. Kur'ân, iman adına ortaya koyduğu bir temsille bu gerçeği, yine 14 asır öncesinden bildirmektedir.

3- وَأَرْسَلْنَا الرِّيَاحَ لَوَاقِحَ فَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَسْقَيْنَاكُمُوهُ وَمَا أَنْتُمْ لَهُ بِخَازِنِينَ *"Aşılayıcı olarak rüzgârlar gönderdik. Derken, gökten yağmur indirip onunla sizi suladık. O suyu, hazinelerde depolayan da sizler değildiniz."*[12]

Eski bazı tefsirciler, bu âyeti gerektiği ölçüde ve çok güzel anlamışlardır. Meselâ, bundan 11 asır önce yaşamış bulunan İbn Cerir et-Taberî'nin (ö. 311/923) bu âyeti tefsiri, sanki ona ait bir keramet gibidir. Bu konuda o, önce, İbn Abbas'a, *"Rüzgârları aşılayıcı olarak gönderdik."* demekle Allah ne kasdediyor?" diye sorulduğunu ve İbn Abbas'ın verdiği cevabı kaydeder; sonra da şunu ekler: *"Rüzgârlar, evvela nebâtât âleminde aşılama yaparlar; sonra bulutlarda da aşılama yaparlar."*[13] Daha sonra gelen tefsircilerin pek çoğu, hatta 20. asırda yaşayanları bile âyetteki bu mânâyı görememiş ve rüzgârların sadece bitkileri aşılamadaki rolüne temas etmişlerdir. Hâlbuki âyet, rüzgârların aşılayıcılığını zikretmesinin hemen ardından yağmurdan söz etmektedir ki, İbn Cerir'in buradaki maksadı görmesi gerçekten şâyân-ı takdirdir. Bulutların elektrik yüklü olduğu, ancak rüzgârların onları sürmesi ve bulutlardaki eksi ve artı kutupların birbiriyle buluşması neticesinde meydana gelen kısa devre sebebiyle yağmurun yağmaya başladığı bilimin yeni buluşlarındandır. Kur'ân, bunu 14 asır öncesinden haber verdiği gibi, İbn Cerir de onu 11 asır önce anlamış ve rüzgârların bulutları aşılamasından söz etmiştir.

İkinci olarak, âyette "aşılayıcılar" şeklinde tercüme ettiğimiz kelime ile, "dölleme" mânâsındaki *telkih* kelimesi aynı kökten gelmektedir. Demek ki, bitkilerde de, bulutlarda da

---

12 Hicr sûresi, 15/22.
13 et-Taberî, *Câmiu'l-beyân* 14/20.

artı-eksi, erkeklik-dişilik söz konusudur. Çünkü aşılanma veya döllenme ancak bunlar arasında olur. Kur'ân, bunu yine 14 asır öncesinden haber vermektedir. O, zaten daha başka âyetlerinde de her şeyin çift yaratıldığından söz etmektedir.[14] Bu da, Kur'ân'ın bir başka mucizesidir.

4- أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللّٰهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَامًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنَزِّلُ مِنَ السَّمَٓاءِ مِنْ جِبَالٍ فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ يَشَٓاءُ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ *"Baksana Allah, bulutları sevk ediyor, sonra onları bir araya getirip üst üste yığıyor. İşte görüyorsun ki, bunların arasından yağmur çıkıyor. O, gökten, oradaki dağlar büyüklüğünde bulutlardan dolu indirir de, onunla dilediğini vurur, dilediğini de ondan korur. Bu bulutların şimşeğinin parıltısı nerdeyse gözleri alıverecek!"*[15]

Âyet, bulutların terâkümünü (üst üste gelmesini) ve bunların bir kısmının dağlar heybetinde arz-ı dîdâr ettiğini anlatıyor. Uçakla havaya çıkmadan, bulutların dağ şekline geldiğini de bilemiyorduk. Âyet, yağmurun bulutların arasından geldiğini anlattığı gibi, burada üzerinde durmak istediğim asıl husus, âyetteki *"O, gökten, orada dağlar büyüklüğünde bulutlardan dolu indirir."* ifadesidir. Uçaklarla oraj bulutlarının (fırtına bulutları) içine girdiğimiz zaman, çok defa –ki, pilotlar bunu çok iyi bilirler– orada buz yığınlarının oynaştığını görürüz. Ve bunlar, uçağın kanadına vuracak olursa, kanadı deler. Kur'ân, *"O dağlar gibi bulutların içinde bir de dolu vardır."* diyor ve مِنْ بَرَدٍ ile, bu dolunun tamamının değil, bir kısmının aşağıya indiğini ifade buyuruyor. Kur'ân, bunu 14 asır öncesinden haber vermiş olmasına mukabil, daha düne kadar ilmen, ne bulutların dağlar gibi şekiller aldığını, ne o bulutlardan bazılarının oraj bulutları olup, içlerinde buzların kaynaştığını, ne de dolunun o bulutlardan gelip ve bir kısmının da bulutlarda kaldığını biliyorduk.

---

14 Hûd sûresi, 11/40; Ra'd sûresi, 13/3; Zâriyât sûresi, 51/49; …

15 Nûr sûresi, 24/43.

5- وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ *"Göğü Biz, kendi elimizle kurduk ve yine Biz onu, durmadan genişletiyoruz."*[16]

1920'lerde Hubble'ın astronomi âlemine bir hediyesi oldu: Hubble katsayısı olarak anılacak bir buluşla o, bir kısım galaksilerin belli nispette bizden uzaklaştığını keşfetmişti. Daha sonra Belçikalı matematikçi Lamaitre, bunu 'mekân genişlemesi' olarak tespit etti. Meselâ, kova burcundaki bir galaksi bizden dakikada şu kadar milyon kilometre hızla uzaklaşıyorsa, daha uzak bir galaksi daha hızlı uzaklaşmaktadır. Bunun tespiti, spektrumlarla, yani ışığın dağılımına ve kırmızıya kayışına göre yapılmaktadır. James Jeans ve Eddington gibi çok önemli ilim adamları bu şekilde mekân genişlemesini kabul ve müdafaa etmiş, Einstein da buna temayül göstermiştir. Bu genişleme, ister galaksilerin kaçışı şeklinde olsun, isterse, Einstein'ın "Bilemediğim bir yerlerde değişik âlemler teşekkül ediyor" sözüyle ifade ettiği henüz meçhul bir genişleme şeklinde olsun, fark etmez.

Âyet, semayı, hiçbir sebebe, başka hiçbir tesire vermeden Cenâb-ı Allah'ın kurduğunu buyurduktan sonra, isim cümlesiyle, *"Ve Biz, durmadan genişletiyoruz"* buyurmaktadır. Arapça'da fiil cümlesi, sürekli yenilenme, isim cümlesi ise, devam ve sebat ifade eder. *"Ve Biz, durmadan genişletiyoruz."* cümlesi, Türkçe'ye fiil cümlesi gibi çevirsek de, aslı isim cümlesidir ve genişletmenin devamına, sebatına işaret etmektedir. Kur'ân, bu durmaksızın mekân genişlemesini, diğer ilmî hakikatler gibi, yine 14 asır öncesinden bu şekilde haber vermektedir.

Birkaç âyetle bu şekilde Kur'ân'daki bazı ilmî gerçeklere ve Kur'ân'ın bu yöndeki mucizesine işaret ettikten sonra, Kur'ân-ı Kerim'de anlatılan yaratılış gerçeğine geçebiliriz.

---

16 Zâriyât sûresi, 51/47.

Kur'ân-ı Kerim'de yaratılış gerçeği

Baştan sona mucize olan Kur'ân-ı Kerim'in insanın menşei ile alâkalı âyetlerinden sadece dördü üzerinde duracak ve konuyu bağlayacağız. Fakat önce, Kur'ân'da yaratılışla ilgili âyetlerin genel bir değerlendirmesini yapmakta fayda mülâhaza ediyoruz:

Kur'ân-ı Kerim'de Hz. Âdem'in yaratılışı ile ilgili yer alan âyetler, meseleyi kaderî plandan, yaratılışın değişik safhalarına kadar merhale merhale öyle ele alır ki, daha önce geçtiği üzere, ceninin anne karnında geçirdiği safhaları da Kur'ân'da okuyabiliriz. Yani Kur'ân-ı Kerim, Hz. Âdem'den sonra her insanın, annenin rahminde, yumurtanın sperm tarafından döllenmesinden bir insan halini alışına kadar geçirdiği safhaların yanı sıra, bunun öncesini ve ilk insanın menşeini bazen bir arada, bazen ayrı ayrı anlatır. Hem ilk insanın yaratılışında, hem de daha sonraki bütün insanların yaratılışında maddî planda ilk merhale toprak *(تُرَابٍ – türab)*;[17] ikincisi, balçık gibi yumuşak, yapışkan çamur *(طِينٍ – tîn)*[18] ve bundan alınıp süzülmüş bir öz *(سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ – sülâletün min tîn)*;[19] üçüncüsü, insan iskeleti hâline getirilen siyah, kokuşmaya müheyya, bir şekle konmuş ve kendisine bir yol, hedef tayin edilmiş balçık *(حَمَإٍ مَسْنُونٍ – hame-i mesnun)*;[20] dördüncüsü, tın tın öten, pişirilmiş, kurutulmuş balçıktır *(صَلْصَالٍ – salsâl)*.[21]

Bunlar, insanın teşekkül merhalelerini ima etmektedir ki, benzer bir süreç, anne karnında da yaşanır. Bu safhaların 4 veya 6 olması fark etmez; çünkü bazısının bazısına ircaı mümkündür. Önemli olan, toprak bulamacının değişik mineralleriyle,

---

17 Âl-i İmrân sûresi, 3/59; Kehf sûresi, 18/37; Hac sûresi, 22/5; …
18 En'âm sûresi, 6/2; A'râf sûresi, 7/12; Secde sûresi, 32/7; …
19 Mü'minûn sûresi, 23/12.
20 Hicr sûresi, 15/26, 28, 33.
21 Rahman sûresi, 55/14.

safha safha insanın yaratılışına esas teşkil etmesidir. Toprağın bir mineral veya protein çorbası hâline getirilmesinde şüphesiz su da çok ehemmiyetli bir unsurdur. Kur'ân, bu karışımı, وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِنْ طِينٍ *"Kasem olsun, Biz insanı süzülmüş bir çamur veya bir hülasadan yarattık."*[22] âyetiyle açıklar ki, وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ *"Biz, her canlı nesneyi sudan yarattık."*[23] âyeti de, suyun bu ehemmiyetini vurgulamaktadır. Su ve toprağın ayrı ayrı muhtevalarıyla yaptığı izdivaç, ayrı bir merhaleyi teşkil etse gerektir.

Bunlardan sonra şekillenme ve bir sûrete ulaşma faslı gelir. Kur'ân buna, وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ *"Andolsun Biz, insanı bir kara çamur ve şekillenmiş bir balçıktan yarattık."*[24] âyetiyle işaret eder. Bunu müteakip, tam bir düzenleme (*tesviye*), bütünüyle dengeli hâle koyma mertebesi söz konusudur ki, onu da Kur'ân-ı Kerim, فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ *"Ben onu düzenleyip, insan şekline koyduğum ve ona ruhumdan üflediğim zaman, derhal onun için (inkıyat) secdesine kapanın."*[25] âyetiyle nazara verir.

Bu son safha ile artık kâinatta, mânâsının yanında maddesi, ruhu ve onunla içli dışlı bedeni, fizikî mükemmeliyeti ölçüsünde metafizik derinlikleriyle yepyeni bir varlık daha vardır. İnsan, bu seviyeye geleceği ana kadar, bu kelimelerle anlatılan gerçek mânâ ve muhteva ne olursa olsun, şu safhalardan geçmiştir: *Toprak, çamur, süzülmüş çamur, yapışkan çamur, bir şekle bağlanan siyah balçık, sertleşmiş balçık ve Allah'ın (celle celâluhu), ilâhî ruhla serfiraz halifesi eşref-i mahlûk*. İlk insandan sonra gelen bütün insanlarda bu safhalar, insan hususiyeti çerçevesinde teksir edilircesine devam

---

22 Mü'minûn sûresi, 23/12.
23 Enbiyâ sûresi, 21/30.
24 Hicr sûresi, 15/26.
25 Hicr sûresi, 15/29.

edecektir ki, dikkatle bakanlar için mebde' ile temadi arasındaki bu tedâî her zaman çok renkli bir süreç olarak zevkle temâşâ edilebilecektir.

Hz. Âdem ve Hz. Havva ile mucizevî bir yaratılışla başlayan insanoğlunun dünyayı teşrif macerası, sebeplerin Allah'ın icraatına perde olma fonksiyonuyla artık sıradan bir hâdiseymiş gibi sürüp gelmiş ve böyle sürüp gidecektir de. İnsanların isteyip dilemesi ve Allah'ın (celle celâluhu) yaratmasıyla temadi edip duran yeryüzündeki insan hayatıyla hedeflenen asıl gaye, Yüce Yaratıcı'yı bilip, O'na kullukta bulunmaktır. O, insana irade, şuur, his ve gönül vererek, onu bütün varlıkların önüne geçirme ve Âdem'in şahsında bir mihrap hâline getirme şeklinde tecelli eden iradesine ve meşietine karşılık, insan da, O'nu tanıma-tanıtma, sevme-sevdirme vazifesiyle vazifelendirildiğini bilmeli ve "ahsen-i takvîm"e mazhariyetin hakkını eda etmelidir.

Şimdi, Kur'ân-ı Kerim'deki yaratılışla ilgili âyetlere geçebiliriz:

1. وَقُلْنَا يَٓا اٰدَمُ اسْكُنْ اَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هٰذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ *"Ve dedik ki: "Âdem! Eşinle birlikte Cennet'e yerleş ve oradaki nimetlerden istediğiniz şekilde bol bol yiyin, sadece şu ağaca yaklaşmayın. Aksi hâlde, zalimlerden olursunuz."*[26]

Kur'ân'da çeşitli yerlerde bazı kelimelerin takdim ve tehiriyle ifade edilen hâdise, bu âyette bize şöyle anlatılmaktadır: Biz Azimüşşân, Âdem'e "Sen ve zevcen cennette ikamet edin, yaşayın dedik. Ora meskeniniz olsun. Ve ikiniz Cennet'in nimetlerinden bol bol yiyin."

Eğer evrim geçerli olmuş olsa idi, Kur'ân, insanı, ilk varlık sahasına çıkışıyla birlikte anlatmaya hemen Âdem ve Havva'dan başlamazdı. Evrimcilerin iddialarını bir an için doğru

---

[26] Bakara sûresi, 2/35.

kabul ettiğimizde, evrim gibi çok önemli ve varlıkta, bilhassa canlılar açısından asıl olan bir vak'adan mutlaka bahseder, hele hele evrim, bazı safdillerin iddia ettiği üzere, Allah'ın canlı hayatı yaratmadaki icraatının perdesi olmuş bulunsa idi, bunu, âyetlerinden biri olarak mutlaka defalarca nazara verirdi. Oysa Kur'ân, insanı anlatmaya doğrudan doğruya Hz. Âdem ve Havva ile başlamakta ve evrime hiçbir şekilde temas etmemektedir. Bazıları, İnsan veya Dehr sûresi olarak anılan sûrenin ilk âyeti olan, هَلْ أَتٰى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِنَ الدَّهْرِ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا مَذْكُورًا *"İnsanın üzerinden, anılır bir şey olmadığı çok uzun bir zaman geçmedi mi?"*[27] âyetini, güya evrime delil zannediyorlar. Oysa bu, onun aksine delildir ve insan yaratılmadan önce geçen çok uzun zaman zarfında ortada insan diye bir şeyin olmadığını belirtmektedir. Evrim iddialarının yoğunluğu karşısında az sarsıntı yaşayan bazıları, bu âyeti, o uzun zamanda insandan bir eserin olduğu, ama henüz onun insan şeklinde anılmadığı şeklinde anlamaktadırlar ki, böyle bile olsa, insan Allah'ın ilminde, yani ilmî vücut olarak ve kader planında vardı ki, bunun biyolojik bir yanı yoktur. Âyete bir başka yaklaşımla, eğer insana bütün kâinatın çekirdeği olarak bakacak olursak, bu, daha çok insanın mahiyetine ait bir husustur. Ayrıca, çekirdek, bütün varlıktan, varlık ağacından öncedir ki, bu, evrimi bütün bütün nakzeder.

2. إِنَّ مَثَلَ عِيسٰى عِنْدَ اللّٰهِ كَمَثَلِ اٰدَمَ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ *"Allah yanında İsa'nın durumu, aynen Âdem'in durumu gibidir. Allah, Âdem'i topraktan yaratıp, ona 'Ol!' dedi, o da derhal oluverdi."*[28]

Hz. İsa'nın yaratılışı mevzuunda insanlar şüpheye düşüp, onun babasız nasıl dünyaya geldiğini sorgulamaya başlayınca, Kur'ân, bu âyetiyle meseleye açıklık getirmiş ve ilk

---

[27] Dehr sûresi, 76/1.

[28] Âl-i İmrân sûresi, 3/59.

insanın yaratılışı konusunda da bir kapı daha açmıştır. Yani, nasıl Hz. İsa'nın dünyaya gelmesi âdiyat (herkesin tâbi olduğu kanunlar) çerçevesinde gerçekleşmemiş, buna mukabil o, bir mucize eseri olarak babasız dünyaya gelmiştir ki, bunda şaşılacak bir şey yoktur; çünkü, aynı şekilde, Hz. Âdem de mucize eseri olarak dünyaya gelmişti. Kaldı ki, Hz. Âdem'in annesi de yoktu. Demek ki Allah, dilediğini dilediği şekilde yapar; O, her şeye kadirdir. Fakat biz, O'nun icraatını kavrayalım ve dünyada hayatımızı sürdürebilelim diye O, icraatının üzerine sebepler ve kanunlar örtüsünü geçirmiş, böylece hâdiselere zahirî bir yeknesaklık ve devam vermiştir. Yoksa, hayat olmazdı. Bazen de O, hikmetine ve bir sebebe binaen bu örtüyü yırtar ve öyle icraatta bulunur. Biz, O'nun bu icraatına mucize diyoruz. İşte, Hz. İsa gibi, Hz. Âdem'in yaratılışı da bir mucizedir. Öyle evrimcilerin iddia ettiği gibi, belli bir sürece, kanunlara, mutasyonlara, adaptasyonlara bağlı olarak gerçekleşmemiştir.

Kur'ân, anlaşılması zor, müteşabih ve mücerret gerçekleri çok defa temsillerle ve benzetmelerle anlatır. Benzetmede ise, benzeyenle kendisine benzetilen arasında, birbirine misal olacak şekilde yakınlık bulunmalıdır. İşte, Hz. İsa'nın babasız olarak dünyaya geldiğine inanmak istemeyenler, Hz. Âdem'in yaratılışına bakmalıdırlar. Hz. Âdem'in de babası yoktu, hatta annesi de yoktu. Buna inanıp da, Hz. İsa'ya inanmamak olmaz.

Demek oluyor ki insanlar, evrim iddialarına gelinceye kadar Hz. Âdem'in Allah tarafından yaratıldığına ve onun yaratılışının mucize olduğuna inanıyorlardı ki, Kur'ân, Hz. İsa'nın da mucizevî yaratılışına misal olarak Hz. Âdem'in yaratılışını vermektedir. Bir meçhul, bir başka meçhulle anlatılmaz; ancak bir malûmla anlatılır. Beşer tarihinde insanlık Hz. Âdem'i baba olarak tanımış, dinler tarihi, Hz. Âdem'den bahsetmiş ve Darvin'e kadar hiç kimse bunun aksine bir şey

söylememiş, ancak Darvin'den sonradır ki, insanlığın babası olarak nesnas, maymun gibi varlıklar öne sürülmeye başlanmıştır. Bu âyet de, Hz. Âdem'in insanlığın babası olduğunu ve Allah tarafından mucizevî şekilde yaratılmış bulunduğunu açıkça ifade etmektedir.

3. وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَائِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِنْ صَلْصَالٍ مِنْ حَمَإٍ مَسْنُونٍ ۝ فَإِذَا سَوَّيْتُهُ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ *"Ve hani Rabbin meleklere: 'Ben, kuru çamurdan, şekillenmiş bir çamurdan bir beşer yaratacağım. Bu itibarla, Ben onu düzenlediğim, insan şekline koyduğum ve içine ruhumdan üflediğim zaman, derhal onun için (inkıyat) secdesine kapanın!' demişti."*[29]

Âyetler, Hz. Âdem'in toprak, çamur, çamurdan alınmış bir öz, kokuşmaya hazır ve kendisine şekil verilmiş bir balçık ve balçıkken şekillenip kupkuru bir hâl almış bir nesneden yaratıldığını ve düzenlenip, insan şekline konduğunu, bundan sonra da kendisine İlâhî ruhtan nefhedildiğini anlatmaktadır. Bir hadis-i şerifte Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve selem), Âdem'in bütün yeryüzünün toprağından, bir bakıma yeryüzündeki elementlerden süzülerek (tasfiye) yaratıldığını ifade eder ki,[30] belki burada balçıktan kasıt bir protein çorbası veya bir macun olabilir. Ayrıca bu süzmeden dolayı Hz. Âdem'e, "süzülmüş" mânâsına "Safiy" ve "Safiyyullah" deriz.

Gerek önce verdiğimiz âyetlerde, gerekse bu son âyette anlatılanlara baktığımızda, Hz. Âdem'in toprak ve suyun, yani yerin elementlerinin dışında bir menşee dayanmadığını, onun solucan, kurbağa, kuş, at, maymun gibi devreler geçirmediğini görürüz. Nasıl her bir insan, "atılmış, hakir bir su"daki nutfe, yani spermin anne karnında bir yumurtayı döllemesi neticesi merhaleden merhaleye geçerek yaratılıyor ve bu yaratılışın bir safhasında ona ruh üfleniyor, nasıl her bir insanın maddî

---

29 Hicr sûresi, 15/28-29.

30 Bkz.: Tirmizî, *tefsîru sûre* (2) 1; Ebû Dâvûd, *sünnet* 16; Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned* 4/400, 406.

temeli bu şekilde hava, su ve topraktan gelen elementlere dayanıyor, Allah (celle celâluhu), Hz. Âdem'i de aynı şekilde, fakat bir anne ve baba olmadan, yine yerin, hava, su ve toprağın elementlerini süzerek, onlardan, neticede insanın fiziğini teşkil edecek bir öz alarak ve bir devrede ona ruh nefhederek yaratmıştır. Esasen, yine nasıl Kur'ân, Hz. İsa ile Hz. Âdem arasında, biri babasız, diğeri hem babasız hem annesiz[31] yaratıldığı için, yaratılışlarının mucize olması açısından münasebet kuruyor, aynı şekilde, Hz. Âdem ile sonra gelen bütün insanların yaratılışları arasında, Hz. Âdem'in babasız ve annesiz yaratılmış olması dışında, çok fark yoktur. İkisi de temelde toprak, su ve havadan süzülmüş, biri babanın sulbünde sperm ve annenin rahminde yumurta hâline gelmiş, diğeri ise, anne rahmi vazifesi gören bir mekânda hayata hazırlanmıştır.

4. يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً *"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratıp, o ikisinden birçok erkekler ve kadınlar türeten Rabbinize karşı gelmekten sakının."*[32]

Kur'ân, bütün insanların ilk atası olarak "نَفْسٍ وَاحِدَةٍ –tek bir nefis" demekle, bir atalar silsilesini reddetmektedir. Burada *tek bir nefis* tabirinin kullanılması ve eşinin ondan yaratıldığının kaydedilmesi, aşağıdaki dipnotta yaptığımız açıklama ve âyetlerde de ifade olunan her şeyin çift yaratıldığı gerçeği çerçevesinde değerlendirilmelidir. Ne bu tek nefis, ne de onun, aynı insanî mahiyete sahip eşi, bir teselsülün, bir zincirin, bir tekâmül halkasının bir dânesi, bir halkası değildir. O, başlı başına yaratılmış bir nev'in (tür) babası, hanımı da aynı nev'in anasıdır.

---

31 Üreme temelde erkeğe dayandığı için, asıl mucize babasız yaratılmadır; Kur'ân'da, bütün insanların kendisinden geldiği ifade buyurulan نَفْسٍ وَاحِدَةٍ *nefs-i vâhide* (tek bir nefis) (Nisâ sûresi, 4/1) ile daha çok Hz. Âdem'in anlaşılması ve bütün insanlara menşe' olarak genellikle Âdem'in üzerinde durulması bundandır.

32 Nisâ sûresi, 4/1.

Kur'ân-ı Kerim'de yaratılışla alâkalı diğer bazı ayetlerin mealleri

- *"Kasem olsun Biz, insanı çamurdan bir hülâsadan yarattık."*[33]
- *"Biz, her canlı nesneyi sudan yarattık."*[34]
- *"Bir vakit Rabbin meleklere: "Ben" dedi, "çamurdan bir beşer yaratacağım. Onu iyice biçimlendirip ona Ruhumdan üfleyince, hep birden ona (inkıyad) secdesi ediniz. Meleklerin hepsi secde ettiler; fakat İblis etmedi. O kibirlendi ve tam kâfir kesildi."*[35]
- *"İnsanı bir parça sudan yaratıp, soy ve evlilik bağından oluşan bir sülâle hâline getiren de O'dur. Senin Rabbin her şeye kadirdir."*[36]
- *"Allah, sizi topraktan, sonra nutfeden yarattı. Sonra sizi çift çift yaptı..."*[37]
- *"O, sizi bir çamurdan yaratan, sonra size bir ecel, bir ömür süresi tayin edendir. Bir de O'nun katında muayyen bir ecel vardır. Hâlâ, tutup şüphe ediyorsunuz!"*[38]
- *"Sizi bir tek nefisten inşâ eden O'dur. Sonra sizin için, bir kalacak yer, bir de emanet olarak duracak yer vardır. Biz, âyetlerimizi, anlayan kimseler için açıkça bildirdik."*[39]

---

33 Mü'minûn sûresi, 23/12.
34 Enbiyâ sûresi, 21/30.
35 Sâd sûresi, 38/71-74.
36 Furkan sûresi, 25/54.
37 Fâtır sûresi, 35/11.
38 En'âm sûresi, 6/2.
39 En'âm sûresi, 6/98.

- *"(Allah), yarattığı her şeyi güzel ve muhkem yapıp, insanı yaratmaya çamurdan başladı. Sonra onun neslini, önemsiz bir suyun özünden (meni) üretti. Sonra ona en uygun şeklini verdi, ona ruhundan üfledi ve sizin için kulaklar, gözler, gönüller var etti. Ne az şükrediyorsunuz!"*[40]
- *"(Allah), insanı kiremit gibi pişmiş çamurdan yarattı."*[41]

---

[40] Secde sûresi, 32/7-9.
[41] Rahman sûresi, 55/14.

Hadis-i şeriflerde yaratılış

1. Buhari, Müslim, ittifakla Ebû Hüreyre'den rivayet ediyorlar: Allah Resûlü, şöyle buyurmaktadır: *"Kadınlara hayır tavsiye edin, hayırhâh olun. O, eğe kemiğinden (eğri kemikten) yaratılmıştır."*[42]

Hadiste açıkça görüldüğü gibi, Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), Havva'nın yaratılışını bir tekâmüle bağlamıyor.[43]

2. İbn Asakir'in rivayet ettiği bir başka hadis-i şerifte Kâinatın Efendisi şöyle buyuruyor: *"Sizin babanız Âdem, bir hurma ağacı gibi 60 zira boyunda idi."*[44]

Allah Resûlü, insanın ilk atası olarak, tevil gerektirmeyecek bir açıklıkta Hz. Âdem'i nazara vermektedir.

3. Tirmizî, Ebû Dâvûd ve Ahmed İbn Hanbel, Ebû Musa el-Eş'arî'den şu hadisi naklediyorlar: *"Allah, Âdem'i (yaratmak için,) bütün yeryüzünden bir "avuç dolusu" aldı ve öyle yarattı."*[45]

Bu hadisten de anlaşılıyor ki, Âdem'in menşei, bütün yeryüzünden alınan âdeta bir mürekkep macundur. Allah (celle celâluhu), terkibini yaparak, bununla Hz. Âdem'i meydana getirmiştir.

---

42 Buhârî, *enbiyâ* 1, *nikâh* 80; Müslim, *radâ* 61-62.

43 Bu hadisle ilgili geniş bir açıklama için bkz: M.F. Gülen, *Asrın Getirdiği Tereddütler* 2/165.

44 İbn Asâkir, *Târîhu Dimaşk* 7/404-405. Yeryüzünün ormanlarla kaplı olduğu insan nüfusunun henüz teşekkül etmediği bir devrede, ilk insanın boyunun böyle olması normaldir. Boyun uzunluğuna ve kısalığına iklim ve yeryüzü şartları tesir ettiği gibi, nüfus kesafeti de boyun kısalmasına yol açmaktadır. Ancak İbn Haldun'un, Hz. Adem'in cennette iken bu boyda olabileceği yorumunu da mülâhaza dairesini geniş tutmak için dikkate almakta fayda vardır. En doğrusunu Allah bilir.

45 Tirmizî, *tefsîru sûre* (2) 1; Ebû Dâvûd, *sünnet* 16; Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned* 4/400, 406.

4. İmam Müslim ve Ahmed İbn Hanbel'in Hz. Enes'ten rivayet ettiği bir hadiste de şöyle buyrulur: *"Allah, Âdem'i yarattıktan sonra dilediği kadar bıraktı. İblis de ona bakıp, onun etrafında kötü hayaller kurmaya başladı; onu boş görünce de, onun kendisine mâlik olamayacak bir mahlûk olduğunu anladı."*[46]

Bu hadis-i şerifte de, evrimi ima edecek en küçük bir ifadeye rastlanmamaktadır. Hadis, yaratılış safhalarında Âdem iskelet hâlinde iken İblis'in ona bakıp, onda çok boşluklar gördüğünü ve bunlardan dolayı, insanın kendisine hâkim bir yaratık olamayacağı sonucuna vardığını belirtmektedir. Bu, son derece mânâlı bir nokta olup, nasıl göğsümüzün sol yayındaki biyolojik kalb ile, mânevî hayatımızın merkezi olan kalb arasında münasebet var, aynı tür münasebet, insanın bütün fizyolojik yapısıyla, karakteri ve huyları arasında da olabilir. Hadis, insandaki karakter zaaflarına ve onda, terbiye edilmediği takdirde her biri mânevî yıkıma götürecek hırs, şehvet, öfke, kandırıcılık gibi duygu ve kuvvelere dikkat çekmektedir.

5- Nesâî, İbn Hibban ve Hâkim, Hz. Enes'ten şu hadisi naklediyorlar: *"Allah, Âdem'e Kendi ruhundan nefhettiği zaman, (değişik bir rivayette: Allah, Hz. Âdem'i yaratıp da, (nefhettiği) ruh başına ulaşınca) Âdem aksırıverdi. Ve arkasından, 'El-hamdülillâhi Rabbilâlemin!' dedi. Allah da ona, 'Yerhamukellah!' diye mukabelede bulundu."*[47]

Buhari ve Müslim'de de şu rivayeti okuyoruz: *"Allah Teâlâ Hazretleri, Hz. Âdem'i (Aleyhisselâm) Kendi sureti üzere (yani, bütün isimlerinin tecelli merkezi) ve boyunu da 60 zira olarak yarattı ve: 'Git, şu oturan meleklere selâm ver, onların seni nasıl selâmlayacaklarına da dikkat et, dinle. Zira o selâm, senin ve zürriyetinin selâmı olacaktır.' buyurdu.*

---

[46] Müslim, *birr* 111; Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned* 3/152, 229, 240, 254.

[47] en-Nesâî, *es-Sünenü'l-kübrâ* 6/63; İbn Hibbân, *es-Sahîh* 14/37, 41; el-Hâkim, *el-Müstedrek* 4/292.

(Bunun üzerine Âdem onlara gidip): 'Es-selâmü aleyküm!' diye selâm verdi. Melekler: 'Es-Selâmü aleyke ve rahmetullahi!' dediler; selâma mukabele ederken 've rahmetullahi'yi ilave ettiler. (Ahiret'te) Cennet'e giren Hz. Âdem gibi, yani (boyu 60 zira) olacak. İnsanlar, şu ana kadar (boyca) hep eksilmektedir."[48]

Bu rivayetlerde de açıkça görüldüğü gibi, Âdem (aleyhisselâm) bir canlının devamı olarak meydana gelmiyor; aksine, kendisi bir başlangıç olarak yaratılıyor. Hayat kendisine nefhedilince aksırıyor; aksırınca "El-hamdülillâhi Rabbilâlemin!" diyor. Demek o dakikaya kadar teneffüs edilmiş bir hava, konuşulmuş bir söz, hitap edilmiş bir muhatap olmadığı gibi, tabiatıyla insan ve insanlık namına canlı bir ceset de yoktu. İnsanlık adına her şey, Hz. Âdem'le başladı.

6. Ahmed İbn Hanbel, Ebû Hüreyre'den şu hadisi nakleder: *"İnsanlar, Cennet'e Hz. Âdem'in yaratıldığı şekilde girecekler. O, çıplak, kılsız, genç, beyaz tenli, dalgalı, sürmeli gözlü ve boyu 60 zira, eni ve sırtı da 7 ziradır."*[49]

"Zira", bir insanın parmak uçlarından dirseğine kadar olan mesafedir. Hz. Âdem, işte bu ölçü ile 60 zira boyunda ve sırt itibarıyla 7 zira enindeydi.

Kitab-ı Mukaddes'te yaratılış

Ve iki cümle hâlinde Tevrat'ın Tekvin babından arz edeyim: *"Rab Allah, yerin toprağından adamı yarattı ve onun burnuna hayat nefesini üfledi ve adam yaşayan bir canlı oldu."*[50] Havva'nın yaratılışı da şöyle anlatılır: *"Adamın yalnız olması iyi değildir; kendisine uygun bir yardımcı yapacağım.... Ve Rab Allah, adamın üzerine derin bir uyku getirdi*

[48] Buhârî, *isti'zân* 1, *enbiyâ* 1; Müslim, *cennet* 28.
[49] Ahmed İbn Hanbel, *el-Müsned* 2/295, 343, 415.
[50] Kitab-ı Mukaddes (Türkçe terceme), *Eski Ahit*, Tekvin, bâb: 2, cümle: 7

ve o uyudu; ve onun kaburga kemiklerinden birini aldı ve yerini etle kapadı; ve Rab Allah, adamdan aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaptı, ve onu adama getirdi."[51]

Evet, Kur'ân gibi, Kitab-ı Mukaddes ve diğer bütün ilâhî kitaplar da, ilk insanın bizzat Allah tarafından ve yerin elementlerinden yaratıldığını belirtir ve bütün din mensupları, buna böyle inanırlar. Yani Darvinizm'in iddia ettiği gibi, bir evrim söz konusu değildir ve insan, evrimleşerek bugünkü şeklini almamıştır.

---

[51] Kitab-ı Mukaddes (Türkçe terceme), *Eski Ahit*, Tekvin, bâb: 2, cümle: 18, 21-22

NETİCE

Baştan buraya kadar arz etmeye çalıştığım hakikat şudur:

Dünden bugüne, bugünden yarına bir kısım ilmî mahfillerde, bazı ilim adamlarının kitaplarında, onların ağızlarında ne ölçüde ihtimamla dolaşırsa dolaşsın, evrim teorisini teyit edecek sağlam bir mesnet, sağlam bir delil yoktur. İnsanı maymuna bağlayacak müstahâseler (fosiller) bulunamamıştır. Bir kısım fosillerde sahtekârlıklar yapılmış, bir kısım fosilleri de farklı yerlerden derleyip toparlamışlar, eksik kısımlarını da hayallerine göre monte etmişlerdir. Genetik, bu işi reddetmektedir.

DNA'nın muhteşem bir ilim ve kudret gerektiren yapısı, her türlü tesadüfü ve şuursuz müdahaleleri tamamen ihtimal dışı bırakmaktadır. Şimdiye kadar delil diye ileri sürülen şeyler, ya yine birer faraziyeden veya çok zorlamalı tevillerden ibarettir ve teorideki bütün boşluklar, hayalî kurgularla doldurulmaktadır. Bir kısım benzerliklerden yola çıkılarak ileri sürülen iddialar ise, varlıklarda yapıyı öne alıp, fonksiyonlarına, hayattaki vazifelerine bakmadan yapılan değerlendirmelerdir ve hiçbiri delil olucu mahiyette değildir.

İşin can alıcı noktası, bunları bulduk diyenler, delil olarak ileri sürenler, bütünüyle evrime inanmış çevreler olup,

iddialarının tamamı incelemeye muhtaçtır. Nasıl tesadüflerin varlıkta en küçük bir yeri yoksa, aynı şekilde, bir canlının kendi kendine yoktan var olması da mümkün değildir. Pastör'ün denemeleri gibi, bu konuda yapılan daha geniş, daha çaplı denemeler de, kendi kendine var oluşu, yani Abiyogenezi reddetmektedir. Farz-ı muhal, birtakım şartlar gereği bir canlıda kısmî değişiklikler olsa bile, bunlar hiçbir zaman bir türe dönüşmeye menşe' olamayacağı gibi, şimdiye kadar böyle bir vakaya da rastlanmamış olup, bu değişiklikler de, o canlının mahiyetinin müsaadesi sebebiyledir. Canlıların yapısı, kromozomları, hücrenin koruyuculuğu ve dıştan müdahaleyi reddediciliği gibi faktörler de, esasen dönüşme ihtimaline kat'iyen kapı açmamaktadır. Bunlardan başka, bütün edyan-ı sâlife (geçmiş dinler), bütün peygamberler, bütün mukaddes kitaplar, her şeyin, tabiî bu arada insanın da, Allah tarafından yaratıldığını açıkça ifade etmekte ve evrime kapı aralamamaktadır.

Saham olmadığı gibi, çok defa etraflı ve derin anlatılabilecek bir meseleyi, sadece ana çizgileri ve gözden kaçırılan bazı hususlarla birlikte izaha çalıştım. Aczimi, fakrımı, bunlara rağmen meselenin ehemmiyetini şefaatçi yaparak, Cenâb-ı Hak'tan gayretli ve hakikat ehli ilim adamlarının konuyu enine boyuna incelemelerini, nesillerin, inkâr-ı Ulûhiyet adına sürekli gündemde tutulan bu dogma ile aldanıp gitmekten korunmada üzerlerine düşen vazifeyi yapmalarını diliyorum. Batıda ve evrimci çevreler tarafından yazılmış kitapların yerine, hakikate dayanan ve hakikati söyleyen kitapların telif edilmesinin zamanının gelip geçmekte olduğu kanaatindeyim.[52]

---

52 Müellifin evrim konusuyla ilgili sorulan bir soruya verdiği cevap için bkz: M.F. Gülen, *Asrın Getirdiği Tereddütler* 4/250.

Karma İndeks

A

Âdem (a.s.) 18, 96, 98, 99, 100, 101, 102, 105, 106, 107
Adnan Adıvar 20
Afrika 36, 37, 53
âhenk 12, 57, 83, 85, 88, 89
Ahmed İbn Hanbel 105, 106, 107
ahsen-i takvîm 34, 35, 98
alaka 32, 33
Alfred Russel Wallace 20
Amazon 39
Amerika 20, 37, 67
aminoasitler 72
ara kademe 38, 39
Archaeopteryx 38
Atıf Şengün 38, 39, 40, 41, 45
atom 67, 70
Australopithecus 41
Avustralya 37

B

Bacon 17
Bilim Teknik 42
biyoloji 13, 74, 75
biyolojik kalb 106
Büyük Okyanus 20, 37
Büyük Sahra 36

C

Carnot 61
cehl-i mük'ab 70
Cemaleddin Server Revnakoğlu 19
Cevat Dursunoğlu 19
Charles Eugenie Guye 75
cidal 55, 56
Coelacanth 58
Crinoid 58
Crossopterygi 53

D

Darvin 15, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 36, 37, 56, 59, 63, 77, 81, 100, 101
Darvinistler 16
Darvinizm 13, 15, 17, 21, 59, 60, 73, 108
difüzyon 76, 77
DNA 34, 44, 50, 69, 80, 81, 109
dogma 14, 36, 39, 56, 110
Drosophila sineği 45, 48

E

Ebû Dâvûd 105
Ebû Hüreyre 105, 107
Ebû Musa el-Eş'arî 105
Eddington 95
Einstein 35, 95
enerji 61, 62, 71, 72, 75, 77, 89
Enes (r.a.) 106
Eohippus 39
Escherichia coli 48
Esrarlı Kâinat 35
eşref-i mahlûkât 13
Etrafımızdaki Kâinat 35
evolüsyon 17

Evolüsyon (kitap) 38, 41
ezeliyet 60, 61
ezel ve ebed 62

F

faraziye 63
Felsefe-i Ûlâ 71
fen 35
fosil bilimciler 38
fosil/-ler 38, 39, 40, 41, 109
fotosentez 65, 72, 73

G

Galapagos adaları 37
Gunt-Flint bitki fosilleri 58
Güney Afrika 53
Güney Amerika 20, 37

H

Hâkim 106, 119
halifelik 55
Havva Validemiz 98, 99, 105, 107
Hegel 17, 71
heterotrof 72
Homo erectus 41
Hubble 95
Hubble katsayısı 95
Hüseyin Cisrî 15

I

ıstıfa-i tabiî 54
ızam (kemik) 33

İ

İblis 103, 106
İbn Asakir 105
İbn Cerir et-Taberî 93
İbn Hibban 106
İbn Türke-i İsfahanî 18
İbrahim Hakkı 17, 18, 19
içgüdü 86
ideoloji 41, 56
İmam Müslim 106
İn'âmullah 67, 68
İngiltere 19, 37
inkâr 32, 59, 60, 66, 82, 88, 110
inkârcılık 59
inkâr-ı Ulûhiyet 82, 110
irade 30, 32, 43, 44, 59, 66, 67, 71, 72, 74, 82, 86, 98
İsa (a.s.) 99, 100, 102

J

James Jeans 35, 36, 65, 67, 95
Java adamı 41

K

kader 80, 99
kâinat 61, 63, 67, 90
kalb 106
kalıtım 27
Kant 17
Karl Marks 56
Kenya 42
Kitab-ı Mukaddes 42, 107, 108, 119
Klinik ve Teşhis 29
kromozomlar 31, 44

L

lahm (et giyme) 33
Lamaitre 95
Lamarck 15, 19, 20, 27, 28, 59
Lecomte de Nouy 47, 75
Limulus 58

M

madde 19, 32, 59, 60, 63, 66, 67, 70, 73, 84, 86, 87, 88, 89, 91
Malthus 19, 21
Marifetname 18
MEB 35
mekân 60, 62, 63, 95
mekânın genişlemesi 89
Merychippus 39
Mesohippus 39
mikroplar 87
Miller 64, 71
mudğa 33
mutasyon 17, 40, 44, 45, 47, 48, 50, 79

N

natürel seleksiyon 12, 54, 58
Neandertal 41
Neo-Darvinistler 15, 16, 30
Neoplina 58
Nesâî 106, 119
nizam 12, 84, 88, 89
nutfe 32, 33, 101
Nüfus Üzerine Bir Deneme 19

O

Opisthocomus hoatzin 39
oraj bulutları 94
Osman Barlas 29
ototrof 72, 73

P

paleontologlar 37, 38, 47, 48
Pastör 110
Pekin adamı 41
Pliohippus 39
protein çorbası 18, 77, 97, 101
protein dizisi 75
proteinler 50, 51, 71, 75

R

rejenerasyon 51
RNA 69, 80, 81
röntgen 33
Rudolf gölü 42
rüzgârlar 93

S

Safiy 101
Safiyyullah 101
seleksiyon 12, 21, 54, 56, 58, 79
Sir Jeans 36
soyağacı 52
sperm 32, 96, 102

Ş

Şemsettin Günaltay 71
şuur 30, 32, 34, 66, 67, 71, 72, 73, 82, 86, 98

T

tabiî ayıklanma (seleksiyon) 19, 21, 54
tabiî seleksiyon 56, 79
Tanzimat 12
telkih 46, 49, 93
termodinamik 61, 62
Tevrat 107
Tirmizî 105
transformizm (dönüşümcülük) 19
Türkiye 12, 14, 50

V

veraset 21, 27

Y

yaratıcı evrim 59
yaratılış gerçeği 96
yardımlaşma 12, 24, 56, 66, 86

Z

Ziyaeddin Fahri Fındıkoğlu 19
Ziya Gökalp 70
Zooloji Felsefesi 19

Kaynakların Tespitinde Faydalanılan Eserler

Ahmed b. Hanbel, Ebû Abdillah eş-Şeybânî (164-241 h.); ***el-Müsned,*** Çağrı Yayınları, I-VI, 2. baskı, İstanbul (1413-1992).

el-Buhârî, Ebû Abdullâh Muhammed b. İsmâîl (v. 256 h.); ***Sahîhu'l-Buhârî,*** I-VIII, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1994.

Ebû Dâvud, Süleyman b. Eş'as es-Sicistânî (202-275 h.); ***es-Sünen,*** Çağrı Yayınları, I-V, 2. baskı, İstanbul (1413-1992).

el-Hâkim, Ebû Abdillah Muhammed b. Abdillah en-Neysâbûrî (v. 405 h.); ***el-Müstedrek ale's-Sahîhayn,*** I-V, Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye, Beyrut, 1411/ 1990.

İbn Asâkir, Ebu'l-Kasım Sikatüddin Ali b. Hasan b. Hibetillâh, ***Târîhu Medineti Dımaşk,*** I-LXXX, Dâru'l-Fikr, Beyrut, 1421–2001.

Gülen, M. Fethullah; ***Asrın Getirdiği Tereddütler-2,*** Nil Yayınları, İstanbul, 2009.

__________, *Asrın Getirdiği Tereddütler-4,* Nil Yayınları, İstanbul, 2009.

İbn Hibbân, Ebû Hâtim Muhammed b. Hibbân b. Ahmed et-Temîmî (v. 354 h.); ***es-Sahîh,*** I-XVIII, *[Tahkik: Şuayb Arnavut],* Müessesetü'r-risale, 2. baskı, Beyrut 1414-1993.

Kitab-ı Mukaddes (Türkçe terceme) ***Eski ve Yeni Ahit,*** Kitab-ı Mukaddes Şirketi, İstanbul, 1988.

Müslim, Ebu'l-Hüseyin el-Haccâc en-Neysâbûrî (v. 261 h.); ***el-Câmiu's-Sahîh,*** I-III, Çağrı Yayınları, 2. baskı, İstanbul (1413-1992).

en-Nesâî, Ebû Abdirrahman Ahmed b. Şuayb (215-303 h.); ***es-Sünen,*** I-VIII, Çağrı Yayınları, 2. baskı, İstanbul (1413-1992)

er-Râzî, Ebû Abdillah Fahreddin Muhammed b. Ömer b. Hüseyin (v. 606/1210); ***Mefâtîhu'l-gayb,*** I-XXXII, Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî, Beyrut, tsz.

et-Taberî, Muhammed b. Cerîr b. Yezîd b. Hâlid (224-310 h.); ***Câmiu'l-beyân an te'vil-i âyi'l-Kur'ân,*** I-XXX, Dâru'l-fikr, Beyrut, 1405 h.

Tirmizî, Ebû Îsâ Muhammed b. Îsa b. Sevre (209-279 h.); ***el-Câmiu's-Sahih,*** I-V, Çağrı Yayınları, 2. baskı, İstanbul (1413-1992).

NOTLAR

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....

....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....
....